

صبح جمعه

۹۹/۷/۱۸

زمان شروع آزمون عمومی: ۸:۱۵

زمان پایان آزمون عمومی: ۹:۱۵

آزمون ۱۸ مهر ماه ۹۹

آزمون عمومی گروه آزمایشی دوازدهم انسانی

نام درس	معمولاً دانش‌آموزان در هر رده‌ی تراز به چند سؤال از هر ۱۰ سؤال پاسخ می‌دهند.				این قسمت را قبل از شروع آزمون پر کنید شما به چند سؤال از هر ۱۰ سؤال پاسخ خواهید داد؟
	۷۰۰۰	۶۲۵۰	۵۵۰۰	۴۷۵۰	
فارسی	۶	۵	۳	۲	
عربی زبان قرآن	۷	۶	۴	۲	
دین و زندگی	۸	۷	۵	۳	
زبان انگلیسی	۶	۵	۳	۲	

نام و نام خانوادگی:	شماره داوطلبی:
تعداد سؤال: ۸۰	مدت پاسخ‌گویی: ۶۰ دقیقه

عنوان مواد امتحانی گروه آزمایشی علوم انسانی، تعداد، شماره‌ی سؤال‌ها و مدت پاسخ‌گویی

ردیف	مواد امتحانی	تعداد سؤال	از شماره	تا شماره	مدت پاسخ‌گویی (به دقیقه)
۱	فارسی	۲۰	۱	۲۰	۱۵
۲	عربی زبان قرآن	۲۰	۲۱	۴۰	۱۵
۳	دین و زندگی	۲۰	۴۱	۶۰	۱۵
۴	زبان انگلیسی	۲۰	۶۱	۸۰	۱۵

دانش‌آموز گرامی:

به کانال تلگرام تخصصی گروه دوازدهم انسانی [@kanoonir_e](https://www.t.me/kanoonir) بپیوندید:

- پاسخ سؤال‌های درسی خود را مشاهده نمایید.
- از جدیدترین اخبار کانون و کنکور باخبر شوید.
- از کتاب‌های جدید و به‌روزرسانی شده کانون مطلع شوید.
- ارزیابی و تحلیل هر آزمون را در همان روز مشاهده نمایید.
- از مشاوره‌های آموزشی و تحصیلی و فیلم‌های آموزشی استفاده کنید.
- خلاصه درس‌های مربوط به هر آزمون را دریافت نمایید.
- و .....

۱۵ دقیقه

فارسی ۳

ستایش / ادبیات تعلیمی

(شکر نعمت)

درس ۱

صفحة ۱۰ تا ۱۸

۱- معنی چند واژه در مقابل آن درست است؟

(اعراض: روی آوردن)، (قسیم: صاحب جمال)، (مطاع: اطاعت شده)، (بالیده: بلند)، (ذُل: خواری)، (بنان: انگشت)،
(شفیع: شفاعت شده)، (وظیفه: مقرر)، (صفت: پاک)

(۲) پنج

(۱) چهار

(۴) هفت

(۳) شش

۲- در کدام گزینه غلط املایی وجود دارد؟

- (۱) چون آثار توبه که سیقل روح است از جبین او ظاهر گشت، شک نیست که پادشاه آن را به احسن وجوه خواهد پذیرفت و غنچه انابت او در روضه سعادت و چمن عبادت از نسیم عنایت بی غایت آن حضرت خواهد شکفت.
(۲) چون پدر درگذشت و آن همه خواسته و ساخته پیش پسر بگذاشت، پسر دست اتلاف و اسراف درآورد و با جمعی از اخوان شیاطین خوان افراط باز کشید و در ایامی معدود سود و زبانی نامحدود برافشاند و ثروت پدر را زایل کرد.
(۳) هر که در این مقام قربت بر شود باید که از خلق غریب تر شود. چون اغیار بگذاشتی، مسافت از میان برداشتی، بعد و قرب بگذاشتی و چون از خود برمیدی به تقرب رسیدی و بعد از این اشارت حلال نباشد.
(۴) این است داستان حذر از مکان غدر و مکاید رای دشمن اگر چه در تززع مبالغت نماید با عجز و ضعف خویش، خصمان قوی را بر این جمله بتوانست مالید و آلا هرگز آن ظفر در خواب ندیدی.

۳- ترتیب توالی ابیات از جهت داشتن آرایه های «حسن تعلیل، استعاره، پارادوکس، مجاز، تضاد» کدام گزینه است؟

- الف) سپاه غمزهات را در هزیمت فتح می باشد
ب) پاس گفتار نگهبان حیات ابد است
ج) چون گور ز پیش داری و مرگ از پس
د) ز شوق این که خرامی چو سرو در بازار
ه) ذرفشان گردد چو دانا در سخن، خاموش باش
(۱) د، ه، الف، ج، ب
(۲) ب، الف، ه، د، ج
(۳) د، ب، الف، ه، ج
(۴) الف، ب، د، ج، ه

۴- در کدام گزینه یکی از آرایه های داخل کمانک نادرست آمده است؟

- (۱) ای گل رخسار تو! برده ز روی گل، آب
(۲) عشق رخت دولتی است، باقی و باقی فنا
(۳) گرچه رخت در حجاب، می رود از چشم ما
(۴) سرو سرفراز من، سایه ز من برنگیر
۵- واژه دارای هم آوا در همه گزینه ها جز گزینه ... پیدا می شود.

- (۱) یا رب این هدهد میمون ز کجا می آید
(۲) حیاتم هم به خود منسوب کن تا بر تو افزایش
(۳) به هر دل عشق رنگ تازه بر کرد
(۴) سیمرغ مطلق تو بر کوه قاف قربت
ظاهر آن است که از سوی سبا می آید
عدم سرمایه چون صفرم مگیر از من شمار من
گهی با سنگ گه با شیشه سر کرد
پرورده هر دو گیتی در زیر پر و بالت

۶- در ابیات گزینۀ ... دو فعل حذف شده است.

(الف) تا تو ز لعل بستهات، تنگ شکر گشادهای

(ب) عید رمضان آمد و ماه رمضان رفت

(ج) قسم به جان تو خوردن طریق عزت نیست

(د) نهال عشق که برگش غم است و بار افسوس

(۱) الف، د

(۳) ج، ب

چون مگس شکسته‌پر بر شکرم به جان تو

صد شکر که این آمد و صد حیف که آن رفت

به خاک پای تو کان هم، عظیم سوگند است

اگر ز گریه نشد سبز، صد هزار افسوس

(۲) ب، د

(۴) الف، ج

۷- کدام بیت، با بیت زیر قرابت مفهومی دارد؟

«هیچ نقاشت نمی‌بیند که نقشی برکشد / وان که دید، از حیرتش کلک از بنان افکنده‌ای»

(۱) خیز تا بر کلک آن نقاش جان‌افشان کنیم

(۲) آه از این نقاش شورانگیز کز نقش بیان

(۳) گداخت حیرت نقاش رنگ تصویرم

(۴) نقاش به اندازه کشد نقش تو را چون؟

کاین همه نقش عجب در گردش پرگار داشت

زنگ از دل می‌برد آیینۀ ادراک را

که نقش هستی من بی‌نفس چرا بسته است

کاندازه ندارد صفت روی نکویت

۸- پیام محوری کدام گزینه با بقیه متفاوت است؟

(۱) به خسرو ز شیرین ببخشد مراد

(۲) یکی را چنین تیره‌بخت آفرید

(۳) کسی را که بر تخت زر جای اوست

(۴) سری را کند بر زمین پای‌بند

دهد کوهکن را ز هجران به باد

یکی را سزاوار تخت آفرید

از آهن یکی کنده بر پای اوست

سری را برآرد به چرخ بلند

۹- ابیات کدام گزینه با هم قرابت دارند؟

(الف) از دست و زبان که برآید

(ب) گر مرا صد سال باشد عمر و گویم شکر او

(ج) چو بینی دعاگوی دولت هزار

(د) نعمتش بیش از التماس من است

کز عهده شکرش به در آید

هم نگویم شکر کردارش یکی از صد هزار

خداوند را شکر نعمت گزار

منتش برتر از سپاس من است

(۱) الف، ب

(۳) ب، ج

(۲) د، ج

(۴) د، الف

۱۰- کدام گزینه با بیت «عاشقان کشتگان معشوق‌اند / برنیاید ز کشتگان آواز» قرابت مفهومی ندارد؟

(۱) از دل نمی‌رسد نفس عاشقان به لب

(۲) در زبان و دل خلاقی نیست عاشق را چو شمع

(۳) عاشق و شکوه معشوق، خدا نپسندد؟

(۴) ادب عشق، زبان‌بند لب اظهار است

بلبل ز بی‌غمی است که فریاد می‌زند

عشق چون آمد زبان و دل موافق می‌شود

سبزه از تربت من بسته‌زبان می‌خیزد

ورنه هر ذره ز خورشید خبرها دارد

فارسی ۱

سنایش / ادبیات تعلیمی /
ادبیات سفر و زندگی
(سفر به بصره،
درس آزاد)
درس ۱ تا پایان درس ۴
صفحه ۱۰ تا ۳۸

۱۱- در کدام گزینه، معنی مقابل همه واژه‌ها، درست است؟

- (۱) نیلوفری: لاجوردی، (یله: تکیه دادن)، (بیشه: نیزار)
- (۲) اهلیت: لیاقت، (فراغ: آسوده)، (فرج: رهایی)
- (۳) منظر: چهره، (فضل: دانش)، (مغرب: مراکش)
- (۴) افلاک: آسمان، (تیزیاب: شتابنده)، (تیمار: غم)

۱۲- در کدام گروه از کلمات زیر غلط املایی وجود دارد؟

- (۱) مولع و آزمند، نمط و قاعده، مال حلال، لب حوض، چشم‌های پریغض
- (۲) غوک و قورباغه، قرابت و خوبشاوندی، رعشه و دلهره، مدهوش و متحیر، مستغنی از داور
- (۳) پلاس ستبر، فضای حیاط، بحیمه و ستور، عذر خواستن در رقعہ، قدم در کشیدن از ورطه
- (۴) مرمت و اصلاح، عذاب قرض، مسلخ گرمابه، سهمگین و غلغله زن، حدس و قیاس

۱۳- ترتیب پدیدآوردندگان «الهی‌نامه، قابوس‌نامه، پیرمرد چشم ما بود، داستان‌های صاحب‌دلان» در کدام گزینه به‌درستی آمده است؟

- (۱) عطار، قابوس‌بن وشمگیر، جلال آل احمد، محمدی اشتهاردی
- (۲) سنایی، عنصرالمعالی، علی اسفندیاری، زهرا خانلری
- (۳) سنایی، قابوس بن وشمگیر، جلال آل احمد، زهرا خانلری
- (۴) عطار، عنصرالمعالی، جلال آل احمد، محمدی اشتهاردی

۱۴- شاعر در کدام بیت از آرایه‌های «تشبیه، جناس ناقص، کنایه، مراعات نظیر» تماماً بهره جسته است؟

- (۱) طاق کرد از هر دو عالم طاق آن ابرو مرا ساخت وحشی از جهان آن نرگس جادو مرا
- (۲) نیست ممکن چون صدف لب پیش نیسان واکنم گر دهد گوهر به دامن جای آبِ رو مرا
- (۳) همت من دست اگر از آستین بیرون کند آسمان باشد کمان حلقه بر بازو مرا
- (۴) خورده‌ام خون، کرده‌ام تا مشک خون خویش را در گره چون نافه هیبات است ماند بو مرا

۱۵- کدام دو آرایه به‌طور مشترک، در ابیات زیر پیدا می‌شوند؟

- الف) من ز سلام گرم او آب شدم ز شرم او
وز سخنان نرم او آب شوندم سنگ‌ها
- ب) گر من از خار بترسم نبرم دامن گل
کام در کام نهنگ است بیاید طلبید

- (۱) جناس، تضاد
- (۲) تناقض، حس آمیزی
- (۳) استعاره، حسن تعلیل
- (۴) ایهام تناسب، اغراق

۱۶- در عبارت زیر کدام نوع فعل وجود ندارد؟

«پیرمردی که سال‌های عمرش به هفتاد و هفت رسیده بود، در بستر بیماری، واپسین لحظات زندگی را می‌گذرانید. بستگانش با چشمان اشکبار نگران حال وی بودند. دوستی بر بالین وی حاضر آمد و دست نوازش بر سر و رویش کشید و گفت باید روزی از این خاک سفر آخرت کنیم و هر لحظه آمادگی این کوچ را داشته باشیم و باور کنیم این رفتن، تمام شدن نیست، بلکه شروع دنیایی دیگر است که همه چیز در آن جا بهتر از این جا است.»

(۱) ماضی ساده (۲) ماضی التزامی

(۳) ماضی نقلی (۴) مضارع التزامی

۱۷- در همهٔ گزینه‌ها به جز گزینهٔ ... افعال مصدر «شدن» کاربردی دوگانه دارند.

(۱) هر زمان از قیل و قال هر کسی از جا مشو

گر زمانه هم‌چو سندان شد تو چون ارزن مباحث

(۲) خوابم بشد از دیده در این فکر جگرسوز

کاغوش که شد منزل آسایش و خوابت

(۳) گفتی «کمال» از کار خود غافل مشو، کاری بکن

این است کار من که شد سر در سر کار توام

(۴) شد سیاهی «صائب» از داغ درون لاله محو

کی ندانم صبح خواهد شد شب دیجور من

۱۸- کدام بیت با عبارت زیر قرابت ندارد؟

«هر شادی که بازگشت آن به غم است، آن را شادی مشمر.»

(۱) در گذر از شادی بی‌عافیت کز سادگی

عمر خود کوتاه کرد از خندهٔ بسیار گل

(۲) در غم این شادی ناآمده را می‌دیدیم

چهرهٔ صبح ز زلف شب ما پیدا بود

(۳) زمان شادی افلاک را دوامی نیست

به قدر مدّ (=کشش) شهاب است شادمانی صبح

(۴) که از دنبال هر شادی غمی هست

پس این شادی رها کن جان تو از دست

۱۹- مفهوم کدام گزینه با بقیه متفاوت است؟

(۱) می‌نرسد پا بر آستان جلالت

وقت سیاحت خیال و وهم و گمان را

(۲) خرد ادراک ذات او نکند

فکر ضبط صفات او نکند

(۳) چو دید و دانش ما آفریده‌ست

که دانسته‌ست او را و که دیده‌ست؟

(۴) اسم توحیدم به نام ذات بود

در بیانم عین تحقیقات بود

۲۰- کدام گزینه با بیت زیر قرابت معنایی ندارد؟

«گفتم این شرط آدمیت نیست / مرغ، تسبیح‌گوی و من خاموش»

(۱) کوه و دریا و درختان همه در تسبیح‌اند

نه همه مستمعی فهم کنند این اسرار

(۲) دفتر گل بین که می‌خواند به حق

حمد تو پر زر دهان از هر ورق

(۳) پیش او طاعت ندارد، آبرویی ورنه شد

از سرشکم دانهٔ تسبیح در محراب سبز

(۴) نگه کن ذره ذره گشته پویان

به حمدش خطبهٔ تسبیح گویان

۱۵ دقیقه

عربی، زبان قرآن ۱ و ۳

عربی، زبان قرآن ۳

من الأشعار المنسوبة

إلى الإمام علي (ع)

درس ۱

صفحة ۱ تا ۴

عربی، زبان قرآن ۱

ذاک هو اللّهُ

إنّکم مسؤولون

درس ۱ تا پایان درس ۲

صفحة‌های ۱ تا ۲۲

■ عَيْنَ الْأَصْحَ و الْأَدَقِّ فِي الْجَوَابِ لِلتَّرْجَمَةِ مِنْ أَوْ إِلَى الْعَرَبِيَّةِ: (۲۱ - ۲۸)

۲۱- ﴿وَجْعَلْ لِي لِسَانَ صِدْقٍ فِي الْآخِرِينَ﴾:

(۱) برای من در میان آیندگان یاد نیکو قرار ده!

(۲) در بین دیگران یاد نیکویی برایم قرار دادی!

(۳) یادی نیکو در میان آیندگان قرار ده!

(۴) در بین آیندگان یاد نیکویم را قرار ده!

۲۲- «إِذَا أُرِدْتَ أَنْ تَرْفَعَ قَدْرَكَ بَيْنَ النَّاسِ فَأَحْسِنِ الْعَمَلَ الَّذِي قَمْتَ بِهِ!»:

(۱) چون خواستی که قدرت نزد مردم بالا رود، به نیکی به کاری که بدان اقدام کرده‌ای بپرداز!

(۲) اگر خواهان آنی که قدر خود را میان مردم بالا ببری باید کاری را که به آن پرداختی نیکو انجام دهی!

(۳) چون که خواهی قدرت در بین مردم افزون شود نیکو کن کاری را که بدان پرداخته‌ای!

(۴) اگر می‌خواهی که قدر خود را در بین مردم بالا ببری کاری را که بدان اقدام نموده‌ای نیکو کن!

۲۳- «أُولَئِكَ الْمَوَاطِنُونَ اجْتَهَدُوا أَنْ يُطْفَنُوا النَّارَ فِي هَذَا الْبَيْتِ وَ يَفْتَحُوا حَنْفِيَةَ الْمَاءِ الْمَغْلَقَةِ عَلَيْهَا!»:

(۱) آن‌ها شهروندانی هستند که تلاش می‌کنند آتش را در این خانه خاموش کنند و شیر آب بسته شده را بر آن باز کنند!

(۲) آن شهروندان تلاش کردند که آتش را در این خانه خاموش کنند و شیر آب بسته را بر آن باز کنند!

(۳) آن شهروندان تلاش بی‌نظیر برای خاموش کردن آتش در این خانه داشتند و شیر آب را که بسته بود باز کردند!

(۴) آن‌ها شهروندانی هستند که تلاش کردند که آتش را در خانه خاموش کنند و شیر آب بسته شده را بر روی آن باز کنند!

۲۴- «إِبْحَثْ وَ قُلْ مَنْ ذَا الَّذِي يَشْعُرُ بِالمَسْئُولِيَّةِ عَنِ المَرافِقِ العَامَّةِ كَالْحَدائِقِ وَ الأشجارِ وَ ما إلی ذلِكَ!»:

(۱) جستجو کن و بگو آن کیست که در برابر امکانات عمومی همانند پارک و درختان و غیر آن احساس مسئولیت می‌کند!

(۲) بحث و گفتگو کن که چه کسی از تأسیسات عمومی مانند باغ‌ها و درختان و آنچه به مانند آن است مسئولیت‌پذیر است!

(۳) جستجو کن و بگو کیست این کسی که نسبت به تأسیسات عمومی مانند پارک‌ها و درختان و غیره احساس مسئولیت

می‌کند!

(۴) پژوهش کن و بگو کیست این کسی که نسبت به تأسیسات عمومی مثل پارک و درختان و غیره مسئولیت احساس می‌کند!

۲۵- «أَرَى النَّاسَ قَدْ خُلِقُوا مِنْ شَيْءٍ سَوِيٍّ فَضَّةٍ وَ حديدٍ وَ انطوى فيهم عَالَمٌ أعظم!»:

(۱) مردم دیدند که از چیزی جز نقره و آهن خلق شده‌اند و در آن‌ها جهانی بزرگتر درهم پیچیده است!

(۲) مشاهده می‌کنم مردم را که از چیزی غیر از نقره و مس خلقشان کرده‌اند و جهانی بزرگ در آن‌ها پیچیده است!

(۳) مردمانی را که از چیزی جز نقره و آهن خلقت یافته‌اند می‌بینم که آن‌ها در جهانی بزرگ به هم پیچیده شده‌اند!

(۴) مردم را می‌بینم که از چیزی جز نقره و آهن خلق شده‌اند و در آن‌ها جهانی بزرگتر پیچیده شده است!

۲۶- عین الخطأ:

- (۱) أَنْظُرْ إِلَى اغْبَرَارِ الْغَيُومِ الَّتِي شَقَّتْهَا الشَّمْسُ وَ صَارَتْ الْأَرْضَ مَضِيئَةً! : نگاه کن به تیرگی ابرهایی که خورشید آن‌ها را شکافت و زمین نورانی شد!
- (۲) اِرْحَمِ مَنْ فِي الْأَرْضِ يَرْحَمُكَ مَنْ فِي السَّمَاءِ! : رحم کن به کسی که در زمین است تا رحم کند به تو کسی که در آسمان است!
- (۳) لَا تَدْرُ حَوْلَ هَذِهِ الْمُنْضَدَةِ وَ حَافِظِ عَلَى الْهَدْوَةِ! : دور این میز نچرخ و آرامش را حفظ کن!
- (۴) عَلَيْكَ أَنْ لَا تَرْمِيَ التَّفَايَاتِ فِي غَيْرِ مَكَانِهَا! : نباید زباله‌ها را در غیر مکان خودشان پرتاب کنی!

۲۷- عین الخطأ:

- (۱) فِي الْمَوْسَمِ الثَّلَاثِ مِنَ الْعَامِ، رَأَيْتُ ثَلَاثَةَ نَجُومٍ لِامْعَةِ! : در سومین فصل سال، سومین ستاره نورانی را دیدم!
  - (۲) إِحْدَى عَلَامَاتِ الْمُؤْمِنِ الْخَمْسَةِ هُوَ الصِّدْقُ! : یکی از علامت‌های پنجگانه مؤمن راستگویی است!
  - (۳) جَاءَ صَدِيقِي بِهَدِيَّةٍ لِحَفْلَةِ مِيلَادِي لِلْمَرَّةِ الْأُولَى! : دوستم برای نخستین بار هدیه‌ای برای جشن تولدم آورد!
  - (۴) فَصَلُّ الْخَرِيفِ فِي السَّنَةِ الْإِيرَانِيَّةِ قَبْلَ الْفَصْلِ الرَّابِعِ! : فصل پاییز درسال ایرانی قبل از فصل چهارم است!
- ۲۸- «پروردگارا، ما را با گروه‌های ستمگر قرار مده!»:

- (۱) يَا رَبِّ، لَا تَجْعَلْنَا مَعَ الْأَقْوَامِ الظَّالِمِينَ!
- (۲) رَبَّنَا، لَا تَجْعَلْنَا مَعَ الْأَقْوَامِ الظَّالِمِينَ!
- (۳) رَبِّ، لَا تَجْعَلْنَا مَعَ أَقْوَامِ الظَّالِمِ!
- (۴) إِلَهِي، لَا تَجْعَلْنَا مَعَ الْأَقْوَامِ الظَّالِمِ!

■ ■ ■ إقرأ النَّصَّ التَّالِيَّ ثُمَّ أَجِبْ عَنِ الْأَسْئَلَةِ (۲۹ - ۳۳) بِمَا يُنَاسِبُ النَّصَّ:

تنقسم الحيوانات حسب طبيعتها إلى قسمين؛ الحيوانات الأليفة هي الحيوانات التي يستطيع الإنسان تربيتها في المنزل، حيث لا تُسبب له الأذى و تعيش معه، و هناك حيوانات أليفة تعتبر مصدر رزق لأصحابها مثل الأغنام و الأبقار (ج بقر) التي يعتمد الفلاحون عليها في رزقهم، و من الأمثلة على الحيوانات الأليفة القطط، و الكلاب، و الحمام و غيرها من الحيوانات. أما الحيوانات المفترسة فهي حيوانات لا يمكن للإنسان العيش معها، حيث يمكن أن تؤذيه، و بالرغم من ذلك هناك بعض الأشخاص الذين استطاعوا العيش مع تلك الحيوانات و مع ذلك تبقى احتمالية أن تؤذيه، و هذه الحيوانات نكتفي بزيارتها في حديقة الحيوانات مثل الأسد، و الذئب، و النمر.

۲۹- عین الصحیح حسب النص:

- (۱) يعيش الإنسان مع الحيوانات الأليفة فقط!
- (۲) لا نجدُ الحيوانات المفترسة خارج حديقة الحيوانات!
- (۳) الحيوانات الأليفة هي الحيوانات التي تُربى داخل المنازل!
- (۴) أغلب النَّاسِ لا يقدرّون على العيش مع الحيوانات المفترسة!

۳- عین الخطأ عن الحيوانات المذكورة:

- (۱) الذئب حيوانٌ يُسبب المخاطر للإنسان عادةً!
- (۲) الكلاب من الحيوانات التي يعيش النَّاسُ معها!
- (۳) النمر حيوانٌ نستطيع تربيته في المنزل بسهولة!
- (۴) الأغنام من الحيوانات التي لحمها صالح للأكل!

٣١- عین المناسب لعنوان النص:

- (١) تصنيف الحيوانات حسب طبيعتها!
 (٢) أنواع الحيوانات الأليفة!
 (٣) تربية الحيوانات المختلفة!
 (٤) تعامل الإنسان مع الحيوانات!

■ عین الصحیح في الإعراب و التحليل الصرفي (٣٢ و ٣٣)

٣٢- «نكتفي»:

- (١) فعل ماضٍ - للغائب - حروفه الأصلية: ك ف ي
 (٢) فعل مضارع - للمتکلم - مادته أو حروفه الأصلية: ك ف ي
 (٣) فعل - للمتکلم مع الغير - له ثلاثة حروف أصلية: (ك ت ف)
 (٤) مضارع - للجمع - عدد حروفه الأصلية ثلاثة و هي: ك ت ف

٣٣- «الأشخاص»:

- (١) اسم - جمع مكسّر / موصوف و الصفة: بعض
 (٢) اسم - جمع سالم (مفردة: شخص) / مضاف إليه
 (٣) مذكر - على وزن: أفعال / صفة و موصوفها: بعض
 (٤) جمع تكسير (مفردة: شخص، مذكر) / مضاف إليه؛ مضافه: بعض

■ عین المناسب للجواب عن الأسئلة التالية: (٣٤ - ٤٠)

٣٤- عین الخطأ في ضبط حركات الحروف:

- (١) إِنَّ عند الله تسعة و تسعين جزءاً من الرحمة!
 (٢) الأعداد من عشرين إلى ستين كالجمع السالم للمذكر!
 (٣) اليوم السادس من أيام الأسبوع يوم الخميس!
 (٤) إِنَّ الإمام الرضا (ع) مُلقَّب بِثَامِنِ الحُجَّج!

٣٥- عین ما ليس فيه المترادف:

- (١) لَمَّا ذهبْتُ إلى غرفتي سمعت صوتاً من إحدى الحُجرات!
 (٢) قامت رقيّة من مكان ثمّ جلست على مكانها!
 (٣) يأخذ القمر نوره من ضوء الشمس!
 (٤) التلاميذ المجتهدون هم الذين يدرسون و هم مجدون كثيراً!

٣٦- عین الموصوف لیس جمعاً:

- (١) سیحضر فی المطار زملاء ناجحون للسفر إلى مشهد!
- (٢) یحمل أصدقائنا حقائب مملوءة فعلینا أن نساعدهم!
- (٣) تلمیذاتنا حاضرات فی الصفّ لأنّ معلّماً الحنون سیأتی!
- (٤) الرّجال المؤمنون یحزنون فی قلوبهم لا فی وجوههم!

٣٧- عین الصیغة للفعل یختلف عن الباقي:

- (١) الرّجلان یخرجان قشر هذه الأشجار!
- (٢) المرأتان تُجهّزان هذه المدرسة بوسائل المختبر!
- (٣) هل تسافرون إلى ایران للبحث!
- (٤) المعلّمون یساعدون لتعلیم الدّروس بشكل أحسن!

٣٨- «جاء المعلّم فی الحصّة الأولى بثمانية عشر کتاباً للتلاميذ إلى الصفّ، و فی الحصّة التّالية وزّعها بينهم و لكن لم

یصل الكتاب إلى ثلاثة تلاميذ.» كم عدد الطّلاب فی الصفّ ومتى وزّع المعلّم الكتب؟

- (١) خمسة عشر- فی الحصّة الأولى
- (٢) اثنان و عشرون- فی الصّباح
- (٣) واحد و عشرون- فی الحصّة التّانية
- (٤) واحد و عشرون - قبل الظّهر

٣٩- عین الخطأ فی العمليّات الحسابیة:

- (١) إثنا عشر ریالاً زائد ثمانية يساوي عشرين ریالاً!
- (٢) أربعون ریالاً فی خمسة يساوي مائة ریال!
- (٣) ألف ریالٍ تقسیم على عشر يساوي مئة ریال!
- (٤) خمسة و عشرون ریالاً ناقص ستة عشر يساوي سبعة ریالات!

٤٠- عین ما لیس فیهِ العدد التّرتیبی:

- (١) ذهبْتُ مع زملائي إلى المتجر لمدة ثمانی عشرة دقيقة!
- (٢) كان الفائز الأول يأخذ جائزته بعد المسابقة!
- (٣) قربت فی سبیلی من القرية العشرين فی محافظتنا!
- (٤) تكلمت مع تلميذي الثالث درجة فی الصفّ!

۱۵ دقیقه

هستی بخش
درس ۱
صفحة ۲ تا ۱۴

دین و زندگی ۳

دانش‌آموزان اقلیت‌های مذهبی، شما می‌توانید سؤال‌های معارف مربوط به خود را از مسئولین حوزه دریافت کنید.

۴۱- پاسخ سؤال «چرا خداوند هر لحظه دست‌اندرکار امری است؟» از دقت در پیام کدام عبارت شریفه مفهوم می‌گردد؟

(۱) «ما رأیت شیئاً آلاً و رأیت الله قبله و بعده و معه»

(۲) «اللهم لا تکلنی إلی نفسی طرفة عین ابدأ»

(۳) «کلّ یوم هو فی شأن»

(۴) «یسأله من فی السموات و الأرض»

۴۲- نویدبخش آینده‌ای زیبا و شکوفاکننده استعدادها کدام است و در روایات چگونه ترسیم شده است؟

(۱) تفکر و اندیشه - «افضل العبادة إدمان التفکر فی الله و فی قدرته»

(۲) تفکر و اندیشه - «ما رأیت شیئاً آلاً و رأیت الله قبله و بعده و معه»

(۳) پاکی و صفای قلب - «ما رأیت شیئاً آلاً و رأیت الله قبله و بعده و معه»

(۴) پاکی و صفای قلب - «افضل العبادة إدمان التفکر فی الله و فی قدرته»

۴۳- راه دستیابی به جایگاهی که انسان در آن «در هر چیزی علم و قدرت خداوند را مشاهده کند»، در کدام بیت آمده است؟

(۱) ما عدم‌هاییم و هستی‌های ما / تو وجود مطلق، فانی نما

(۲) دلی کز معرفت نور و صفا دید / به هر چیزی که دید اول خدا دید

(۳) ما همه شیران ولی شیر علم / حمله‌مان از باد باشد دم به دم

(۴) به هر جا بنگرم کوه و در و دشت/ نشان از قامت رعنا تو بینم

۴۴- از تدبیر در آیه شریفه «الله نور السموات و الارض...» کدام مفهوم، انیس جان حقیقت‌پژوه ما خواهد شد؟

(۱) از آن‌جا که هر چیزی در جهان، تجلی‌بخش صفات الهی است، پس باید آن‌را نوری از انوار الهی دانست.

(۲) از آن‌جا که هر چیزی در جهان، تجلی‌بخش ذات الهی است، پس باید آن‌را آیه‌ای از آیات الهی دانست.

(۳) از آن‌جا که هر چیزی در جهان، تجلی‌بخش صفات الهی است، پس باید آن‌را آیه‌ای از آیات الهی دانست.

(۴) از آن‌جا که هر چیزی در جهان، تجلی‌بخش ذات الهی است، پس باید آن‌را نوری از انوار الهی دانست.

۴۵- از تدبیر در کدام روایت شریفه، می‌توان دریافت که هر موجودی به اندازه کمالات وجودی‌اش، جلوه‌گاه قدرت و حکمت الهی است؟

(۱) «الله نور السموات و الارض» (۲) «یا ایها الناس أنتم الفقراء الی الله»

(۳) «یسأله من فی السموات و الارض» (۴) «ما رأیت شیئاً آلاً و رأیت الله قبله و ...»

۴۶- به ترتیب سرچشمه بندگی و ثمره وصول به درک صحیح از مفهوم حدیث نبوی «اللهم لا تكلني إلى نفسي طرفة عين أبدا» در کدام گزینه به درستی

تبیین شده است؟

(۱) استمداد - افزایش خودشناسی

(۲) استمداد - افزایش بندگی

(۳) آگاهی - افزایش خودشناسی

(۴) آگاهی - افزایش بندگی

۴۷- دیدگاه رسول خدا (ص) نسبت به تفکر در صفات الهی چه می باشد و دلیل آن چیست؟

(۱) «تفکروا» - ذهن ما می تواند به وجود خداوند به عنوان آفریدگار جهان پی ببرد.

(۲) «لا تفکروا» - ذهن ما می تواند به وجود خداوند به عنوان آفریدگار جهان پی ببرد.

(۳) «تفکروا» - ذهن ما توان و گنجایش فهم امور نامحدود را ندارد.

(۴) «لا تفکروا» - ذهن ما توان و گنجایش فهم امور نامحدود را ندارد.

۴۸- از ترکیب مقدمات مذکور در کدام گزینه، به نتیجه «نیازمندی انسان و جهان به سرچشمه متعالی هستی، یعنی خداوند» پی می بریم؟

(۱) «متکی نبودن موجودات به خود» - «محتاج بودن پدیده ها به غیر خود»

(۲) «متکی نبودن موجودات به خود» - «نشأت نگرفتن وجود موجودات از خودشان»

(۳) «قائم به ذات بودن چیزی که پدیده نیست.» - «نشأت نگرفتن وجود موجودات از خودشان»

(۴) «قائم به ذات بودن چیزی که پدیده نیست.» - «محتاج بودن پدیده ها به غیر خود»

۴۹- شناخت اولیه انسان از خداوند متعال به واسطه کدام یک از سرمایه های رشد اوست و یکی از راه های قرآن برای رسیدن به معرفت عمیق تر در این باره

چیست؟

(۱) تفکر و تعقل - ابراز نیاز و درخواست به محضر خداوند متعال

(۲) فطرت خداگرا - ابراز نیاز و درخواست به محضر خداوند متعال

(۳) تفکر و تعقل - تأمل درباره نیازمند بودن جهان به آفریننده

(۴) فطرت خداگرا - تأمل درباره نیازمند بودن جهان به آفریننده

۵۰- دلیل درخواست پیوسته اهل آسمان ها و زمین از ذات اقدس باری تعالی در کدام عبارت شریفه بیان شده است؟

(۲) «كل يوم هو في شأن»

(۱) «يسأله من في السموات والارض»

(۴) «ما رأيت شيئاً آلا و رأيت الله»

(۳) «أنتم الفقراء إلى الله»

دین و زندگی ۱

هدف زندگی / پرواز / خود حقیقی
درس ۱ تا پایان درس ۳
صفحة ۱ تا ۳۴

۵۱- به ترتیب، «تشخیص درست و غلط» و «دوری از شقاوت»، از ثمرات بهره‌گیری از سرمایه مورد اشاره در

کدام آیات شریفه است؟

- (۱) «شیطان اعمال زشتشان را در نظرشان زینت داده است.» - «اگر می‌شنیدیم و تعقل می‌کردیم در میان دوزخیان نبودیم.»
  - (۲) «ما راه را به او نشان دادیم یا شکرگزار و یا ناسپاس خواهد بود.» - «شیطان هر کاری که می‌کردند در نظرشان زینت داد.»
  - (۳) «اگر می‌شنیدیم یا تعقل می‌کردیم در میان دوزخیان نبودیم.» - «ما راه را به او نشان دادیم یا شکرگزار خواهد بود و یا ناسپاس.»
  - (۴) «شیطان هر کاری که می‌کردند در نظرشان زینت داد.» - «شیطان اعمال زشتشان را در نظرشان زینت داده است.»
- ۵۲- آن چه را که انسان موظف است در راستای رضایت و خواست الهی قرار دهد، کدام است و قرآن کریم علت این وظیفه را چه می‌داند؟

- (۱) «السَّمَاوَاتِ وَ الْأَرْضِ وَ مَا بَيْنَهُمَا» - خداوند، هدف حکیمانه‌ای برای موجودات در نظر گرفته است.
- (۲) «مَحْيَايَ وَ مَمَاتِي» - خداوند، هدف حکیمانه‌ای برای موجودات در نظر گرفته است.
- (۳) «السَّمَاوَاتِ وَ الْأَرْضِ وَ مَا بَيْنَهُمَا» - خداوند تمام موجودات را پرورش می‌دهد.
- (۴) «مَحْيَايَ وَ مَمَاتِي» - خداوند تمام موجودات را پرورش می‌دهد.

۵۳- اگر بخواهیم برای دو عبارت قرآنی «مَا خَلَقْنَاهُمَا إِلَّا بِالْحَقِّ» و «فَعِنْدَ اللَّهِ ثَوَابُ الدِّينِ وَ الْآخِرَةِ» مفهومی بیان کنیم، کدام مفهوم مبتین آن است؟

- (۱) اگر روح انسان بی‌نهایت طلب است و خوبی را به صورت بی‌پایان می‌خواهد باید زندگی خویش را برای خدا قرار دهد.
- (۲) خداوند حکیم است و کاری را بیهوده انجام نمی‌دهد؛ لذا انسان خردمند، خدا را به عنوان هدف خویش انتخاب می‌کند.
- (۳) متبوع بودن هدفمندی جهان و تابع بودن انتخاب خداوند متعال هدف نهایی انسان برداشت می‌شود.
- (۴) باید انسان خود هدف از آفرینش خویش را بشناسد و برگزیند و زندگی خود را برای رضای او صرف کند.

۵۴- با توجه به آیات سوره محمد، شیطان اعمال چه کسانی را در نظرشان زینت داده و آنان را با آرزوهای طولانی فریفته است؟

- (۱) کسانی که ما را به خوشی‌های زودگذر دعوت و به راحت‌طلبی تشویق کردند.
- (۲) کسانی که دعوت شیطان را پذیرفتند و خود را سرزنش کردند.
- (۳) کسانی که در میان شما عداوت و کینه ایجاد کردند و از یاد خدا و نماز باز داشتند.
- (۴) کسانی که بعد از روشن شدن هدایت برای آن‌ها، پشت به حق کردند.

۵۵- آنچه حرکت انسان به سوی کمال را از سایر موجودات متمایز می‌سازد، چیست و در چه صورت انسان مقرب درگاه الهی و مسجود فرشتگان

می‌گردد؟

- (۱) سرمایه‌های خدادادی - دمیده شدن روح در کالبد انسان
- (۲) ثبات شخصیت - دمیده شدن روح در کالبد انسان
- (۳) ثبات شخصیت - آراسته شدن روح انسان به فضیلت‌ها
- (۴) سرمایه‌های خدادادی - آراسته شدن روح انسان به فضیلت‌ها

۵۶- یکی از شروط احساس محبت خداوند متعال در قلب انسان چیست و زدودن غفلت از این مهم، چگونه میسر است؟

(۱) گرایش به تقوا و خشنودی خدا - بازگشت به خویش

(۲) تماشای جهان آفرینش - بازگشت به خویش

(۳) گرایش به تقوا و خشنودی خدا - دوری از رذائل اخلاقی

(۴) تماشای جهان آفرینش - دوری از رذائل اخلاقی

۵۷- نیازمندی به مکان و زمان از ویژگی‌های کدامیک از ابعاد وجودی انسان است و به فرض وابستگی هویت انسان به جسم او، ممکن بود کدام پدیده

مشاهده شود؟

(۱) تلاشی‌پذیر - تنظیم مقررات اجتماعی بر اساس تغییرات شخصیت

(۲) تلاشی‌پذیر - تعویض چند باره شخصیت انسان در طول عمر

(۳) مصون از استهلاک - تنظیم مقررات اجتماعی بر اساس تغییرات شخصیت

(۴) مصون از استهلاک - تعویض چند باره شخصیت انسان در طول عمر

۵۸- قرآن کریم هر یک از موارد «دوزخ را برای او قرار خواهیم داد» و «پاداش داده خواهد شد» را برای چه کسی به کار برده است؟

(۱) درخواست‌کننده نیکی در دنیا - مؤمن تلاشگر طالب آخرت

(۲) درخواست‌کننده نیکی در دنیا - خواهان نیکی در دنیا و آخرت

(۳) طالب انحصاری زندگی زودگذر دنیا - مؤمن تلاشگر طالب آخرت

(۴) طالب انحصاری زندگی زودگذر دنیا - خواهان نیکی در دنیا و آخرت

۵۹- علت آن‌چه که سبب واکنش آدمی در برابر گناه و زشتی می‌شود، چیست و از دقت در کدام آیه شریفه مستفاد می‌گردد؟

(۱) نفس لوامه - «و لا أقسمُ بالنفس اللوامة»

(۲) نفس لوامه - «و نفسٍ و ما سواها فألهمها فجورها و تقواها»

(۳) گرایش به نیکی‌ها - «و نفس و ما سواها فألهمها فجورها و تقواها»

(۴) گرایش به نیکی‌ها - «و لا أقسمُ بالنفس اللوامة»

۶۰- یکی از ویژگی‌های رؤیاهای راستین، کدام است و در ماجرای کدام پیامبر الهی در قرآن کریم، بر اصالت آن صحه گذاشته شده است؟

(۱) سرچشمه گرفتن از حوادث و اتفاقات روزانه - نوح (ع)

(۲) سرچشمه گرفتن از حوادث و اتفاقات روزانه - یوسف (ع)

(۳) به وقوع پیوستن با تمام جزئیات و آفریدن شگفتی - نوح (ع)

(۴) به وقوع پیوستن با تمام جزئیات و آفریدن شگفتی - یوسف (ع)

71- Sponsors pay a lot of money, and they ... to have their names visible in photographs that appear in the media.

1) boost	2) forgive
3) deserve	4) feed

72- Thanks to the rapid developments in medicine, ... people who are hard of hearing are now completely cured.

1) dedicated	2) elderly
3) domestic	4) sudden

PART B: Cloze Test

Directions: Read the following passage and decide which choice (1), (2), (3), or (4) best fits each space. Then mark the correct choice on your answer sheet.

Living things have become extinct throughout the Earth's history, but humans are now presenting a greater threat. Thousands of animals and plants are now in danger of ... (73) ... because we cut down forests to farm or build on the land where they live. Another great threat is hunting. We cruelly ... (74) ... animals and birds for food, sport, or profit. Pollution is yet another serious threat, damaging many oceans, rivers, and for the ests.

As a matter of fact, without protecting the wildlife and its habitats, the diversity of animals and plants ... (75) ... steadily. That is the reason why people have recently formed conservation organizations in many parts of the world. They work to save endangered animals and plants ... (76) ... creating protected areas where they can live without human threat or destruction.

73- 1) giving up	2) hanging out	3) dying out	4) making up
74- 1) invent	2) quit	3) prevent	4) kill
75- 1) decrease	2) will decrease	3) decreasing	4) were decreasing
76- 1) in	2) by	3) from	4) at

PART C: Reading Comprehension

Directions: Read the following passage and answer the questions by choosing the best choice (1), (2), (3), or (4). Then mark the correct choice on your answer sheet.

Chocolate comes from the cacao tree, which grows in warm, tropical areas of West Africa, Indonesia, Malaysia, Mexico, and South America. The majority of chocolate is consumed in Europe and North America. It probably sounds like a familiar story - developing countries produce inexpensive raw materials that are manufactured and sold as finished goods in developed countries. Generally, that is what happens with chocolate. Large chocolate companies buy cacao beans at a low price and produce cocoa and chocolate products to sell at a relatively high price.

Beginning in the 1980s, some consumers learned that cacao farmers were living difficult and uncertain lives. The farmers received money for their crops based on world markets, and the market price for cacao was sometimes so low that farmers received less for their crops than the crops had cost to produce. In response, groups of consumers in Europe and the United States developed "fair trade" organizations to guarantee that farmers of cacao, as well as coffee and tea, would receive fair and consistent prices for their crops.

Fair trade organizations benefit farmers by buying cacao beans or other products from them directly at higher-than-market prices and eliminating “middlemen” such as exporters. One organization, Equal Exchange, helps farmers set up farming cooperatives in which they can share resources and work on projects such as community schools.

The results of fair trade are a better standard of living for some farmers and nicer chocolate bars made with organically produced cocoa that consumers don't feel guilty about buying. And although fair trade chocolate is somewhat more expensive than other types of chocolate and now makes up only 1% of chocolate sold, the fair trade idea is spreading quickly. You may soon see fair trade chocolate right next to the more famous bars in your favorite store.

77- The underlined word “that” in paragraph 1 refers to ... .

1) the unfair business relationship between countries	2) the high price of chocolate products
3) the traditional production of raw materials	4) the major consumption of the finished food

78- The organization Equal Exchange aims to ... .

1) boost chocolate sales	2) offer support to the farmers
3) reduce the cost of growing crops	4) increase the production of chocolate

79- We understand from the last paragraph that ... .

- 1) there will be more fair trade chocolate in the future
- 2) fair trade chocolate is not as tasty as other types of chocolate
- 3) consumers feel guilty about buying fair trade chocolate
- 4) there is probably no reason to worry about cacao farmers

80- The main idea of the passage is to ... .

- 1) give some advice on how to begin fair chocolate trade
- 2) advise people to join in fair trade organizations
- 3) encourage farmers to work in organic farming
- 4) inform people of fair trade chocolate

صبح جمعه

۹۹/۷/۱۸

زمان شروع آزمون اختصاصی: ۹:۱۵

زمان پایان آزمون اختصاصی: ۱۱:۴۵

آزمون ۱۸ مهر ماه ۹۹

آزمون اختصاصی گروه آزمایشی دوازدهم انسانی

نام درس	معمولا دانش آموزان در هر رده‌ی تراز به چند سؤال از هر ۱۰ سؤال پاسخ می‌دهند.				این قسمت را قبل از شروع آزمون پر کنید شما به چند سؤال از هر ۱۰ سؤال پاسخ خواهید داد؟
	۷۰۰۰	۶۲۵۰	۵۵۰۰	۴۷۵۰	
ریاضی	۶	۴	۲	۱	
اقتصاد	۷	۵	۳	۲	
علوم و فنون ادبی	۷	۵	۳	۲	
عربی زبان قرآن	۷	۵	۳	۲	
تاریخ	۷	۵	۳	۲	
جغرافیا	۷	۵	۳	۲	
جامعه‌شناسی	۸	۷	۶	۴	
منطق و فلسفه	۶	۴	۳	۱	
روان‌شناسی	۸	۷	۵	۳	

نام و نام خانوادگی:	شماره داوطلبی:
تعداد سؤال: ۱۷۰	مدت پاسخ‌گویی: ۱۵۰ دقیقه

عنوان مواد امتحانی گروه آزمایشی علوم انسانی، تعداد و شماره سؤال‌ها و مدت پاسخ‌گویی

ردیف	مواد امتحانی	تعداد سؤال	از شماره	تا شماره	مدت پاسخ‌گویی (به دقیقه)
۱	ریاضی و آمار (۳)	۱۰	۸۱	۹۰	۳۰
	ریاضی و آمار (۱)	۱۰	۹۱	۱۰۰	
	ریاضی و آمار (۱) - آزمون شاهد (گواه)	۱۰	۱۰۱	۱۱۰	
۴	اقتصاد	۱۰	۱۱۱	۱۲۰	۱۰
۵	علوم و فنون ادبی (۳)	۱۰	۱۲۱	۱۳۰	۱۰
۶	علوم و فنون ادبی (۱)	۱۰	۱۳۱	۱۴۰	۱۰
۷	عربی، زبان قرآن (۳) و (۱)	۱۰	۱۴۱	۱۵۰	۱۰
۸	تاریخ (۳)	۱۰	۱۵۱	۱۶۰	۲۰
	جغرافیا (۳)	۱۰	۱۶۱	۱۷۰	
	تاریخ (۱)	۱۰	۱۷۱	۱۸۰	
	جغرافیای ایران	۱۰	۱۸۱	۱۹۰	
۱۲	جامعه‌شناسی (۳)	۱۰	۱۹۱	۲۰۰	۱۰
۱۳	جامعه‌شناسی (۱)	۱۰	۲۰۱	۲۱۰	۱۰
۱۴	فلسفه دوازدهم	۱۰	۲۱۱	۲۲۰	۱۰
۱۵	منطق	۱۰	۲۲۱	۲۳۰	۱۰
۱۶	فلسفه یازدهم	۱۰	۲۳۱	۲۴۰	۱۰
۱۷	روان‌شناسی	۱۰	۲۴۱	۲۵۰	۱۰

شمارش
(اصل جمع تا پایان تبدیل)
صفحه‌های (۸۵)

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.
وقت پیشنهادی (مجموع دروس ریاضی): ۳۰ دقیقه

ریاضی و آمار (۳)

۸۱- از بین ۴ شهر ساحلی دریای خزر، ۳ شهر کویری و ۳ شهر کوهستانی غرب کشور می‌خواهیم یک شهر را برای سفر انتخاب کنیم. این کار به چند طریق امکان‌پذیر است؟

۱۰ (۱)   ۱۲ (۲)   ۲۴ (۳)   ۳۶ (۴)

۸۲- در تساوی $56 \times 6! = (2x-1)!$ مقدار x کدام است؟

۴ (۱)   ۴/۵ (۲)   ۳ (۳)   ۳/۵ (۴)

۸۳- در یک مسابقه دو، ۶ نفر شرکت کرده‌اند، به چند طریق امکان دارد نفرات اول تا ششم مشخص شوند؟

۱۰۲۴ (۱)   ۵۶۰ (۲)   ۳۶۰ (۳)   ۷۲۰ (۴)

۸۴- در یک تیم ورزشی ۹ نفره، دو نفر برادر هستند و یک نفر از ۷ نفر دیگر کاپیتان تیم است. این ۹ نفر می‌خواهند در یک ردیف ایستاده و عکس

یادگیری بگیرند به طوری که کاپیتان در ابتدا یا انتهای ردیف و برادرها کنار یکدیگر باشند، این کار به چند حالت امکان‌پذیر است؟

۱۰۱۸۰ (۱)   ۱۰۱۶۰ (۲)   ۲۰۱۶۰ (۳)   ۲۰۱۸۰ (۴)

۸۵- با حروف کلمه «آموزشی» چند کلمه چهار حرفی با حروف متمایز می‌توان نوشت به طوری که حرف اول آن «آ» باشد؟

۶۰ (۱)   ۷۲ (۲)   ۹۶ (۳)   ۱۲۰ (۴)

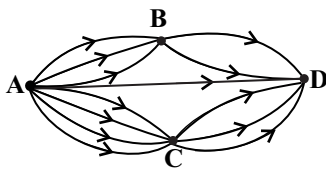
۸۶- طبق نقشه راه‌های بین شهرها در شکل مقابل، چند راه برای سفر از شهر A به شهر D وجود دارد؟

۲۰ (۱)

۱۷ (۲)

۱۸ (۳)

۱۹ (۴)

۸۷- با ارقام ۰, ۱, ۲, ۳ چند عدد دو یا سه رقمی با ارقام متمایز می‌توان نوشت؟

۱۸ (۱)   ۹ (۲)   ۲۷ (۳)   ۳۶ (۴)

۸۸- به چند طریق می‌توان ۳ کتاب عربی و ۴ کتاب ریاضی را طوری کنار هم قرار داد که کتاب‌های عربی کنار هم و کتاب‌های ریاضی نیز کنار هم باشند؟

۱۲۱ (۱)   ۱۴۴ (۲)   ۱۵۰ (۳)   ۲۸۸ (۴)

۸۹- چند عدد ۴ رقمی مضرب ۵ بدون ارقام تکراری داریم که ارقام آن‌ها یکی در میان زوج و فرد باشند؟

۱۶۰ (۱)   ۱۵۲ (۲)   ۱۴۴ (۳)   ۱۳۶ (۴)

۹۰- در قفسه یک کتابخانه ۳ کتاب داستان متفاوت و ۲ کتاب شعر متفاوت داریم. می‌خواهیم کتاب‌ها را طوری بچینیم که ۲ کتاب شعر کنار هم نباشند.

چند حالت مختلف برای این چینش وجود دارد؟

۱۲۰ (۱)   ۷۲ (۲)   ۲۴ (۳)   ۴۸ (۴)

ریاضی و آمار (۱)

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.

عبارت‌های چپ
صفحه‌های ۹ و ۲۴۹۱- اگر $a + b = 3$ و $a^2 - 2ab + b^2 = 9$ ، حاصل $a^2 - b^2$ کدام می‌تواند باشد؟

- (۱) -۳ (۲) ۲۷ (۳) -۹ (۴) ۱۸

۹۲- حاصل عبارت $(4x^2 + 2xy + y^2) - 8x^3 - (2x - y)(4x^2 + 2xy + y^2)$ به ازای $x = 0/25$ و $y = 0/5$ کدام است؟

- (۱) $\frac{1}{8}$ (۲) $-\frac{1}{8}$ (۳) $\frac{1}{64}$ (۴) $-\frac{1}{64}$

۹۳- مجموع ضرایب بسط دو جمله‌ای $(3x - 1)^3$ برابر ... و تعداد جملات آن برابر ... است. (به ترتیب از راست به چپ)

- (۱) ۴ - ۶۴ (۲) ۴ - ۸ (۳) ۳ - ۸ (۴) ۳ - ۳۲

۹۴- در عبارت $(3x^2 - 1)^3 - (2x^2 + x)^3$ ، ضریب x^4 کدام است؟

- (۱) -۱۹ (۲) ۱۲ (۳) ۳۳ (۴) ۲۱

۹۵- در تجزیه عبارت $(x - 2)^3 - 4x + 8$ کدام عامل ضرب وجود ندارد؟

- (۱) $x - 2$ (۲) $x - 4$ (۳) $x + 1$ (۴) x

۹۶- عبارت $\frac{4x - 3}{3x^2(-x^2 - 3)(2x + 1)}$ به ازای چند عدد حقیقی تعریف نشده است؟

- (۱) ۱ (۲) ۲ (۳) ۳ (۴) ۴

۹۷- حاصل عبارت تعریف شده $A = \left(\frac{4x^2 - 1}{8x^3 + 1}\right) \times \left(4x + 1 - \frac{7x}{x + 1}\right)$ کدام است؟

- (۱) $\frac{2x + 1}{x + 1}$ (۲) $\frac{2x - 1}{x + 1}$ (۳) $\frac{4x + 1}{x - 1}$ (۴) $\frac{4x - 1}{x + 1}$

۹۸- عبارت $x^5 - x^4 - 16x + 16$ بر کدام عبارت زیر بخش پذیر نیست؟

- (۱) $x + 2$ (۲) $x - 2$ (۳) $x + 1$ (۴) $x - 1$

۹۹- عبارت گویا و تعریف شده A چنان است که اگر در عبارت $(1 - \frac{2}{x+1})$ ضرب شود، حاصل برابر با $(x - \frac{1}{x})$ می‌شود، حاصل عبارت $(A - \frac{1}{x})$ کدام

است؟ (عبارت‌ها تعریف شده‌اند.)

- (۱) $x - 1$ (۲) $x + 2$ (۳) $x - 2$ (۴) $x + 1$

۱۰۰- حاصل عبارت تعریف شده $\frac{x^3 - 4x}{(x^2 + 2x)(x^2 - 3x + 2)} - \frac{2}{x^2 - 1}$ کدام است؟

- (۱) $\frac{1}{x + 1}$ (۲) $-\frac{1}{x + 1}$ (۳) $\frac{1}{x - 1}$ (۴) $-\frac{1}{x - 1}$

عبارت‌های چپدی
صفحه‌های ۹ و ۲۴

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.

ریاضی و آمار (۱) - شاهد (گواه)

۱۰۱- اگر $xy = 2$ و $2x + y = 5$ باشد، در این صورت حاصل $x^2 + \frac{y^2}{4}$ کدام است؟

- (۱) $\frac{13}{4}$ (۲) ۱۳ (۳) $\frac{17}{4}$ (۴) ۱۷

۱۰۲- ضریب جمله ab^3 در بسط عبارت $(a+b)^4$ کدام است؟

- (۱) ۲ (۲) ۳ (۳) ۴ (۴) ۶

۱۰۳- عبارت $(a-2)(a+2)(a^4+4a^2+16)$ با کدام عبارت زیر برابر است؟

- (۱) $a^6 + 64$ (۲) $(a^3 - 8)(a^3 + 8)$ (۳) $(a^3 - 4)(a^3 + 4)$ (۴) $a^8 - 64$

۱۰۴- در تجزیه عبارت $6x^2 - 5x - 6$ کدام عامل وجود دارد؟

- (۱) $2x + 3$ (۲) $3x - 2$ (۳) $2x - 3$ (۴) $x - 9$

۱۰۵- عبارت گویای $y = \frac{2x-k}{x+2m}$ به ازای $x = -2$ تعریف نشده است و به ازای $x = 4$ برابر $\frac{3}{4}$ می‌باشد. مقدار k کدام است؟

- (۱) $-\frac{2}{5}$ (۲) $\frac{2}{5}$ (۳) $\frac{3}{5}$ (۴) $-\frac{3}{5}$

۱۰۶- حاصل عبارت تعریف‌شده $\frac{ax^2 - a^3}{ax^2 - 2a^2x + a^3}$ همواره کدام است؟

- (۱) $\frac{x+a}{x-a}$ (۲) $\frac{x-a}{x+a}$ (۳) $\frac{a+x}{a-x}$ (۴) $\frac{a-x}{a+x}$

۱۰۷- حاصل عبارت تعریف‌شده $\frac{1}{x^2-4} - \frac{1}{x^2-4x+4} + \frac{1}{2-x}$ کدام است؟

- (۱) $\frac{x^2}{(x+2)^2(x-2)}$ (۲) $\frac{x^2}{(x+2)(x-4)}$ (۳) $\frac{-x^2}{(x-2)(x^2-4)}$ (۴) $\frac{-x^2}{(x-2)^2}$

۱۰۸- حاصل عبارت تعریف‌شده $\left(2x+1-\frac{3}{x}\right) \div \left(2+\frac{1}{x+1}\right)$ کدام است؟

- (۱) $2 - \frac{2}{x}$ (۲) $2 + \frac{1}{x}$ (۳) $x + \frac{1}{x}$ (۴) $x - \frac{1}{x}$

۱۰۹- حاصل عبارت تعریف‌شده $\frac{ax+x}{a^2+a} \times \frac{ax^2+2ax+a}{-x^3-2x^2-x}$ کدام است؟

- (۱) ۱ (۲) ۲ (۳) -۱ (۴) $-\frac{1}{2}$

۱۱۰- حاصل عبارت $(6x-4)(3x+2)$ کدام است؟

- (۱) $18x^2 - 12x - 8$ (۲) $18x^2 - 8$ (۳) $18x^2 - 36x - 8$ (۴) $18x^2 + 8$

اقتصاد چیست؟
تولید
صفحه‌های ۳۰ تا ۳۷

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.
وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

اقتصاد

۱۱۱- کدام گزینه، متضمن پاسخ درست و کامل پرسش‌های زیر است؟

- الف) «انسان به عنوان جانشین خدا روی زمین اهداف، برنامه‌ها و مأموریت‌هایی از جمله آبادانی زمین و رفع نیازهای خود، خانواده و دیگران را دارد.»
در این تصویر بسیار ساده از حیات انسان با کدام مفاهیم روبه‌رو می‌شویم؟
ب) کدام عامل، محرک انسان برای فعالیت و تلاش است؟
ج) کدام اقدام، موجب توقف و یا انحطاط انسان می‌شود؟
د) عبارت کدام گزینه بیانگر مفهوم کمیابی از نظر اقتصاددانان است؟
ه) عبارات کدام گزینه در خصوص «مسئله انتخاب» نادرست است؟

۱) الف) دولت - سازمان‌های اقتصادی بین‌المللی و جهانی، ب) کمیابی، ج) طی کردن سلسله‌مراتب رفع نیازها و عدم توقف در یک مرتبه، د) استفاده از منابع با حفظ و صیانت از آن‌ها و رعایت عدالت بین‌نسلی، ه) خداوند انسان‌ها را به‌گونه‌ای آفریده است که به حکم فطرت و سرشت خود در هر انتخابی به دنبال بیشترین منافع و کمترین هزینه و ضرر هستند.

۲) الف) دولت - سازمان‌های اقتصادی بین‌المللی و جهانی، ب) هزینه فرصت، ج) اقدام به خلق نیازهای کاذب برای خود، د) محدود بودن دانش فنی بشر و استفاده بی‌رویه از منابع، ه) ممکن است در مورد «روش انتخاب» (هزینه- فایده) اشتباه کرده و انتخاب نادرستی داشته باشیم، اما در تشخیص دقیق منافع و هزینه‌ها هیچ‌گاه اشتباه نمی‌کنیم.

۳) الف) نیازهای انسان - منابع و امکانات، ب) نیازهای انسان، ج) پیگیری نیازهای کاذب و یا زیاده‌روی در رفع نیازهای مادی، د) انسان در بهره‌برداری از منابع و امکانات موجود محدودیت دارد و منابع و امکانات موجود نیز محدود است. ه) تولیدکننده‌ای که از کیفیت محصول خود می‌کاهد، فروشنده‌ای که کم‌فروشی و یا از عدم آگاهی مشتری سوءاستفاده می‌کند، منفعتی زیاد، دائمی و بلندمدت را با منافع کم، موقتی و کوتاه‌مدت جایگزین کرده و به عبارت دیگر «عقلانی» رفتار کرده است.

۴) الف) نیازهای انسان - منابع و امکانات، ب) منابع و امکانات محدود، ج) طی کردن سلسله‌مراتب رفع نیازها و عدم توقف در یک مرتبه، د) انسان در بهره‌برداری از منابع و امکانات موجود محدودیت دارد و منابع و امکانات موجود نیز محدود است. ه) برخی انسان‌ها عقلانیت محدود دارند؛ به طور مثال منافع را صرفاً در منافع مادی و حیوانی خلاصه می‌کنند و یا صرفاً نگاهی کوتاه‌مدت دارند؛ گاهی در تعیین فهرست کامل هزینه‌ها و ضررها و میزان آن‌ها خطا می‌کنند.

۱۱۲- به‌ترتیب هر یک از عبارات زیر در ارتباط با کدام‌یک از انواع تولید است؟

- تولید محصولاتی که محسوس و ملموس نیستند.
- به تولید رساندن منابع طبیعی با در اختیار داشتن منابع و محصولات طبیعی و همچنین با کار خود و استفاده از ابزار
- برداشت مستقیم محصول آماده طبیعت بدون اینکه کاری روی آن انجام شود.
- ترکیب و تبدیل مواد حیات‌شده و ایجاد ارزش مصرفی یا مبادلاتی در آن‌ها

- ۱) خدمات - حیات - احیا - صنعت
۲) حیات - احیا - خدمات - صنعت
۳) خدمات - احیا - حیات - صنعت
۴) خدمات - احیا - حیات - صنعت

۱۱۳- کدام گزینه مبین پاسخ صحیح و کامل پرسش‌های زیر است؟

الف) دانش اقتصاد با دقت دربارهٔ کدام موارد به انسان‌ها، سازمان‌ها و کشورها کمک می‌کند تا در استفاده از منابع و امکاناتشان بهترین‌ها را انتخاب کنند؟

ب) جامعهٔ اسلامی برای حفظ هویت و استقلال سیاسی و فرهنگی خود، باید به کدام مورد به‌عنوان یکی از مهم‌ترین ابزارها توجه کند؟
ج) کدام گزینه در ارتباط با مفهوم آیهٔ «ربنا آتنا فی الدنيا حسنة و فی الآخرة حسنة» است؟

۱) الف) انواع منافع و هزینه‌ها، ب) سرمایهٔ انسانی، ج) اسلام، انسان را از وابستگی و دلبستگی به دنیا و مادیات برحذر می‌دارد.

۲) الف) انواع منافع و هزینه‌ها، ب) رشد و پیشرفت اقتصادی، ج) اسلام به دنبال سعادت واقعی و کامل انسان‌هاست و دنیا و آخرت را همراه با هم مورد توجه قرار می‌دهد.

۳) الف) انواع نیازهای جامعه، ب) رشد و پیشرفت اقتصادی، ج) در اسلام تلاش برای رفع فقر و رسیدن به رفاه و توانگری مادی مورد تأکید قرار گرفته است.

۴) الف) انواع نیازهای افراد، ب) سرمایهٔ انسانی، ج) اسلام در دسترس نبودن معاش را خطری می‌داند که اعتقادات انسان را تهدید می‌کند.

۱۱۴- به‌ترتیب هریک از موارد زیر بیانگر کدام نوع از کالاها و خدمات می‌باشد؟

- حمل و نقل

- مشاوره‌های بیمه‌ای به یک کارخانه

- ماشین‌آلات تولیدی

- دستگاه آبمیوه‌گیری در منزل

- تعمیرات

- ورقه‌های فولاد در کارخانهٔ تولید اتومبیل

- چرخ خیاطی در کارگاه تولید لباس

- دارو

۱) خدمات - خدمات - کالای سرمایه‌ای - کالای سرمایه‌ای - کالای واسطه‌ای - کالای واسطه‌ای - کالای تجملی

۲) کالای سرمایه‌ای - کالای واسطه‌ای - کالای واسطه‌ای - کالای سرمایه‌ای - کالای واسطه‌ای - کالای واسطه‌ای - کالای بادوام - کالای ضروری

۳) کالای سرمایه‌ای - کالای سرمایه‌ای - کالای واسطه‌ای - کالای بادوام - خدمات - کالای سرمایه‌ای - کالای سرمایه‌ای - کالای تجملی

۴) خدمات - خدمات - کالای سرمایه‌ای - کالای بادوام - خدمات - کالای واسطه‌ای - کالای سرمایه‌ای - کالای ضروری

۱۱۵- فردی ۲۰۰ میلیون تومان پس‌انداز خود را می‌خواهد به یکی از پروژه‌های اقتصادی زیر اختصاص دهد. با توجه به میزان سودآوری هر پروژه اقتصادی،

فرد کدام پروژه را انتخاب خواهد کرد و هزینهٔ فرصت این انتخاب کدام خواهد بود؟

میزان سودآوری سالانه	پروژه‌های اقتصادی
۸۰ میلیون تومان	A
۱۲٪ میزان سرمایه‌گذاری اولیه	B
$\frac{3}{4}$ میزان سرمایه‌گذاری اولیه	C

۱) پروژهٔ اقتصادی A - ۱۵۰ میلیون تومان سودی که می‌توانست از سرمایه‌گذاری در پروژهٔ C به‌دست آورد.

۲) پروژهٔ اقتصادی B - ۸۰ میلیون تومان سودی که می‌توانست از سرمایه‌گذاری در پروژهٔ A به‌دست آورد.

۳) پروژهٔ اقتصادی C - ۲۴ میلیون تومان سودی که می‌توانست از سرمایه‌گذاری در پروژهٔ B به‌دست آورد.

۴) پروژهٔ اقتصادی C - ۸۰ میلیون تومان سودی که می‌توانست از سرمایه‌گذاری در پروژهٔ A به‌دست آورد.

۱۱۶- چند مورد از موارد زیر در خصوص «بازیگران و فعالان عرصه اقتصاد» صحیح است؟

- (الف) «کمک به رونق روابط اقتصادی بین کشورها» از وظایف دولت در عرصه اقتصاد محسوب می‌شود.
 (ب) وظیفه سازمان‌های اقتصادی بین‌المللی به عنوان یکی از بازیگران عرصه اقتصاد ایفای نقش در تولید، مصرف و مبادله محصولات است.
 (پ) گروه‌های بازیگر و فعال در عرصه اقتصاد در صورت رقابت بیش‌تر با یکدیگر و خدمت‌رسانی در جامعه، می‌توانند مثل یک گروه موفق عمل کنند.
 (ت) افراد، خانواده‌ها یا شرکت‌ها، انواع مؤسسات انتفاعی یا غیرانتفاعی و خیریه‌ها، بازیگران خرد اقتصاد هستند.
 (ث) بازیگر کلان در عرصه اقتصاد با هدف ایجاد نظم، انضباط و نظارت بر عملکرد اقتصاد یا تأمین برخی نیازهای عمومی، فعالیت می‌کند.

۱ (۱) ۲ (۲) ۳ (۳) ۴ (۴)

۱۱۷- با توجه به اطلاعات ارائه شده در جدول زیر، نتیجه عملکرد سالیانه یک بنگاه اقتصادی با ۲۰ نفر کارمند و تولید سالیانه ۲۰۰۰ دستگاه هر یک به ارزش ۳,۵۰۰,۰۰۰ ریال کدام است؟

۱	اجاره‌بهای ماهیانه کارگاه تولیدی	۶۰ میلیون ریال
۲	حقوق متوسط ماهیانه هر فرد کارمند اداری و تولیدی	۱۰ میلیون ریال
۳	خرید مواد اولیه مورد نیاز سالیانه	۳۶۰ میلیون ریال
۴	هزینه استهلاك سالیانه ماشین‌های تولیدی	$\frac{1}{3}$ ارزش مواد اولیه خریداری شده

۱) ۳۴۰۰ میلیون ریال ضرر یا زیان (۲) ۳۴۰۰ میلیون ریال سود یا منفعت

۳) ۴۵۰۰ میلیون ریال سود یا منفعت (۴) ۴۵۰۰ میلیون ریال ضرر یا زیان

۱۱۸- کدام گزینه مبین پاسخ صحیح و کامل پرسش‌های زیر است؟

(الف) صاحبان زمین، بذر، تراکتور و نیروی کار تصمیم به راه‌اندازی یک واحد تعاونی کشت و صنعت تولید محصولات غذایی گرفته‌اند و برای تأمین سرمایه نقدی مورد نیازشان، فرد دیگری را نیز وارد شراکت خود کرده‌اند. اولاً سود و زیان شرکت متعلق به کیست و دوماً در اقتصاد اسلامی درآمد صاحب سرمایه مالی در فرایند تولید به چه صورتی می‌تواند باشد؟

(ب) تولیدکنندگان و مؤسسات اقتصادی بر اساس انگیزه‌های خود به دو دسته: ... و ... تقسیم می‌شوند. انواع سازمان‌های تولیدی نیز به سازمان‌های ...، ...، ... و ... تقسیم می‌شود.

۱) (الف) در این حالت تمام منافع، خطر (ریسک) و هزینه‌های تولید بر عهده صاحب تولید است و سایر عوامل تولید، دستمزد (نیروی انسانی) یا اجاره (منابع طبیعی (زمین)) می‌گیرند. - هم می‌توانند صاحب تولید شوند و هم می‌توانند دستمزد بگیرند و در سود و زیان شریک نشوند. (ب) انتفاعی - غیرانتفاعی - تعاونی - خصوصی - سهامی خاص - سهامی عام

۲) (الف) در این حالت تمام منافع، خطر (ریسک) و هزینه‌های تولید بر عهده صاحب تولید است و سایر عوامل تولید، دستمزد (نیروی انسانی) یا اجاره (منابع طبیعی (زمین)) می‌گیرند - هم می‌توانند صاحب تولید شوند و هم می‌توانند دستمزد بگیرند و در سود و زیان شریک نشوند. (ب) خصوصی - دولتی - تضامنی - مشارکتی - غیرانتفاعی - انتفاعی

۳) (الف) همه با هم در فرایند تولید مشارکت می‌کنند و محصول یا ارزش محصول به‌طور مساوی و یا با نسبتی توافقی تقسیم می‌شود. - یا به صورت قرض‌الحسنه در تولید مشارکت می‌کند و اجر الهی و اجتماعی می‌برد، یا به عنوان صاحب‌کار در سود و زیان شریک می‌شود. (ب) خصوصی - دولتی - تضامنی - مشارکتی - غیرانتفاعی - انتفاعی

۴) (الف) همه با هم در فرایند تولید مشارکت می‌کنند و محصول یا ارزش محصول به‌طور مساوی و یا با نسبتی توافقی تقسیم می‌شود. - یا به صورت قرض‌الحسنه در تولید مشارکت می‌کند و اجر الهی و اجتماعی می‌برد، یا به عنوان صاحب‌کار در سود و زیان شریک می‌شود. (ب) انتفاعی - غیرانتفاعی - تعاونی - خصوصی - سهامی خاص - سهامی عام

۱۱۹- کدام گزینه، نشانگر پاسخ درست پرسش‌های زیر است؟

(الف) هریک از موارد بیان شده به‌ترتیب به کدام عامل تولید اشاره دارد؟

«تراکتور برای کشاورز - دریا در فعالیت‌های صیادی - کارآفرین - کامیون برای شرکت‌های حمل و نقل - مواد خام استخراج شده از معادن در فعالیت‌های صنعتی»

(ب) در هر کسب و کاری میزان کارآفرینی چگونه محاسبه می‌شود؟

(ج) سرمایه مالی چگونه به تولید کمک می‌کند؟

(د) کدام عامل تولید به عنوان برترین عامل تولید به‌شمار می‌رود و چرا؟

(۱) (الف) سرمایه فیزیکی - زمین - عامل انسانی - سرمایه فیزیکی - زمین، (ب) نوآوری ضرب در خطرپذیری، (ج) با تبدیل به عوامل تولید دیگر، (د) عوامل انسانی، زیرا وظیفه ترکیب سایر عوامل تولید را برعهده دارد.

(۲) (الف) سرمایه فیزیکی - زمین - عامل انسانی - سرمایه فیزیکی - زمین، (ب) تعداد کسب و کار جدید ضرب در سودآوری، (ج) خدمات سرمایه مالی در جریان تولید مورد استفاده قرار می‌گیرد و تولیدکننده با آن ارزش افزوده ایجاد می‌کند. (د) سرمایه فیزیکی، زیرا انسان برای بهره‌برداری از منابع طبیعی علاوه بر کار به سرمایه نیز نیازمند است.

(۳) (الف) زمین - سرمایه فیزیکی - سرمایه فیزیکی - سرمایه مالی - سرمایه مالی، (ب) تعداد کسب و کار جدید ضرب در سودآوری، (ج) با تبدیل به عوامل تولید دیگر، (د) سرمایه فیزیکی، زیرا انسان برای بهره‌برداری از منابع طبیعی علاوه بر کار به سرمایه نیز نیازمند است.

(۴) (الف) زمین - سرمایه فیزیکی - سرمایه فیزیکی - سرمایه مالی - سرمایه مالی، (ب) نوآوری ضرب در خطرپذیری، (ج) خدمات سرمایه مالی در جریان تولید مورد استفاده قرار می‌گیرد و تولیدکننده با آن ارزش افزوده ایجاد می‌کند. (د) عوامل انسانی، زیرا وظیفه ترکیب سایر عوامل تولید را برعهده دارد.

۱۲۰- کدام گزینه کامل‌کننده جاهای خالی پرسش‌های زیر است؟

(الف) بهره‌وری یعنی به‌دست آوردن ... ، دو تولیدکننده که عوامل تولید یکسانی دارند، آن‌که محصول ... داشته باشد، بهره‌وری ... داشته است.

(ب) در تکمیل فرم اظهارنامه مالیاتی، تولیدکنندگان سود ... خود را درج می‌کنند.

(ج) عوامل مولد انسانی شامل ... ، ... ، ... و ... است. گاهی از ... به عنوان سرمایه انسانی یاد می‌شود.

(د) مجموعه‌ای از انگیزه‌های ... مثل کسب درآمد و انگیزه‌های ... در تداوم و توسعه تولید دخیل است.

(۱) (الف) بیشترین خروجی با بیش‌ترین ورودی - بیش‌تری - بیش‌تری، (ب) ویژه، (ج) نیروی کار - کارگر - نخبه - سرکارگر - مؤسس - کارآفرین، (د) اجتماعی و سیاسی - تجاری و بین‌المللی

(۲) (الف) کم‌ترین خروجی با بیش‌ترین ورودی - کم‌تری - کم‌تری، (ب) ویژه، (ج) نیروی کار - کارگر - نخبه - سرکارگر - مؤسس - کارآفرین، (د) شخصی و خانوادگی - انسانی و ملی

(۳) (الف) بیش‌ترین خروجی با کم‌ترین ورودی - بیش‌تری - بیش‌تری، (ب) ویژه، (ج) نیروی کار - کارفرما - مدیر - متخصص - کارآفرین - متخصصان، (د) شخصی و خانوادگی - انسانی و ملی

(۴) (الف) بیش‌ترین خروجی با کم‌ترین ورودی - بیش‌تری - بیش‌تری، (ب) حسابداری، (ج) نیروی کار - کارفرما - مدیر - متخصص - کارآفرین - متخصصان، (د) اجتماعی و سیاسی - تجاری و بین‌المللی

تاریخ ادبیات قرن‌های دوازدهم و سیزدهم
(دوره بازگشت و پیداری)
صفحه‌های ۱۰ تا ۲۱

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.
وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

علوم و فنون ادبی (۳)

۱۲۱- تمام شاعران گزینه ... در دوره بازگشت به قصیده‌سرایی به سبک شاعران خراسانی و عهد سلجوقی پرداختند.

(۱) صباى كاشانى، قاننى شیرازی و سروش اصفهانی

(۲) فروغی بسطامی، مجمر و سروش اصفهانی

(۳) فروغی بسطامی، مجمر و صباى كاشانى

(۴) نشاط اصفهانی، فروغی بسطامی و مجمر اصفهانی

۱۲۲- ویژگی ادبی کدام شاعر در مقابل نام او کاملاً درست آمده است؟

(۱) ایرج میرزا: در به کارگیری تعبيرات عامیانه و آفریدن اشعاری ساده و روان مهارت بسیار داشت. «ای قلم» از نمونه‌های اشعار انتقادی اوست.

(۲) محمدتقی بهار: در سبک خراسانی با زبانی حماسی شعر می‌سرود. وی علاوه بر تحقیق و تدریس در دانشگاه، در حوزه سیاست و روزنامه‌نویسی نیز فعالیت داشت.

(۳) ادیب‌الممالک فراهانی: قبل از وی سبک نویسندگان فارسی با تکلف و تصنع همراه بود. او با تغییر سبک نگارش، تکلف را در نثر از بین برد.

(۴) قائم‌مقام فراهانی: از جانب مظفرالدین شاه به ادیب‌الممالک ملقب شد، فعالیت اصلی‌اش روزنامه‌نگاری بود.

۱۲۳- نام پدیدآورنده چند اثر در مقابل آن درست آمده است؟

«شمس و طغرا: میرزا حسن خان بدیع / شمس‌الدین و قمر: محمدباقر میرزا خسروی / ایده‌آل: عشقی / سبک‌شناسی: ملک‌الشعرا / سرگذشت حاجی

بابای اصفهانی: جیمز موریه / تاریخ بیداری ایرانیان: ناظم‌الاسلام کرمانی / منشآت: قائم‌مقام فراهانی / چرند و پرند: دهخدا»

(۱) پنج (۲) شش (۳) هفت (۴) هشت

۱۲۴- چند مورد از مفاهیم زیر، مورد توجه شاعران و نویسندگان عصر بیداری یا مشروطه قرار نگرفت؟

«مبارزه با استبداد و استعمار - برانگیختن احساسات ملی و میهنی - پیکار با بیگانه و بیگانه‌خواهی - گرایش به شعرهای ترجمه‌ای - انتقاد از

نابسامانی‌ها - بازتاب بیشتر علوم در شعر - آزادی، وطن و قانون‌خواهی - تبدیل موضوعات کهن به مضامین تازه و زبان جدید»

(۱) ۴ مورد (۲) ۱ مورد (۳) ۲ مورد (۴) ۳ مورد

۱۲۵- کدام گزینه از جمله روزنامه‌ها یا مجله‌های منتشر شده در دوره بیداری می‌باشد؟

(۱) دانش (۲) سخن (۳) یادگار (۴) دانشکده

۱۲۶- کدام گزینه درست است؟

- (۱) قائم‌مقام فراهانی، مسائل عصر را با کاربرد زبان متکلف بیان می‌کرد.
- (۲) علی‌اکبر دهخدا در استانبول روزنامه صوراسرافیل را منتشر کرد.
- (۳) قائم‌مقام فراهانی مفصل‌ترین کتاب لغت زبان فارسی را نوشت.
- (۴) دهخدا پیشرو جمال‌زاده و هدایت در ساده‌نویسی بوده است.

۱۲۷- کدام مورد درباره «فن ترجمه» در دوره بیداری است؟

- (۱) با رفت و آمد ایرانیان به اروپا در دوره ناصرالدین‌شاه، رواج یافت.
- (۲) در ایران با تأسیس چاپخانه در زمان فتحعلی‌شاه آغاز شد.
- (۳) از موضوعاتی بود که در محدوده تاریخی مشروطه چندان رواج نداشت.
- (۴) اولین ایرانی که در این زمینه فعالیت کرد، میرزا آقا تبریزی بود.

۱۲۸- آثار «ای قلم»، «ایده‌آل» و «خداوندنامه» به ترتیب متعلق به کدام هنرمندانند؟

- (۱) نسیم شمال - میرزاده عشقی - صبای کاشانی
- (۲) نسیم شمال - فرخی یزدی - نشاط اصفهانی
- (۳) ایرج میرزا - فرخی یزدی - صبای کاشانی
- (۴) ایرج میرزا - میرزاده عشقی - نشاط اصفهانی

۱۲۹- توضیحات زیر به ترتیب مربوط به کدام شاعران است؟

«از شعرهای غربی ترجمه‌های منظوم پدید آورد»، «آشنایی با سعدی طبع او را شکوفا کرد»، «از شاعران غزل‌سرای دوره بازگشت است»

- (۱) ایرج میرزا - میرزاده عشقی - صبای کاشانی
- (۲) ایرج میرزا - فرخی یزدی - مجمر اصفهانی
- (۳) ملک‌الشعرا بهار - میرزاده عشقی - هاتف اصفهانی
- (۴) ملک‌الشعرا بهار - فرخی یزدی - صبای کاشانی

۱۳۰- با روی کار آمدن سلسله قاجار و تثبیت حکومت مرکزی در ایران، ... در ادبیات، پررونق‌تر از گذشته بود.

- (۱) مطرح‌شدن انتقادات اجتماعی
- (۲) بازگشت به شیوه و الگوی گذشتگان
- (۳) مثنوی‌سرایی و سرودن داستان‌های حکمی و عرفانی
- (۴) توجه به صور خیال و جنبه‌های شاعرانه

علوم و فنون ادبی (۱)

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.
وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقهفصل یکم
(درس‌های (۳ تا ۵)
صفحه‌های (۳۵ تا ۴۰)

۱۳۱- کدام گزینه دربارهٔ نثر زیر نادرست است؟

«شنیدم که خلیفه‌ای خوابی دید، بر آن جمله که پنداشتی که همهٔ دندان‌های او بیرون افتادی به یک بار. بامداد، خوابگزاری را بخواند و پرسید که: تعبیر این خواب چیست؟ معترّ گفت: زندگانی امیر، دراز باد، همهٔ اقربای تو پیش از تو بمیرند، چنان‌که کس از تو باز نماند. خلیفه گفت: این مرد را صد چوب بزنی، چرا بدین دردناکی سخن اندر روی من بگفت؟ چه اگر همهٔ اقربای من پیش از من بمیرند، پس آنگاه من که باشم؟!»

(۱) کاربرد واژه‌های بیگانه و کهن

(۲) کاربرد دستور تاریخی

(۳) به کار بردن مضارع التزامی در معنای ماضی استمراری

(۴) استفاده از تمثیل برای بیان بهتر مفهوم

۱۳۲- کدام ویژگی سبکی در ابیات زیر مشاهده نمی‌شود؟

«بله‌ی دید اشتری به چرا

گفت اشتر که اندرین پیکار

در کژی‌ام مکن به عیب نگاه

نقشم از مصلحت چنان آمد

هست شایسته گرچت آمد خشم

(۱) استفاده از جمله‌های ساده و کوتاه

(۳) کاربرد واژگان کهن فارسی

گفت نقشت همه کز است چرا؟

عیب نقاش می‌کنی هش‌دار!

تو ز من راه راست رفتن خواه

از کژی راستی کمان آمد

طاق ابرو برای جفتی چشم»

(۲) کاربرد آرایه‌های تضاد و جناس

(۴) استفاده از نوع ادبی حماسی

۱۳۳- ویژگی مقابل کدام عبارت با آن تطابق ندارد؟

(۱) گفت: علم من قرآن است و حدیث و گفتار مشایخ و او بدین‌ها معتقد نیست و نمی‌شوند مرا به شنیدن کفر او چه حاجت؟ (دوری از بحث کردن با کافر)

(۲) ملک گفت: این نکته غریب گفتمی ولیکن محال عقل است و خلاف نقل که تو را فضل و بلاغت امروز از چنگ عقوبت من رهایی دهد. (کاربرد سجع و مراعات‌نظیر)

(۳) من او را از فضایی عصر می‌دانم و یگانهٔ روزگار، باشد که معاندان در حق وی خوضی کرده‌اند پس این سخن در سمع قبول من نیاید. (حذف فعل به قرینه)

(۴) تو را با وجود چنین منکری که ظاهر شد سیل خلاص صورت نبندد. این بگفت و موکلان عقوبت در وی آویختند. (استفادهٔ اندک از واژه‌های عربی)

۱۳۴- نوع ادبی کدام بیت متفاوت است؟

(۱) پری چهره را هم‌نشین کرد و دوست

(۲) بی‌یار منم ضعیف و رنجور

(۳) گر نداری شادی ای از وصل یار

(۴) هر شب ز فراق بیت خوانان

۱۳۵- مضمون و وزن همهٔ ابیات حماسی است؛ به‌جز:

(۱) تنت زین جهان است و دل زان جهان

(۲) برآویخت و بدرید قلب سپاه

(۳) جهان دیده باید عنان‌دار کس

(۴) بجست از کمنند گو پیلتن

که این عیب من گفت، یار من اوست

چون تشنه ز آب زندگی دور

خیز باری ماتم هجران بدار

پنهان رفتی به کوی جانان

هوا یار این و خدا یار آن

دمان از پس اندر همی رفت شاه

سنان و سپر بایدش یار بس

دهن خشک وز رنج پر آب تن

۱۳۶- در بیت زیر، مضمون ... شعر با وزن ... آن مطابقت ...

«او رفت و داغ ماتمیان نیم‌سوز ماند
عاشقانه، ضربی و کوتاه، ندارد
وین داغ ماند بر جگر اهل روزگار»
اندوهناک، یکنواخت و کشیده، دارد
غم‌انگیز، یکنواخت و کشیده، ندارد

۱۳۷- وزن و محتوای کدام دو بیت هماهنگ است؟

(الف) ای صوفیان عشق بدرید خرقه‌ها
(ب) مهمان توام ای جان زنهار مخسب امشب
(ج) باز به بط گفت که صحرا خوش است
(د) دلی کز تو سوزد چه باشد دوایش

صد جامه ضرب کرد گل از لذت صبا
ای جان و دل مهمان زنهار مخسب امشب
گفت شبت خوش که مرا جا خوش است
چو تشنه تو باشد که باشد سقایش

(۱) الف - د
(۲) ب - د
(۳) الف - ج
(۴) ب - ج

۱۳۸- همه ابیات دارای آرایه «تکرار» هستند؛ به جز:

(۱) تو را چه غم که یکی در غمت به جان آید
(۲) سیر سپهر و دور قمر را چه اختیار
(۳) قاضی به دو شاهد بدهد فتوی شرع
(۴) هزار دشمن اگر در قفاست عارف را

که دوستان تو چندان که می‌کشی ببشند
در گردشند بر حسب اختیار دوست
در مذهب عشق، شاهدی بس باشد
چو روی خوب تو دید از قفا چه غم دارد

۱۳۹- در کدام بیت آرایه‌های «واج‌آرایی و واژه‌آرایی» دیده می‌شود؟

(۱) پدر با پسر یکدگر را کنار
(۲) صدر سخی که لازم افعال اوست بذل
(۳) گفتمی مگر به صورت من عاشقی کمال
(۴) در سایه سروی به سرای بستان

گرفتند و کرده غم از دل کنار
این اسم مشتق است هم از مصدر سخاش
صورت ندیده چون بنویسم جواب را
از ساقی سیم ساق ساغر بستان

۱۴۰- مصراع دوم بیت زیر با کدام بیت قرابت معنایی دارد؟

«در جست‌وجوی تو دلم از پرده اوفتاد»
(۱) به تابناکی من گوهری نبود، «رهی»
(۲) دلم خون است و جانم غرقه در خون
(۳) ز پرده راز دلم عشق آشکارا کرد
(۴) تو در دل منی و من از فرط اشتیاق

ای در درون پرده جان، از که جویمت؟»
گهر شناسم و در جست‌وجوی خویشتم
فتاده راز تو از پرده بیرون
که شعله را نتواند کسی نهان دارد
هر سو روانه‌ام ز پی جست‌وجوی تو

عربی زبان قرآن (۳) و (۱)

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.
وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقهعربی (۳):
من الأشعار المنسوبة إلى الإمام علي (ع)
درس ۱
صفحه‌های ۱ تا ۴
عربی (۱):
ذاك هو الله، إنكم مسؤولون
درس ۱ تا پایان درس ۲
صفحه‌های ۱ تا ۲۲

■ ■ عَيْنُ الْأَصْحَحِ وَالْأَدَقِّ فِي الْجَوَابِ لِلتَّرْجَمَةِ مِنْ أَوْ إِلَى الْعَرَبِيَّةِ (۱۴۱ - ۱۴۴)

۱۴۱- «علينا أن نكتسب علماً يُرجنا من الظلمات إلى النور و لا نطلب به بدلاً»:

- (۱) بر ماست که آن علمی را طلب کنیم که ما را از ظلمات به سوی نور بیرون آورد و برای آن دنبال جایگزین نباشیم!
- (۲) وظیفه ما کسب دانشی است که ما را از تاریکی‌ها به سوی نور بیرون آورد و جانشینی هم برایش طلب نمی‌کنیم!
- (۳) ما باید علمی را به دست آوریم که ما را از ظلمات به سوی نور خارج کند و برای آن جایگزینی نخواهیم!
- (۴) باید ما دانشی به دست آوریم که ما را از تاریکی به سوی نور خارج کند و جانشینی برای آن نخواهیم!

۱۴۲- «هؤلاء النساء يفخرن بنجاحهنّ عندما يتحدثن عن تربية الأولاد و تعليمهم!»:

- (۱) این زنان هنگامی که صحبت از پرورش فرزندان و تعلیم آنان است، به موفقیت خود افتخار می‌کنند!
- (۲) این زنان وقتی در مورد تربیت فرزندان و آموزششان سخن می‌گویند، به موفقیتشان افتخار می‌ورزند!
- (۳) این‌ها زنانی‌اند که به توفیق خود در زندگی مفتخرند وقتی که درباره تربیت و تعلیم فرزندان‌شان صحبت می‌کنند!
- (۴) اینان زنانی هستند که هرگاه درباره تربیت فرزندان و تعلیمشان صحبت می‌کنند، افتخارشان به موفقیت خود است!

۱۴۳- عَيْنُ الصَّحِيحِ:

- (۱) هناك جمل عربيّة لا نقدر على قرائتها بشكل صحيح!: جملات عربی را آن‌جا نمی‌توانیم به شکل صحیحی بخوانیم!
- (۲) نحن كتبنا واجباتنا بسرعة و ذهبنا للعب خارج المنزل!: تکالیفمان را با سرعت نوشتیم و برای بازی از خانه خارج شدیم!
- (۳) فهمنا أنّ حبّ الخير للأخیرین جميلٌ جدّاً!: فهمیدن این‌که خیرخواهی برای دیگران را دوست داشته باشیم، بسیار زیباست!
- (۴) هؤلاء الرجال يزعمون الصداقة و يسقون شجرتها الطيبة!: این مردان، دوستی را می‌کارند و درخت طیبه آن را آبیاری می‌کنند!

۱۴۴- «فصل سوم و چهارم کتاب فیزیک را در دو ماه گذشته سه بار مرور کرده‌ام»:

- (۱) قد راجعتُ في شهرين إثنين الفصل الثالث و الرابع من كتاب الفيزياء ثلاث مرّات!
- (۲) قد راجعتُ الفصل الثالث و الرابع من كتاب الفيزياء ثلاث مرّات في الشهرين الماضيين!
- (۳) قد استذكرتُ فصل الثالث و الرابع من كتاب الفيزياء للمرّة الثالثة في الشهرين الماضيين!
- (۴) لقد استذكرتُ الفصل الثالث و الرابع من كتاب الفيزياء ثلاث مرّات في الإثنين الشهرين الماضيين!

۱۴۵- عَيْنُ الْخَطَأِ فِي ضَبْطِ حَرَكَاتِ الْكَلِمَاتِ:

- (۱) تلك غصونٌ نَضِرَةٌ لشجرة البرّقال!
- (۲) قد وُضعتُ قوانينٌ لا يحترمها بعضُ الناس!
- (۳) أنظر! هؤلاء سائحونٌ من مختلف بلدان العالم!
- (۴) يظنُّ الناسُ أنّ هذا الطفلُ مسكينٌ فيُساعدونه جميعاً!

۱۴۶- عَيْنِ الصَّحِيحِ فِي التَّحْلِيلِ الصَّرْفِيِّ:

- ١) داوْنَا مِنَّا و نحن لَا نَشْعُرُ بِهِ!؛ فعل مضارع - للمتكلم وحده - حروفه الأصلية: ش ع ر
- ٢) حرارة الشمس مُنتشرة في جميع أنحاء العالم!؛ اسم - مفرد مؤنث - على وزن: مُنفعلة
- ٣) إرحم من في الأرض يرحمك من في السماء!؛ فعل مضارع - للمخاطب - مصدره: رَحِمَ
- ٤) قد انطوى العالم الأكبر في الإنسان!؛ اسم - مفرد مذكّر - حروفه الأصلية: ك ب ر

۱۴۷- عَيْنِ عِبَارَةٍ لَيْسَ فِيهَا التَّضَادُّ:

- ١) الكلام كالدواء؛ قليله يَنفَع و كثيره قَاتِل!
- ٢) إعمل لِدنياك كأنك تعيش أبداً و اعمل لِآخرتك كأنك تموت غداً!
- ٣) الورع في الخلوة و الصدقة في القلة و الصبر عند المصيبة من علامات المؤمن!
- ٤) إِنَّ هذه محاولة حَسنة أن يبتعد المرء عن الكذب لِأنه من الأعمال السيئة في مكتبنا!

۱۴۸- عَيْنِ مَا فِيهِ الْجَمْعُ الْمَكْسَرُ و الْجَمْعُ السَّالِمُ مَعاً:

- ١) ذهبْتُ يوم أمس إلى إحدى المستشفيات لفحص أسناني!
- ٢) إِنَّ التلميذات لا يكتبن هذا الثمرين المهم في الصّف!
- ٣) من الأفضل أن لا تُبطلوا صدقاتكم بالمنّ و الأذى!
- ٤) اللَّهُمَّ ثَبِّتْ أقدامنا في صعاب حياتنا!

۱۴۹- عَيْنِ الْخَطَأِ فِي اسْتِخْدَامِ الْفِعْلِ:

- ١) لَمَّا سمعتُ حكاية مؤمنتين تُخلِصانِ لله أربعين صباحاً تَعَجَّبْتُ!
- ٢) لِمَاذَا تَتَّخِذُونَ إلهينِ اثنتينِ في حياتكم و هو إله واحد!
- ٣) لا يَذْكُرُونَ الصّالِحِينَ عيوبَ إخوانهم المؤمنينِ أبداً!
- ٤) تُحَاوِلُ زميلاتي أن يبتعدنَ عن العُجب بعد فوزهنّ!

۱۵۰- عَيْنِ الْمَعْدُودِ لَيْسَ مَوْصُوفاً:

- ١) أَلَّفَ صديقي كتابه التّالِثَ حول الفيزياء!
- ٢) الولد الأوّل في أسرة عمّي اسمه يوسف!
- ٣) لهذا الكتاب مئة صفحة حول قواعد اللّغة!
- ٤) سافرنا للمرّة الثّانية إلى مدينة سنندج الجميلة!

درس (

صفحه‌های ۱۵ تا ۲۲)

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.
وقت پیشنهادی (مجموع دروس تاریخ و جغرافیا): ۲۰ دقیقه

تاریخ (۳)

۱۵۱- با احیای میراث غنی و گنجینه‌هایی مانند تحقیقات رجالی، به کدام ویژگی تاریخ‌نگاری سنتی می‌توان دست یافت؟

(۱) تألیف آثار تاریخی با خصوصیات ادبی

(۲) برخورداری از خصوصیات کتابت درباری

(۳) توجه به زندگی اجتماعی، فرهنگی و اقتصادی گذشتگان

(۴) تأکید بر تاریخ شاهان و جنگ‌های آنان

۱۵۲- کدام عامل در عصر قاجار، توجه زمامداران و نخبگان ایران را به دنیای غرب جلب کرد؟

(۱) سفر جهانگردان اروپایی به ایران

(۲) اعزام دانشجویان ایرانی به اروپا برای تحصیل

(۳) جنگ‌های ایران و روسیه

(۴) ایجاد و گسترش نشریات

۱۵۳- در دوران معاصر چه عاملی منابع نوینی را پیش روی مورخان قرار داد و زمینه تحولی عمیق و اساسی را در تاریخ‌نگاری ایران فراهم آورد؟

(۱) گسترش فعالیت علمی شرق‌شناسان

(۲) ایجاد دارالطباعه دولتی و دارالترجمه همایونی

(۳) رمزگشایی کتیبه‌های بیستون و طاق بستان

(۴) گسترش کشفیات باستان‌شناسی در ایران

۱۵۴- از پیشگامان انتقاد به تملق و متکلف‌نویسی که مورخ مشهور زمان فتحعلی‌شاه و نویسنده تاریخ ذوالقرنین است، چه کسی می‌باشد؟

(۱) محمدحسن خان اعتمادالسلطنه

(۲) خاوری شیرازی

(۳) میرزا محمدجعفر خورموجی

(۴) میرزا فتحعلی‌خان آخوندزاده

۱۵۵- کدام‌یک از تاریخ‌نگاران زیر در اثری به نام صدرالتواریخ، زبان به ستایش امیرکبیر می‌گشاید؟

(۱) محمدحسن خان اعتمادالسلطنه

(۲) میرزا فتحعلی‌خان آخوندزاده

(۳) رضا قلی‌خان هدایت

(۴) میرزا حسن‌خان مشیرالدوله پیرنیا

۱۵۶- نخستین بار چه کسی اصطلاح «حکمت تاریخی» را به کار برد؟

(۱) میرزا محمد ناظم‌الاسلام کرمانی

(۲) عباس اقبال آشتیانی

(۳) میرزا آقاخان کرمانی

(۴) محمدابراهیم باستانی پاریزی

۱۵۷- کدام‌یک از گونه‌های منابع تاریخی، حاوی اطلاعات ارزشمندی درباره اوضاع فرهنگی و شرح حال رجال دوره معاصر هستند که به‌ندرت در سایر منابع

یافت می‌شود؟

(۱) سفرنامه‌ها

(۲) خاطرات

(۳) کتاب‌های تاریخی

(۴) نشریات

۱۵۸- خاطرات محمدعلی مجتهدی، متعلق به کدام‌یک از دوران‌های تاریخ معاصر ایران است؟

(۱) عصر قاجار

(۲) دوره پهلوی

(۳) دوره جمهوری اسلامی

(۴) دوره جنگ تحمیلی

۱۵۹- اولین روزنامه ایران با چه عنوانی در تهران منتشر شد؟

(۱) کاغذ اخبار

(۲) وقایع اتفاقیه

(۳) دولت علیه ایران

(۴) حبل‌المتین

۱۶۰- کدام گزینه از ویژگی‌های نشریات در دوره پهلوی می‌باشد؟

(۱) رشد بالای مراکز انتشارات

(۲) گسترش تنوع نشریات عمومی

(۳) رشد قابل توجه تعداد مطبوعات

(۴) وجود برخی مجلات تخصصی

جغرافیا (۳)

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.

درس ۱
(تا ابتدای افزایش شهرهای میلیونی)
صفحه‌های (۳۱)

۱۶۱- کدام یک گزاره صحیحی درباره «مقر» ارائه نمی‌دهد؟

- (۱) مقر، مکان اصلی و دقیق یک سکونتگاه و محل استقرار آن روی زمین است.
- (۲) در انتخاب مکان برای استقرار و سکونت جمعیت، عوامل سیاسی بیشترین نقش را داشته‌اند.
- (۳) هسته اولیه، مکانی است که مردم برای زندگی انتخاب کرده‌اند و بعدها شهر یا روستا از آن محل گسترش یافته است.
- (۴) در ایران دسترسی به آب، بازارهای محلی و قرارگرفتن در تقاطع راه‌ها از مهم‌ترین عوامل شکل‌گیری هسته اولیه سکونتگاه‌ها بوده است.

۱۶۲- همه گزینه‌های زیر مثال‌هایی از نقش موقعیت یک سکونتگاه در توسعه و گسترش یا نابودی و زوال آن هستند، به جز:

- (۱) دسترسی شهر انزلی به دریا و رونق تجارت آن
- (۲) وجود منابع مس در سرچشمه در رفسنجان
- (۳) وجود یک قلعه در روستای هولوکوی مجارستان به‌عنوان هسته اولیه آن
- (۴) تعداد بی‌شمار گسل‌های جوان در شهر تهران

۱۶۳- موقعیت و حیات کدام سکونتگاه به زوال و نابودی نزدیک‌تر است؟

- (۱) یک شهر در مجاورت خط آهن
- (۲) یک شهر در مجاورت یک آتشفشان
- (۳) یک شهر با تعداد زیادی روستا در اطراف آن
- (۴) همسایگی یک شهر با مراکز مختلف شهری دیگر

۱۶۴- کدام گزینه در زمینه مقر و موقعیت سکونتگاه نادرست است؟

- (۱) تمدن‌های اولیه در کنار رودها پدید آمده‌اند.
- (۲) هسته اولیه روستاها یا شهرها در مرکز آن واقع شده است.
- (۳) منابع معدنی از عوامل جذب نیروی کار در برخی شهرها هستند.
- (۴) آنچه اشغال و گسترش هسته اولیه هر مکان را تعیین کرده است، نوع نیاز مردم بوده است.

۱۶۵- در مقایسه سکونتگاه‌های شهری و روستایی، کدام گزینه بیانگر ویژگی‌های سکونتگاه روستایی است؟

- (۱) جمعیت کمتر - فعالیت‌های محدودتر در فضاهای گسترده‌تر
- (۲) فعالیت در بخش‌های کوچک صنعتی - خدمات و تسهیلات محدودتر
- (۳) تراکم بیشتر جمعیت - فعالیت در بخش زراعت، جنگل‌داری، صید و شکار و ...
- (۴) نوگرایی بیشتر و تغییرات اجتماعی سریع‌تر - چشم‌اندازهای طبیعی بیشتر و گسترده‌تر

۱۶۶- در سلسله مراتب سکونتگاه‌ها، رتبه‌بندی آن‌ها برحسب کدام مورد است و برای این منظور سکونتگاه‌ها را بر چه اساسی طبقه‌بندی می‌کنند؟

- (۱) اهمیت - میزان جمعیت و عملکرد
(۲) وسعت - میزان جمعیت و گسترش فیزیکی
(۳) اهمیت - میزان قدمت و عملکرد
(۴) وسعت - میزان قدمت و گسترش فیزیکی

۱۶۷- اگر حوزه نفوذ یک سکونتگاه را با رسم یک دایره نشان دهیم، کدام شکل دامنه نفوذ بیشتری دارد؟

۱۶۸- کدام گزینه به «آستانه نفوذ» یک سکونتگاه اشاره دارد؟

- (۱) سطح شهرنشینی و سرعت آن در مناطق غربی کشور رو به افزایش است.
(۲) افزایش جمعیت شهر تهران مسائل و مشکلات زیادی را بر کشور تحمیل خواهد کرد.
(۳) میزان صنعتی شدن و توسعه کارخانه‌ها در شهر اصفهان باعث افزایش جمعیت شده است.
(۴) به نظر می‌رسد که حداقل جمعیت متقاضی کالا و خدمات از شهر ملایر، ۱۵۰ هزار نفر است.

۱۶۹- کدام گزینه درباره شهرنشینی نادرست است؟

- (۱) شهرنشینی به معنای افزایش نسبت جمعیت شهرهای یک ناحیه به روستاهای آن است.
(۲) در آینده‌ای نزدیک، جمعیت شهری جهان از جمعیت روستایی پیشی می‌گیرد.
(۳) پیش‌بینی می‌شود جمعیت روستانشین جهان، در دهه‌های آینده ثابت باشد.
(۴) سرعت افزایش شهرنشینی در نواحی مختلف جهان متفاوت است.

۱۷۰- کدام گزینه مقایسه درستی از سطح شهرنشینی در جهان ارائه می‌کند؟

- (۱) در آسیا کمتر از آفریقا و بیشتر از اروپا و آمریکا
(۲) در اروپا کمتر از آسیا و بیشتر از آمریکا
(۳) در آمریکا بیشتر از آسیا و کمتر از اروپا
(۴) در اقیانوسیه و آسیا کمتر از آمریکا و بیشتر از آفریقا

تاریخ (۱)

درس‌های تاریخ (۱) و جغرافیای ایران زوج درس هستند، به سؤال‌های یک درس پاسخ دهید.

فصل‌های اول و دوم
درس‌های ۱ تا ۶
صفحه‌های ۱ تا ۶۰

۱۷۱- قدیمی‌ترین متن تاریخی که تاکنون کشف شده، منتسب به کدام تمدن باستانی است؟

- (۱) ایلام (۲) مصر (۳) یونان (۴) بین‌النهرین

۱۷۲- به اعتقاد برخی پژوهشگران کدام عامل، تأثیر مهمی بر شکوفایی و گسترش علم تاریخ در یونان باستان داشته است؟

- (۱) تدوین و نگارش سالنامه‌های دولتی (۲) ظهور مورخ بزرگی مانند هرودت
(۳) رواج و رونق ادبیات و فلسفه (۴) پیشرفت‌های علمی دوره رنسانس

۱۷۳- در گاه‌شماری «خورشیدی-قمری»، برای رفع اختلاف تعداد شبانه‌روز سال قمری و خورشیدی چه اقدامی انجام می‌دادند؟

(۱) سال را به ۱۲ ماه قمری ۳۰ یا ۲۹ روزه تقسیم می‌کردند.

(۲) هر ۳ سال، یک ماه به سال می‌افزودند.

(۳) ۵ روز اضافی را به آخر ماه دوازدهم اضافه می‌کردند.

(۴) هر ۴ سال یک روز به سال می‌افزودند و به قولی کبیسه می‌گرفتند.

۱۷۴- باستان‌شناسان در کدام مرحله از مراحل کار باستان‌شناسی، از روش‌های الکترومغناطیسی و سامانه اطلاعات جغرافیایی استفاده می‌کنند؟

(۱) شناسایی و کشف (۲) حفاری

(۳) استخراج و تنظیم اطلاعات (۴) سال‌یابی آثار باستانی

۱۷۵- کدام اتفاق در دوران پیش از تاریخ، تأثیر به‌سزایی بر زندگی انسان و ارتباط او با محیط گذاشت؟

(۱) ساخت ابزارهای سنگی (۲) ابداع چرخ سفالگری

(۳) افروختن آتش و به کارگرفتن آن (۴) تولید پارچه‌های پشمی

۱۷۶- افسانه گیلگمش که یک اثر ادبی بلند محسوب می‌شود، متعلق به کدام‌یک از دولت-شهرهای بین‌النهرین است؟

(۱) اگد (۲) بابل (۳) سومر (۴) آشور

۱۷۷- چرا درباره اوضاع سیاسی، اجتماعی و فرهنگی تمدن سند چیزی نمی‌دانیم؟

(۱) از بین رفتن تدریجی آثار این تمدن (۲) عدم وجود نوشته‌های گلی منتسب به آن

(۳) پهناوری و گستردگی جغرافیایی این تمدن (۴) ناتوانی در رمزگشایی و خوانش لوح‌ها و نوشته‌ها

۱۷۸- در دوران کدام سلسله باستانی چین، آیین بودا در کنار دیگر آیین‌ها به تدریج مورد پذیرش بخشی از مردم چین قرار گرفت؟

(۱) چه‌این (۲) شانگ (۳) هان (۴) چو

۱۷۹- رقابت دولت - شهرهای یونانی با حکومت هخامنشیان بر سر چه موضوعی، موجب بروز کشمکش‌های طولانی و جنگ‌های بزرگی میان دو طرف در

قرن ۵ ق.م. شد؟

(۱) کسب منافع تجاری جاده ابریشم (۲) تسلط بر منطقه آسیای صغیر

(۳) اعمال قدرت در مرزهای شمالی یونان (۴) دریانوردی و کشتیرانی در دریای مدیترانه

۱۸۰- ایجاد شبکه پیشرفته‌ای از جاده‌ها، از دستاوردهای کدام تمدن باستانی است؟

(۱) یونان (۲) چین (۳) مصر (۴) روم

جغرافیای ایران

اگر به سؤال‌های درس تاریخ (۱) پاسخ نداده‌اید، به این سؤال‌ها پاسخ دهید.

فصل‌های اول و دوم
درس‌های (۱ تا ۶)
صفحه‌های (۱ تا ۵۸)

۱۸۱- مطالعه مسائلی چون میزان منابع آبی یک منطقه، امکان گسترش فیزیکی و میزان جمعیت‌پذیری آن در امکان‌سنجی ایجاد یک شهر جدید، کدام

ویژگی جغرافیا را یادآور می‌شود؟

- (۱) ارتباط گسترده جغرافیا با سایر علوم
(۲) تأثیرگذاری پدیده‌های مختلف یک مکان بر یکدیگر
(۳) کل‌نگری یا دید ترکیبی در جغرافیا
(۴) آگاهی از میزان اثر عملکردهای انسان بر نواحی

۱۸۲- یافتن «زمینه‌های به‌وجودآورنده یک پدیده» و «فعالیت مؤثر بر یک پدیده» به‌ترتیب به کدامیک از سؤالات کلیدی در جغرافیا اشاره دارد؟

- (۱) بررسی سیر تکوین و تحول پدیده‌ها - روابط متقابل انسان و محیط
(۲) روابط متقابل انسان و محیط - بررسی سیر تکوین و تحول پدیده‌ها
(۳) علت وقوع پدیده‌ها - مکان وقوع پدیده‌ها
(۴) بررسی سیر تکوین و تحول پدیده‌ها - علت وقوع پدیده‌ها

۱۸۳- در کدامیک از گزینه‌های زیر، موقعیت ایران از نظر ریاضی بررسی شده است؟

- (۱) گستردگی در عرض جغرافیایی مشخصی که تنوع آب‌وهوایی آن را به‌دنبال داشته است.
(۲) قرارگیری در سمت غرب کشورهای افغانستان و پاکستان
(۳) مجاورت با آب‌های آزاد دریای عمان و اقیانوس هند
(۴) همسایگی با کشور بزرگ عربستان

۱۸۴- کدامیک در منطقه کوهستانی آذربایجان قرار دارند؟

- الف) کوه‌های توجال و تخت سلیمان
ب) رشته‌کوه قره‌داغ
ج) توده‌های کوهستانی سهند و سبلان
د) کوه‌هایی که در آن دره‌های وسیع و عمیقی هست.

- (۱) الف، د (۲) ب، ج (۳) ج، د (۴) الف، ب

۱۸۵- در چشم‌انداز نواحی کوهستانی غربی کشور که از میوان در کردستان با جهت شمال غربی به جنوب شرقی تا تنگه هرمز کشیده شده است، به‌ترتیب

کدام قله‌ها قد برافراشته‌اند؟

- (۱) سبلان - کپه‌داغ - اشترانکوه - سرسفيد
(۲) الوند - کرکس - شیرکوه - بینالود
(۳) سبلان - سهند - الوند - کوه‌سفید
(۴) الوند - اشترانکوه - زردکوه - دنا

۱۸۶- حضور دشت کویر در قم، جنگل‌های انبوه ناحیه مرطوب خزری، نقاط برف‌نشسته کوه هشتادپهلوی لرستان و هوای شرجی جزیره کیش بیانگر چیست

و علت آن را در چه مواردی می‌توان جست‌وجو کرد؟

- (۱) تنوع ناهمواری‌ها - شیوه زندگی و فعالیت‌های انسان، مجموعه عناصر جوی غالب در هر منطقه و وضعیت جغرافیایی کشور
- (۲) تنوع آب‌وهوایی - موقعیت جغرافیایی، میزان ارتفاع و جهت کوهستان‌ها و ورود توده‌های هوا به کشور
- (۳) تنوع ناهمواری‌ها - موقعیت جغرافیایی، میزان ارتفاع و جهت کوهستان‌ها و ورود توده‌های هوا به کشور
- (۴) تنوع آب‌وهوایی - شیوه زندگی و فعالیت‌های انسان، مجموعه عناصر جوی غالب در هر منطقه و وضعیت جغرافیایی کشور

۱۸۷- کدام گزینه در خصوص توده‌های هوایی که وارد کشور می‌شوند صحیح است؟

- (۱) توده هوای گرم‌وخشک، در تابستان هوای گرم را از دریای عمان به ایران وارد می‌کند و باعث افزایش دما می‌شود.
- (۲) توده هوای مرطوب موسمی، برخی سال‌ها در زمستان از اقیانوس هند به ایران نفوذ می‌کند و موجب باران‌های سیلابی در جنوب شرق ایران می‌شود.
- (۳) توده هوای سودانی، گاهی در دوره سرد سال رطوبت و دمای دریای سرخ را به کشور می‌آورد و باعث بارندگی می‌شود.
- (۴) توده هوای مرطوب غربی، رطوبت دریای مدیترانه و اقیانوس هند را در تابستان به ایران منتقل می‌کند و باعث بارش باران می‌شود.

۱۸۸- به ترتیب کدام گزینه بیانگر ویژگی کانون‌های آبیگر فصلی و رودهای دائمی است؟

- (۱) شکل‌گرفتن کانون آبیگر موقت - رودهایی که در شرق کشور قرار دارند.
- (۲) میزان بارش و زمان آن برای تقسیم‌بندی معیار محسوب نمی‌شود - مقدار آب آن‌ها در سال‌های مختلف متفاوت و بیشتر طغیانی‌اند.
- (۳) حفظ‌کردن ذخیره آب از فصول سرد سال تا ابتدای ماه‌های گرم سال - تغذیه‌شدن از کوهستان‌های بلند و برف‌گیر
- (۴) بارش باران در حداقل ۸ ماه از سال - بیشتر بودن میزان آب در صورت جریان داشتن در نواحی مرطوب

۱۸۹- جهت خلیج فارس و نسبت طول به عرض آن در کدام گزینه به‌درستی آمده است؟

- (۱) شرقی‌غربی، طول دو برابر عرض
- (۲) شمالی‌جنوبی، طول دو برابر عرض
- (۳) شرقی‌غربی، طول بیش از سه برابر عرض
- (۴) شمالی‌جنوبی، طول بیش از سه برابر عرض

۱۹۰- در کدام گزینه هر دو از دلایل اهمیت دریاچه ارومیه هستند؟

- (۱) تأمین آبیان و گیاهان دریایی کشور - تأثیر در اعتدال آب‌وهوای منطقه
- (۲) وجود املاح و رسوبات در اطراف دریاچه که برای درمان امراض پوستی مفید است - اهمیت آن در حمل‌ونقل منطقه
- (۳) سکونت پرنده‌گان مهاجر در جزایر متعدد دریاچه - تأثیر در اعتدال آب‌وهوای منطقه
- (۴) وجود املاح و رسوبات در اطراف دریاچه که برای درمان امراض پوستی مفید است - تأمین ماهی لازم برای ماهی‌گیران منطقه

جامعه‌شناسی (۳)

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.
وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

ذخیره دانشی
علوم اجتماعی
(علوم انسانی و علوم اجتماعی، قواعد علوم اجتماعی)
صفحه‌های ۱۵ تا ۲۲

۱۹۱- به ترتیب هریک از عبارات زیر، به کدام مفهوم اشاره دارد؟

- هر وقت در جامعه، مسئله خاصی مطرح می‌شود، زمینه برای پیدایش و رشد این نوع دانش برای آن موضوع فراهم می‌شود.
- هر آن‌چه افراد از تجربه‌های فردی و اجتماعی خود، مطالعات مدرسه‌ای و دانشگاهی می‌آموزند و راهنمای زندگی آن‌هاست.
- یادگیری آن، از بدو تولد آغاز می‌شود و تا پایان عمر ادامه دارد.
- فقط علم تجربی را علم محسوب می‌کند و علوم عقلانی و وحیانی را علم نمی‌داند.

- (۱) دانش عمومی - دانش علمی - دانش حاصل از زندگی - جهان مدرن
- (۲) دانش علمی - ذخیره دانشی - دانش عمومی - جهان متجدد
- (۳) دانش عمومی - دانش علمی - دانش حاصل از زندگی - جهان غرب
- (۴) دانش علمی - ذخیره آگاهی - دانش علمی - جهان سکولار

۱۹۲- به ترتیب هریک از عبارات زیر، علت، مفهوم و پیامد کدام گزینه است؟

- تعارض میان دانش علمی و دانش عمومی یک جهان اجتماعی
- مجموعه‌ای از آگاهی‌ها و دانش‌ها که انسان‌ها در آن سهیم‌اند.
- علم ویژه

- (۱) قطع شدن ارتباط دوسویه میان دانش عمومی و دانش علمی - دانش حاصل از زندگی - فراهم شدن دانش علمی قابل توجه درباره روشی خاص
- (۲) طرح ایده‌های جدید - دانش علمی - جامعه و فرهنگی که در آن زندگی می‌کنیم دانش لازم را در اختیار ما قرار می‌دهد.
- (۳) تلاش اعضای جهان اجتماعی برای حل این تعارض‌ها - دانش علمی - درک عمیقی از جهان اجتماعی و شناسایی آسیب‌ها و اشکالاتی است که در آن وجود دارد.

۱۹۳- هریک از عبارات زیر، به ترتیب در کدام بخش جدول، قرار می‌گیرند؟

ب	علوم انسانی بومی	الف	د
درباره آن هم دانش علمی و هم دانش عمومی وجود دارد.	ج	مرز میان دانش علمی و دانش عمومی فرومی‌باشد.	دانش علمی تنها راه کشف واقعیت است.

- به زبان و منطق جهان‌شمول سخن بگوید.
- تفاوت دانش علمی با دانش عمومی در روش آن‌هاست.
- دانش‌ها را انسان‌ها برای سامان دادن به زندگی خود تولید می‌کنند.
- پدیده اجتماعی

(۲) د - ب - ج - الف

(۱) ج - د - الف - ب

(۴) ج - ب - د - الف

(۳) ج - الف - د - ب

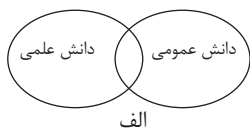
۱۹۴- صحیح یا غلط بودن عبارات زیر را به ترتیب مشخص کنید.

- اگر جهان اجتماعی دانش عمومی لازم برای انجام کنش‌ها را در اختیار ما قرار نداده بود، انجام هر کنش بسیار دشوار می‌شد.
- در نیمه دوم قرن بیستم این رویکرد که به جای موضوع علوم بر روش آن‌ها تأکید کردند، در محافل علمی رونق یافت.
- جهان‌های اجتماعی مختلف بر اساس هویت فرهنگی خود، تعاریف متفاوتی از دانش علمی دارند.
- در دیدگاهی که دانش علمی به دانش تجربی محدود نمی‌شود، هر دانش علمی با هر دانش عمومی سازگار نیست.

(۱) ص - ص - غ - غ

(۲) غ - ص - غ - ص

۱۹۵- کدام گزینه به ترتیب با نمودارهای مقابل، در ارتباط است؟

الف

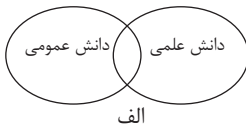
ب

- (۱) دانش عمومی را پایه و اساس هرگونه دانشی از جمله دانش تجربی می‌داند و همه دانش‌ها را دانش حاصل از زندگی می‌داند. - دانش علمی تنها از راه حس و تجربه و به صورت نظام‌مند به دست می‌آید، ولی دانش عمومی دانش حاصل از زندگی افراد است که از راه جامعه‌پذیری و فرهنگ‌پذیری به دست می‌آید.
- (۲) هر دانش علمی با هر دانش عمومی سازگار نیست و دانش علمی، دانش‌های فراتجربی مانند دانش‌های عقلانی و وحیانی را نیز شامل می‌شود که هر کدام ملاک سنجش و اعتباریابی خاص خود را دارد. - دانش علمی برای حفظ هویت خود، نباید از ورود دانش عمومی در قلمرو خود جلوگیری کند.

(۳) دانش عمومی، دانشی موثق و معتبر است، کم و بیش در آن دانش‌های حقیقی و صحیح نیز وجود دارد، دانش علمی به دلیل امکان اعتباریابی، نسبت به دانش عمومی از اعتبار بیشتری برخوردار است. - تفاوت دانش علمی با دانش عمومی در روش آن‌هاست، دانش علمی تنها از راه حس و تجربه و به صورت نظام‌مند به دست می‌آید ولی دانش عمومی، دانش حاصل از زندگی افراد است.

(۴) دانش‌ها کشف و بازخوانی واقعیت نیستند، بلکه بازسازی واقعیت هستند که انسان‌ها برای سامان دادن به زندگی خود، تولید می‌کنند. - برتری دانش تجربی بر دانش حاصل از زندگی را بی‌اعتبار می‌داند و برعکس، دانش عمومی را پایه و اساس هرگونه دانش از جمله دانش فراتجربی می‌داند.

۱۹۶- هر عبارت به ترتیب با کدام نمودار، مرتبط است؟

الف

ب

- دانش علمی در دانش عمومی ریشه دارد و امکان انتقاد و تصحیح آن را نیز دارد.

- انسان‌ها برای سامان دادن به زندگی خود، دانش‌ها را تولید می‌کنند.

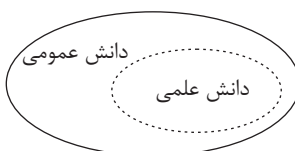
- دانش عمومی در مقابل دانش علمی از ارزش ناچیزی برخوردار است.

(۱) ج - الف - ب

(۲) الف - ج - ب

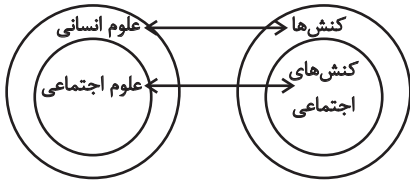
(۳) ب - الف - ج

(۴) الف - ب - ج

ج

۱۹۷- با توجه به نمودار روبه‌رو، کدام گزینه درست است؟

- (۱) روان‌شناسی نمونه‌ای از علوم اجتماعی و جامعه‌شناسی نمونه‌ای از علوم انسانی است.
- (۲) موضوع علوم اجتماعی عام‌تر از موضوع علوم انسانی است و خود بخشی از علوم انسانی است.
- (۳) علوم اجتماعی کنش‌های انسانی و پیامدهای آن را مطالعه می‌کند و علوم انسانی نیز کنش اجتماعی و پیامدهای آن را مطالعه می‌کند.
- (۴) برخی از کنش‌های انسان‌ها اجتماعی‌اند ولی برخی از علوم انسانی، در زمره علوم اجتماعی نیستند.

۱۹۸- کدام گزینه به‌ترتیب در رابطه با فواید علوم طبیعی و علوم اجتماعی، درست و نادرست است؟

- (۱) پیش‌بینی پدیده‌های اجتماعی در علوم طبیعی، پیچیده‌تر از علوم اجتماعی است. - ظرفیت داوری درباره علوم طبیعی و فناوری حاصل از آن را دارد.
- (۲) این علوم کمک می‌کند که از علوم اجتماعی و علوم انسانی به شیوه صحیح استفاده شود. - نسبت به علوم طبیعی از اهمیت بیشتری برخوردار است.
- (۳) با شناخت طبیعت و قوانین آن، قدرت پیش‌بینی حوادث طبیعی و پیشگیری از آن‌ها را به انسان می‌دهد. - زمینه فهم متقابل انسان‌ها و جوامع مختلف از یکدیگر را فراهم می‌سازد.
- (۴) علوم طبیعی و فناوری حاصل از آن‌ها، ابزار بهره‌مندی انسان از طبیعت و همچنین وسیله غلبه او را بر محدودیت‌های طبیعی‌اند. - علوم اجتماعی پدیده‌های اجتماعی و فعالیت‌های غیرارادی انسان و کنش‌های ارادی او را بررسی می‌کند.

۱۹۹- کدام گزینه، درباره علوم انسانی و اجتماعی و شاخه‌های آن‌ها درست است؟

- (۱) فلسفه، نه جزء علوم طبیعی است و نه جزء علوم انسانی و اجتماعی است؛ بلکه خود دانشی مستقل است.
- (۲) علوم انسانی و علوم اجتماعی موضوعات یکسانی دارند و هر دو پدیده‌های اجتماعی را بررسی می‌کنند.
- (۳) فلسفه قوانین کلی موجودات را شناسایی می‌کند که صرفاً شامل موجودات طبیعی می‌شود.
- (۴) علوم اجتماعی تلاش می‌کند نظم و قواعد جهان طبیعی را کشف کند.

۲۰۰- به‌ترتیب علت نام‌گذاری علوم انسانی به علوم تفهیمی و علوم طبیعی به علوم ابزاری چیست؟

- (۱) ابزار تسلط انسان بر طبیعت و ابزار رهاسازی انسان از محدودیت‌های طبیعی است - به انتقاد از کنش‌های ناپسند آدمیان می‌پردازد.
- (۲) به فهم معانی پدیده‌های طبیعی می‌پردازد - ابزار تسلط انسان بر طبیعت و ابزار رهاسازی انسان از محدودیت‌های طبیعی است.
- (۳) به فهم معانی کنش انسان‌ها می‌پردازد - ابزار تسلط طبیعت بر انسان و رهاسازی انسان از محدودیت‌های طبیعی است.
- (۴) به فهم معانی کنش‌های انسان‌ها می‌پردازد - ابزار تسلط انسان بر طبیعت و رهاسازی او از محدودیت‌های طبیعی است.

جامعه‌شناسی (۱)

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.
وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

کنش‌های ما، پدیده‌های اجتماعی، جهان اجتماعی
صفحه‌های (۲۲ تا ۲۱)

۲۰۱- کدام گزینه به‌ترتیب در رابطه با ویژگی‌ها و پیامدهای کنش، نادرست و درست است؟

- (۱) کنش انسان، همانند فعالیت سایر مخلوقات، معنادار است - پیامدهای غیرارادی، خودشان کنش هستند.
- (۲) پاسخ به پرسش «چرا چنین کاری را کردی؟» به معنادار بودن کنش اشاره دارد - پیامدهای ارادی کنش، قطعی است.
- (۳) پیامدهای غیرارادی کنش، حتماً انجام می‌شود - فردی که به زبانی آگاهی ندارد، نمی‌تواند با آن زبان سخن بگوید.
- (۴) با توجه به ارادی بودن کنش، ضربان قلب و گردش خون، کنش محسوب می‌شوند - همه پیامدهای کنش، به اراده افراد انسانی بستگی ندارند.

۲۰۲- به‌ترتیب هر یک از عبارات زیر به کدامیک از ویژگی‌های کنش اشاره دارد؟

- فردی که به کنار رودخانه می‌رود، قصد ماهیگیری دارد یا می‌خواهد از شنیدن صدای آب لذت ببرد.
- ممکن است فردی به کاری آگاه باشد، ولی تصمیم به انجام آن نگیرد.
- فردی نمی‌تواند به زبان انگلیسی صحبت کند.
- (۱) هدفدار بودن - آگاهانه بودن - آگاهانه بودن
- (۲) معنادار بودن - ارادی بودن - ارادی بودن
- (۳) هدفدار بودن - ارادی بودن - آگاهانه بودن
- (۴) معنادار بودن - آگاهانه بودن - ارادی بودن

۲۰۳- هر یک از قسمت‌های مشخص‌شده متن زیر، بیان‌گر چیست؟

«دانشجویی کتاب درسی خود را مطالعه می‌کند و در پی آن به پرسش‌های آزمون پاسخ می‌دهد، استاد نیز به برگه امتحانی او نمره می‌دهد.»

- (۱) کنش - پیامد ارادی کنش وابسته به اراده استاد - پیامد ارادی کنش وابسته به اراده استاد
- (۲) کنش - پیامد ارادی کنش وابسته به اراده دانشجو - پیامد ارادی کنش وابسته به اراده استاد
- (۳) پیامد ارادی کنش - پیامد ارادی کنش وابسته به اراده استاد - پیامد ارادی کنش وابسته به اراده دانشجو
- (۴) پیامد غیرارادی کنش - کنش - پیامد غیرارادی

۲۰۴- هریک از موارد زیر، به‌ترتیب مصداق چیست؟

- پوشش
- خط‌کشی‌های مسیر خانه تا مدرسه
- رعایت حق تقدم هنگام سوار شدن به اتوبوس
- ساختمان‌سازی

- (۱) کنش اجتماعی - پدیده اجتماعی - برون‌سازی - فرصت‌ها و محدودیت‌های اجتماعی
- (۲) فرصت اجتماعی - پدیده اجتماعی - برون‌سازی - کنش اجتماعی
- (۳) پدیده اجتماعی - فرصت‌ها و محدودیت‌های اجتماعی - کنش اجتماعی - برون‌سازی
- (۴) پدیده اجتماعی - کنش اجتماعی - برون‌سازی - فرصت‌ها و محدودیت‌های اجتماعی

۲۰۵- هریک از عبارات زیر به‌ترتیب پیامد، مفهوم و علت کدام مورد است؟

- تحقق عدالت، امنیت و آزادی
- کنش ناظر به دیگران
- عمل انسان‌ها بر اساس آگاهی و اراده و هدف
- (۱) ارزش‌های اجتماعی - کنش انسانی - کنش درونی
- (۲) کنش اجتماعی - کنش اجتماعی - معنادار بودن پدیده‌های اجتماعی
- (۳) هنجارهای اجتماعی - کنش اجتماعی - معنادار بودن پدیده‌های اجتماعی
- (۴) کنش اجتماعی - کنش درونی - کنش بیرونی

۲۰۶- هریک از عبارات زیر به ترتیب با کدام قسمت جدول مرتبط است؟

- هر جامعه‌ای، شیوه معین احوالپرسی از دیگران را دارد.

- پدیده اجتماعی

- کنش اجتماعی

- انتقال ارزش‌ها به افراد از طریق تعلیم و تربیت و تشویق و تنبیه

الف	هنجار اجتماعی	جامعه‌پذیری و کنترل اجتماعی	د
آن چه با هم پدید می‌آوریم	ج	ب	برای شناخت عمیق‌تر آن لازم است کمی بیشتر به واژه دیگران اندیشید

(۱) ج - ب - د - الف

(۲) ج - الف - ب - د

(۳) ب - د - ج - الف

(۴) ج - الف - د - ب

۲۰۷- درستی یا نادرستی عبارات زیر را به ترتیب مشخص کنید.

- راننده‌ای که پشت چراغ قرمز می‌ایستد، کنش او فردی است.

- هنجارهای اجتماعی، شیوه کنش اجتماعی است که مورد قبول افراد جامعه است.

- کنش‌های اجتماعی از طریق ارزش‌ها و هنجارهای اجتماعی تحقق پیدا می‌کنند.

- کنش‌های اجتماعی و پیامدهای آن، همان پدیده‌های اجتماعی هستند.

(۱) ص - غ - غ - غ

(۲) ص - ص - غ - ص

(۳) غ - ص - غ - ص

(۴) غ - ص - ص - ص

۲۰۸- هر یک از عبارات زیر، به ترتیب پیامد چیست؟

- دگرگون شدن کنش‌های اجتماعی

- امنیت و صلح

- قرار گرفتن موجودات بیرون از جهان اجتماعی در گستره جهان اجتماعی

(۱) ارتباط پدیده‌های ماوراءطبیعی با زندگی اجتماعی انسان‌ها - پدیده‌های جهان طبیعی - رفتارهای شتابزده و نابخردانه انسان‌ها

(۲) شناخت خداوند و فرشتگان و جهان ماوراءطبیعی - کنش اجتماعی انسان - ارتباط آن‌ها با زندگی اجتماعی انسان

(۳) شناخت پدیده‌های ماوراءطبیعی - کنش اجتماعی انسان - رفتارهای شتابزده و نابخردانه انسان‌ها

(۴) شناخت خداوند و فرشتگان و جهان طبیعی - پدیده‌های جهان طبیعی - ارتباط و تأثیرات تعیین‌کننده در زندگی اجتماعی انسان‌ها

۲۰۹- کدام گزینه به ترتیب درباره جهان اجتماعی، درست و درباره گستره جهان اجتماعی، نادرست است؟

(۱) عضویت اعضا در جهان اجتماعی، تکوینی است؛ یعنی بر اساس آگاهی و اراده اعضا به وجود نمی‌آید - سنت‌ها و قوانین الهی با جوامع عادل و ظالم، یکسان عمل نمی‌کند.

(۲) آگاهی و شناختی که جهان اجتماعی بر اساس آن شکل می‌گیرد، آگاهی فردی و خصوصی است - پدیده‌های طبیعی نمی‌توانند به جهان اجتماعی راه یابند.

(۳) جهان اجتماعی با انتقال فرهنگ خود به نسل‌های بعد تداوم می‌یابد. - ورود پدیده‌های طبیعی به جهان اجتماعی، باعث گسترش جهان اجتماعی می‌شود.

(۴) هر گاه یک نسل نتواند فرهنگ خود را حفظ کند، جهان اجتماعی آن فرو می‌ریزد - پدیده‌های اعتباری به واسطه ارتباطی که با زندگی انسان دارند، به جهان اجتماعی راه می‌یابند.

۲۱۰- هریک از عبارات زیر، به کدام مورد اشاره دارد؟

- به وجود آمدن پدیده‌های اجتماعی از طریق کنش اجتماعی

- تأثیر پدیده‌های اجتماعی بر افراد و کنش اجتماعی آن‌ها

- استقلال پدیده‌های اجتماعی از انسان‌ها

(۱) برونی‌سازی - درونی‌سازی - ایجاد فرصت و محدودیت برای کنش‌ها و زندگی افراد

(۲) برونی‌سازی - درونی‌سازی - شباهت جهان اجتماعی و طبیعی

(۳) درونی‌سازی - برونی‌سازی - ایجاد فرصت و محدودیت برای کنش‌ها و زندگی افراد

(۴) درونی‌سازی - برونی‌سازی - شباهت جهان اجتماعی و طبیعی

۲۱۱- سؤال «این چیست؟» بیانگر ... و «سیب» و «وجود سیب» دو ... هستند.

- (۱) علم به وجود و جهل به ماهیت - مفهوم یکسان از یک موجود واحد
- (۲) علم به ماهیت و جهل به وجود - مفهوم یکسان از یک موجود واحد
- (۳) علم به وجود و جهل به ماهیت - مفهوم مختلف از یک موجود واحد
- (۴) علم به ماهیت و جهل به وجود - مفهوم مختلف از یک موجود واحد

۲۱۲- اینکه وجود و ماهیت در خارج از هم قابل انفکاک نیستند به این دلیل است که ...

- (۱) ترکیب وجود و ماهیت است که موجود خارجی را می‌سازد. (۲) وجود و ماهیت در ذهن با هم پیوند می‌یابند.
- (۳) مغایرت وجود و ماهیت ریشه در عین دارد. (۴) وجود و ماهیت، اجزاء تشکیل‌دهنده یک مفهوم نیستند.

۲۱۳- تفاوت نگاه فلسفی با نگاه علم شیمی به «آب» در کدام گزینه به درستی بیان شده است؟

- (۱) از نگاه فلسفی آب یک موجود واحد و غیرمرکب ولی با اجزای مختلف است.
- (۲) از نگاه فلسفی در عالم ذهن دو امر جداگانه به نام آب و وجود نداریم.
- (۳) از نگاه فلسفی آب به عنوان یک موجود، حاصل جمع و پیوند وجود و ماهیت آب است.
- (۴) از نگاه فلسفی آب و وجود دو جنبه مختلف از یک موجود واحد در ذهن هستند.

۲۱۴- به ترتیب حمل «تنها پستاندار واقعاً پروازکننده» بر «خفاش»، «هستی» بر «کرونا» و «گوسفند ماده» بر «میش» چه حکمی دارد؟

- (۱) نیاز به دلیل ندارد - نیاز به دلیل ندارد - نیاز به دلیل دارد.
- (۲) نیاز به دلیل ندارد - نیاز به دلیل ندارد - نیاز به دلیل ندارد.
- (۳) نیاز به دلیل دارد - نیاز به دلیل دارد - نیاز به دلیل ندارد.
- (۴) نیاز به دلیل دارد - نیاز به دلیل دارد - نیاز به دلیل دارد.

۲۱۵- کدام مبحث از لوازم درک استدلال ابن‌سینا پیرامون مغایرت وجود و ماهیت است؟

- (۱) فقر وجودی واقعیت‌های جهان آفرینش
- (۲) ضرورت علیت و وجودبخشی از ناحیه واجب
- (۳) رابطه بین موضوع و محمول در قضیه حملی
- (۴) گستردگی مفاهیم به کار برده شده در تعریف

۲۱۶- تفاوت دو عبارت «انسان ناطق است» و «انسان حیوان است» در کدام گزینه دقیق‌تر تحلیل شده است؟

- (۱) حمل ناطق بر انسان ضروری است ولی حمل حیوان بر انسان ضروری نیست.
- (۲) ناطق جزء مساوی مفهوم انسان است اما حیوان جزء مشترک مفهوم انسان است.
- (۳) حمل ناطق بر انسان نیازمند دلیل نیست اما حمل حیوان بر انسان نیازمند دلیل است.
- (۴) مفهوم ناطق نسبت به مفهوم حیوان گستردگی بیشتری دارد.

۲۱۷- به ترتیب حکم قضایای زیر چیست؟

«انسان حیوان متفکر است»، «گل خوشبو است»، «کتاب مفید است»

- (۱) حمل شایع صناعی - حمل شایع صناعی - حمل اولی ذاتی
- (۲) حمل شایع صناعی - حمل اولی ذاتی - حمل شایع صناعی
- (۳) حمل اولی ذاتی - حمل شایع صناعی - حمل شایع صناعی
- (۴) حمل اولی ذاتی - حمل شایع صناعی - حمل اولی ذاتی

۲۱۸- کدام گزینه به ترتیب حمل اولی ذاتی و حمل شایع صناعی است؟

- (۱) خداوند موجود است - انسان موجود است.
- (۲) مثلث قائم‌الزاویه است - انسان موجود است.
- (۳) انسان حیوان ناطق است - خداوند موجود است.
- (۴) خداوند موجود است - مثلث متساوی‌الاضلاع است.

۲۱۹- بحث مغایرت وجود و ماهیت مبنای برهان‌های ابن‌سینا در ... و پایه برهان‌های توماس آکوئیناس در ... شد.

- (۱) اثبات وجود خدا - خداشناسی
- (۲) طبیعت‌شناسی - خداشناسی
- (۳) اثبات وجود خدا - مابعدالطبیعه
- (۴) طبیعت‌شناسی - مابعدالطبیعه

۲۲۰- کدام گزینه درست نیست؟

- (۱) فلسفه آکوئیناس تحت تأثیر کامل فلسفه ابن‌سینا و ابن‌رشد بود.
- (۲) مغایرت وجود و ماهیت پایه برهان آکوئیناس شد.
- (۳) آشنایی با ابن‌سینا و ابن‌رشد منجر به آشنایی دوباره غربیان با ارسطو شد.
- (۴) مغایرت وجود و ماهیت در اندیشه اسلامی بسیار مهم است.

منطق، ترازوی اندیشه
صفحه‌های (۵)

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.
وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

منطق

۲۲۱- کدام گزینه نادرست است؟

- (۱) بررسی سفسطه توسط منطق به کارکرد علم پزشکی در شناخت بیماری‌ها شبیه است.
- (۲) قواعد منطق ذاتی ذهن انسان است و منطق‌دانان چنین قواعدی را ابداع نمی‌کنند.
- (۳) دانستن علم منطق باعث از بین رفتن خطاهای ذهن انسان نمی‌شود.
- (۴) دانش منطق با بررسی خطاهای ذهن انسان باعث پیشبرد علوم می‌شود.

۲۲۲- کدام عبارت وظیفه منطق‌دانان نیست؟

- (۱) بررسی و دسته‌بندی انواع خطاهای ذهن
- (۲) از بین بردن همه خطاهای ذهنی
- (۳) دسته‌بندی و توضیح قواعد تفکر
- (۴) نشان دادن راه‌های پیشگیری از خطاهای ذهن

۲۲۳- کدام گزینه در مورد کاربرد منطق درست نیست؟

- (۱) در موقع دیدن پیام‌های بازرگانی با استدلال مواجه می‌شویم.
- (۲) وقتی خانه‌ای می‌فروشیم به منطق نیاز نداریم.
- (۳) هنگام خواندن کتاب‌های ملاصدرا، علم منطق به ما بسیار کمک می‌کند.
- (۴) در بحث با دوستان به کمک منطق محتاجیم.

۲۲۴- کدام مورد به کاربرد منطق مربوط نمی‌شود؟

- (۱) بررسی و ارزیابی اندیشه‌های فلسفی
- (۲) جلوگیری از خطاهای مربوط به یاددهی و یادگیری
- (۳) جلوگیری از خطاهای مربوط به اندیشیدن
- (۴) جلوگیری از خطاهای مربوط به محتوای علوم مختلف

۲۲۵- در تصور سر و کار ما با ... و در تصدیق سر و کار ما با ... است.

- (۱) وجود - حکم
- (۲) معنا - لفظ
- (۳) وجود - لفظ
- (۴) معنا - حکم

۲۲۶- کدام گزینه یک تصدیق است؟

- (۱) آن قصر که با چرخ همی زد پهلوی
- (۲) حکیم ابوالقاسم فردوسی سراینده شاهنامه زاده توس و مردی فرزانه
- (۳) به روز نبرد آن یل ارجمند
- (۴) روز و شب را می‌شمارم روز و شب

۲۲۷- در کدام گزینه با یک تعریف مواجه نیستیم؟

- (۱) پژوهش‌های علمی مشخص کرده که استفاده از ماسک در کنترل کرونا مؤثر است پس باید همه ماسک بزنند.
- (۲) شیعه به معتقد به ولایت حضرت علی علیه‌السلام می‌گویند.
- (۳) پیاده‌سازی قصد، برنامه‌ای است که پیشاپیش زمان و مکان رفتار را تعیین می‌کند.
- (۴) منظور از عادت اتمی، تغییری کوچک، دستاوردی جزئی و پیشرفت یک‌درصدی است.

۲۲۸- کدام عبارت می‌تواند مقدمه یک استدلال واقع شود؟

- (۱) افسانه‌ای بودن سیمرغ
- (۲) تفاوت سی مرغ با سیمرغ
- (۳) مثلث قائم‌الزاویه سه زاویه مساوی ندارد.
- (۴) متساوی‌الاضلاع بودن مثلث

۲۲۹- کدام گزینه صحیح است؟

- (۱) مغالطه اگر عمدی نباشد سفسطه است.
- (۲) برای کسی که با پهلپاد آشنا نیست استدلال می‌آوریم.
- (۳) «من رفتم» تصور نیست.
- (۴) منطق برای علوم مانند پارچه برای خیاط است.

۲۳۰- کدام عبارت درست است؟

- (۱) تقسیم‌بندی علم به تصور و تصدیق مبتنی بر دو حیطة اصلی علم منطق شکل گرفته است.
- (۲) هدف اول علم منطق درست تعریف کردن است اما مهم‌ترین هدف آن درست استدلال کردن است.
- (۳) تعریف و استدلال واسطه رسیدن انسان از معلومات به مجهولات هستند.
- (۴) اگر در تعریف مثلث بگوییم «شکلی است سه‌ضلعی» نوعی تصدیق بیان کرده‌ایم، چون همه اجزای یک تصدیق در آن وجود دارد.

۲۳۱- برای دستیابی به تصور جدید به کدام ابزار نیازمندیم؟

- (۱) تفکر و اندیشه‌ورزی
(۲) استفاده از تجارب گذشتگان
(۳) تحصیل و اندوختن علم
(۴) گوش دادن به سخن دانایان

۲۳۲- اگر دو نفر در مواجهه با یک مسئله واحد سؤال مشترکی را طرح کنند، چرا الزاماً به یک پاسخ واحد نمی‌رسند؟

- (۱) چون پیش‌دانسته‌های آن‌ها ممکن است یکسان نباشد.
(۲) چون مراحل تفکر در انسان‌ها یکسان نیست.
(۳) زیرا رسیدن به پاسخ یکسان نیازمند طرز تفکر یکسان انسان‌ها است.
(۴) زیرا ممکن است هر دو نفر در اندوخته‌های خود تفکر نکنند.

۲۳۳- قدم اول برای ورود به تفکر فلسفی چیست؟

- (۱) جدی بودن در رسیدن به پاسخ
(۲) پرداختن به پاسخ سؤالات به طور پیوسته
(۳) ترک همیشگی مرحله اول تفکر
(۴) عبور از امور روزمره و عادی

۲۳۴- کدام مورد الزاماً از مراحل تفکر فلسفی محسوب نمی‌شود؟

- (۱) مواجهه با مجهولات و مسئله‌های مهم
(۲) طرح پرسش‌های فلسفی
(۳) تفکر به اندوخته‌های متناسب با آن سؤال فلسفی
(۴) رسیدن به پاسخ فلسفی

۲۳۵- کدام گزینه صحیح است؟

- (۱) مشغولیت به امور روزمره، فطرت ثانی است.
(۲) فلسفه از تأمل در آثار فیلسوفان پدید آمد.
(۳) رجوع به معلومات پس از طرح پرسش‌های فلسفی است.
(۴) تأمل فیلسوفانه اختصاص به فلاسفه دارد.

۲۳۶- سقراط به سبب تواضع و فروتنی امتناع کرد که خود را ... بنامد؛ که معنای دانشمند معنای ... این واژه است.

- (۱) سوفیست - ارتقاء یافته
(۲) فیلسوف - ارتقاء یافته
(۳) سوفیست - تحت‌اللفظی
(۴) فیلسوف - تحت‌اللفظی

۲۳۷- در مراحل تحول اصطلاحات فلسفی در یونان باستان، مفهوم سوفیست به مفهوم ... تنزل پیدا کرد و مفهوم فیلسوفوس به مفهوم ... ارتقا پیدا کرد.

- (۱) سفسطه‌کار - فیلسوف
(۲) مغالطه‌کار - دانشمند
(۳) فیلسوفوسیا - فیلسوف
(۴) دانشمند - مغالطه‌کار

۲۳۸- چرا فلسفه اولی در آثار ارسطو مابعدالطبیعه نام‌گذاری شده است و فیزیک و شیمی در کدام دسته دانش قرار دارد؟

- (۱) قرار گرفتن نوشته‌های او بعد از بخش طبیعیات - فلسفه وسطی
(۲) پرداختن به مباحث فوق عالم طبیعت - فلسفه وسطی
(۳) پرداختن به مباحث فوق عالم طبیعت - فلسفه سفلی
(۴) قرار گرفتن نوشته‌های او بعد از بخش طبیعیات - فلسفه سفلی

۲۳۹- فلسفه از کدام جهت پایه و اساس سایر علوم را کاوش می‌کند؟

- (۱) از جهت روش
(۲) از جهت روش و موضوع
(۳) از جهت موضوع
(۴) از جهت مسائل خاص

۲۴۰- کشف مجهول در مسائل فلسفی منوط به ... است که از لحاظ صوری به دانش ... شباهت دارد.

- (۱) آزمایش و دریافت حسی - فیزیک
(۲) تجزیه و تحلیل دانسته‌ها - ریاضیات
(۳) آزمایش و دریافت حسی - ریاضیات
(۴) تجزیه و تحلیل دانسته‌ها - فیزیک

روان‌شناسی

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.
وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

روان‌شناسی: تعریف و روش مورد مطالعه
صفحه‌های ۸ تا ۳۳

۲۴۱- کدام هدف روان‌شناسی به ما در فهم این مسئله که «وقتی انگیزه‌های خاصی به وجود آیند، شیوه به خصوصی از رفتار بروز خواهد کرد»، کمک می‌کند؟

- (۱) پیش‌بینی بروز شیوه خاصی از رفتار
(۲) در کنترل خود گرفتن رفتار
(۳) بیان دقیق و روشن مفهوم انگیزه
(۴) بیان چرایی بروز رفتار

۲۴۲- کدام عبارت به «توصیف» مفهوم انگیزش پرداخته است؟

- (۱) انگیزش عاملی است که ما را به حرکت وامی‌دارد.
(۲) انگیزش، ریشه در فرهنگ و جامعه دارد.
(۳) نیاز به موفقیت، قدرت و دوستی، عوامل انگیزشی مرتبط با نیاز هستند.
(۴) انگیزه انجام یک رفتار، وابسته به انتظاراتی است که نتیجه آن، مورد علاقه عامل رفتار است.

۲۴۳- بلافاصله پس از کدام مرحله از سطوح شناخت، محرک انتخاب شده را تفسیر و تعبیر می‌کنیم؟

- (۱) نگهداری اطلاعات تفسیرشده
(۲) تحریک گیرنده‌های حسی توسط محرک‌ها
(۳) بازنمایی اطلاعات موجود
(۴) انتخاب یک یا چند محرک احساس شده

۲۴۴- کدام عبارت در رابطه با مفهوم متغیر نادرست است؟

- (۱) یعنی هر چیزی که تغییر می‌کند.
(۲) باعث سهولت اندازه‌گیری می‌شود.
(۳) مقادیر مختلفی را شامل می‌شود.
(۴) با میزان دقت اندازه‌گیری، رابطه مستقیم دارد.

۲۴۵- کدام گزینه نشان‌دهنده یک فرضیه است؟

- (۱) به نظر شما رابطه‌ای بین میزان تغذیه و افت تحصیلی دانش‌آموزان وجود دارد؟
(۲) تحقیقات نشان داده است که دانش‌آموزان سنگین وزن، ساعات خواب بیشتری نسبت به دانش‌آموزان سبک وزن دارند.
(۳) بین میزان خواب و یادگیری دانش‌آموزان رابطه مستقیم وجود دارد.
(۴) دانش‌آموزان رشته انسانی قطعاً بهتر از دانش‌آموزان سایر رشته‌ها به سؤالات روان‌شناسی پاسخ می‌دهند.

۲۴۶- راه‌حل مناسب برای آگاهی از درستی یا نادرستی پاسخ‌هایی که واقعیت‌های تأییدشده علمی درباره آن‌ها وجود ندارد، کدام است؟

- (۱) مطابقت دادن پاسخ‌ها با تجارب منحصر به فرد انسان‌ها
 (۲) مراجعه به دانش و تجارب خود و پیشینیان
 (۳) استفاده از روش‌های عینی و قابل تکرار
 (۴) مطابقت دادن پاسخ‌ها با فرایض موجود

۲۴۷- در این عبارت که «امید به آینده، انگیزه پیشرفت را افزایش می‌دهد»، ...

- (۱) چیهستی پدیده مورد نظر بیان شده است.
 (۲) پیش‌بینی دقیقی از انگیزه پیشرفت صورت گرفته است.
 (۳) پدیده مورد مطالعه به طور دقیق انتخاب شده است.
 (۴) پدیده مورد نظر به راحتی قابل تبیین نیست.

۲۴۸- «مدرسه‌ای برای ثبت نام دانش‌آموزان جدید، در بدو ورود آنان، آزمونی شامل سؤالاتی با پاسخ چهارگزینه‌ای یا سؤالاتی با پاسخ بلی یا خیر برگزار می‌کند و با این روش، اطلاعات دانش‌آموزان را به صورت کامل دریافت می‌کند» در این مثال از کدام‌یک از روش‌های جمع‌آوری اطلاعات استفاده شده است؟

- (۱) مصاحبه بدون نظام
 (۲) مصاحبه ساختاریافته
 (۳) آزمون‌ها
 (۴) مشاهده

۲۴۹- در پاسخ به این سؤال که «آیا انسان نتایج اعمال خود را می‌بیند؟» هریک از پاسخ‌های زیر، به ترتیب مربوط به کدام منبع کسب شناخت است؟

الف) این جهان چون کوه و فعل ما، ندا / سوی ما آید نداها را صدا

ب) خداوند در قرآن کریم می‌فرماید: «فَمَنْ يَعْمَلْ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ خَيْرًا يَرَهُ، وَ مَنْ يَعْمَلْ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ شَرًّا يَرَهُ»

(۱) روش‌های خردگرایانه - شیوه‌های مبتنی بر سیر و سلوک

(۲) روش‌های خردگرایانه - استناد به نظر صاحب‌نظران

(۳) شیوه‌های مبتنی بر سیر و سلوک - استناد به نظر صاحب‌نظران

(۴) شیوه‌های مبتنی بر سیر و سلوک - شیوه‌های مبتنی بر سیر و سلوک

۲۵۰- در مورد کدام موضوع، می‌توان با روش مشاهده به جمع‌آوری اطلاعات پرداخت؟

(۱) مطالعه نحوه تأثیر احترام به پدر و مادر در کاهش اضطراب دانش‌آموزان سنین ۸ تا ۱۶ سال

(۲) بررسی نظر ساکنان شهر تهران درباره بهترین راه افزایش سطح عزت نفس دانش‌آموزان

(۳) بررسی میزان ظرفیت حافظه فرد برای کسب اطلاعات و یادگیری

(۴) بررسی رفتار هیجانی کودکان ۱ تا ۳ ساله در حالت‌های حضور و غیبت مادر

پاسخنامه

دوازدهم انسانی

۱۸ مهر ۱۳۹۹

بنیاد علمی آموزشی قلمچی (وقف عام)

دفتر مرکزی: خیابان انقلاب بین صبا و فلسطین بلاک ۹۲۳ - بنیاد علمی آموزشی قلمچی (وقف عام) ۶۴۶۳-۲۱۰۰

«تمام داری‌ها و درآمدهای بنیاد علمی آموزشی قلمچی وقف عام است بر گسترش دانش و آموزش»

پدیدآوردگان آزمون

طراحان به ترتیب حروف الفبا

نام طراحان	نام درس	عمومی
محسن اصغری، عبدالحمید رزاقی، مریم شمیرانی، محسن فدایی، محمدجواد قورچیان، کاظم کاظمی، مرتضی منشاری، حسن وسکری	فارسی	
نوید امساک، مرتضی کاظم شیرودی، ابراهیم غلامی نژاد، سیدمحمدعلی مرتضوی، الهه مسیح‌خواه، راضیه یادگاری	عربی زبان قرآن	
محمد آقاصالح، امین اسدیان پور، محمد رضایی بقا، علی فضل‌خانی، مرتضی محسنی کبیر، هادی ناصر، سیداحسان هندی	دین و زندگی	
ناصر ابوالحسنی، حسن روحی، میرحسین زاهدی، حمید مهدیان	زبان انگلیسی	

نام طراحان	نام درس	اختصاصی
محمد بحیرایی، کورش داودی، علی شهرابی، نسترن صمدی، مهسا عفتی	ریاضی و آمار (۳)	
نیکو دکامین، فرداد روشنی، امیر زراندوز، علی شهرابی، نسترن صمدی، حامد نصیری	ریاضی و آمار (۱)	
منتخب از سؤال‌های کتاب آبی ریاضی و آمار جامع کنکور انسانی - پایه دهم، یازدهم و دوازدهم	ریاضی و آمار (۱) - آزمون شاهد (گواه)	
نسرتین جعفری، سارا شریفی، مهسا عفتی، فاطمه فهیمیان	اقتصاد	
فرهاد علی نژاد، عارفه‌سادات طباطبایی نژاد، سمیه قان‌بیگی، اعظم نوری‌نیا	علوم و فنون ادبی (۳)	
سیدعلیرضا احمدی، محسن اصغری، سعید جعفری، عارفه‌سادات طباطبایی نژاد، سمیه قان‌بیگی، حمید محدثی	علوم و فنون ادبی (۱)	
نوید امساک، ولی برجی، مرتضی کاظم شیرودی، ابراهیم غلامی نژاد، محمدصادق محسنی، سیدمحمدعلی مرتضوی، خالد مشیرپناهی	عربی زبان قرآن (۳) و (۱)	
علی محمد کریمی، آزاده میرزایی، میلاد هوشیار، بهروز یحیی	تاریخ	
محمدعلی خطیبی بایگی، علیرضا رضایی، فاطمه سخایی	جغرافیا	
آریتا بیدقی، مبیناسادات تاجیک، ارغوان عبدالملکی	جامعه‌شناسی	
مجید پیرحسینلو، نیما جواهری، فرهاد قاسمی نژاد	منطق و فلسفه	
مهسا عفتی، مبیناسادات تاجیک، نصیبه کلانتری، مینو حاجی‌علی‌مالکی	روان‌شناسی	

گزینشگران و ویراستاران

نام درس	گزینشگر	مسئول درس	ویراستار
فارسی	کاظم کاظمی	محمدجواد قورچیان	مریم شمیرانی، علیرضا عبدالمحمدی، مرتضی منشاری
عربی زبان قرآن	نوید امساک	نوید امساک	درویشعلی ابراهیمی
دین و زندگی	محمد رضایی بقا، محمد آقاصالح	محمد رضایی بقا	سکینه گلشنی، محمدابراهیم مازنی
معارف اقلیت	دبورا حاتانیان	دبورا حاتانیان	---
زبان انگلیسی	سپیده عرب	سپیده عرب	رحمت‌اله استیری، محدثه مرآتی
ریاضی و آمار (۳)	محمد بحیرایی	محمد بحیرایی	ایمان چینی‌فروشان، مهسا عفتی
ریاضی و آمار (۱)	محمد بحیرایی	محمد بحیرایی	ایمان چینی‌فروشان، مهسا عفتی
اقتصاد	سارا شریفی	فاطمه فهیمیان	مریم بوستان
علوم و فنون ادبی (۳)	فرهاد علی نژاد	فرهاد علی نژاد	مرتضی منشاری
علوم و فنون ادبی (۱)	حمید محدثی، فرهاد علی نژاد	حمید محدثی، فرهاد علی نژاد	مرتضی منشاری
عربی زبان قرآن (۳) و (۱)	سیدمحمدعلی مرتضوی	سیدمحمدعلی مرتضوی	درویشعلی ابراهیمی
تاریخ	میلاد هوشیار	میلاد هوشیار	زهره دامیار
جغرافیا	محمدعلی خطیبی بایگی	محمدعلی خطیبی بایگی	زهره دامیار
جامعه‌شناسی	ارغوان عبدالملکی	ارغوان عبدالملکی	محمدابراهیم مازنی، پارسا حبیبی
منطق و فلسفه	نیما جواهری	نیما جواهری	فرهاد علی نژاد
روان‌شناسی	مهسا عفتی	مهسا عفتی	فرهاد علی نژاد، محمدابراهیم مازنی

گروه فنی و تولید

مدیر گروه	سیدمحمدعلی مرتضوی (اختصاصی)، الهام محمدی (عمومی)
مسئول دفترچه	زهره دامیار (اختصاصی)، معصومه شاعری (عمومی)
گروه مستندسازی	مدیر: فاطمه رسولی‌نسب، مسئول دفترچه: زهره قمشلی (اختصاصی)، لیلا ایزدی (عمومی)
حروف‌چین و صفحه‌آرا	لیلا عظیمی (اختصاصی)، زهره تاجیک (عمومی)
ناظر چاپ	سوران نعیمی

فارسی ۳

۱- معنی درست واژه‌ها:
اعراض: روی گرداندن از کسی یا چیزی، روی گردانی
شفیع: شفاعت‌کننده، پایمرد
صفت: برگزیده، برگزیده از افراد بشر
(مسنن اصفری)

۲- غلط املایی و شکل درست آن:
«تزرع ← تضرع»
(فارسی ۳، املا، ترکیبی)

۳- (مریم شمیرانی)
د) علت آمدن گل به دکان گل‌فروش شوق خرامیدن تو در بازار است: حسن تعلیل
ب) تیزبازی شمع: استعاره / الف) فتح در هزیمت (شکست): پارادوکس / ه) گوش: مجازاً شنیدن / ج) پیش و پس: تضاد
(فارسی ۳، آرایه، ترکیبی)

۴- (مسنن فردایی - شیراز)
واژه «من» چهار بار «تکرار» شده با معنای یکسان که همین امر آرایه «تکرار» ایجاد کرده، ولی فاقد «تشبیه» است.

تشریح گزینه‌های دیگر
گزینه «۱»: «گل رخسار» تشبیه / «روی و بوی» جناس ناقص
گزینه «۲»: «باقی» اولی به معنای «جاودان» و دومی به معنای «بقیه» جناس تام (همسان) / «فنا و باقی» تضاد دارد.
گزینه «۳»: «حسن رخت بی‌حجاب پرده ما را می‌درد» تشخیص دارد. / «پرده ما می‌درد» کنایه از این که «راز ما را فاش می‌کند».
(فارسی ۳، آرایه، ترکیبی)

۵- (مریم شمیرانی)
تشریح گزینه‌های دیگر
گزینه «۱»: سبا (سرزمین بلقیس) و صبا (باد)
گزینه «۲»: حیات (زندگی) و حیاط (محوطه خانه)
منسوب: (نسبت داده شده) و منصوب (گماشته)
گزینه «۴»: قربت (نزدیکی) و غربت: (بیگانگی)
(فارسی ۳، دستور، صفت ۱۵)

۶- (مسنن اصفری)
در ابیات «ب، د» دو فعل حذف شده است:
بیت «ب»: صد شکر [می‌کنم یا به جا می‌آورم] که این آمد و صد حیف [می‌خورم یا به جای آورم] که آن رفت.
بیت «د»: برکش غم است و بار [ش] افسوس [است] اگر ز گریه سبز نشد، صد هزار افسوس [بر من باد یا می‌خورم]

تشریح گزینه‌های دیگر
در هر یک از بیت‌های «الف، ج» یک فعل حذف شده است.
بیت «الف»: چون مگس شکسته بر شکر هستم به جان تو [سوگند می‌خورم]
بیت «ج»: به خاک پای تو [سوگند می‌خورم]
(فارسی ۳، دستور، صفت ۱۵)

۷- (مرتضی منشاری - اردبیل)
مفهوم بیت سؤال بیانگر ناتوانی انسان از توصیف خداوند است که از گزینه «۲» نیز همین مفهوم دریافت می‌شود.

تشریح گزینه‌های دیگر
گزینه «۱»: ستایش قدرت آفرینشگر هستی در آفرینش زیبا
گزینه «۲»: شورانگیزی نقاش هستی و زدودن زنگ از ادراک عاشقان
گزینه «۳»: حیرت‌سوزناک نقاش از بی‌نفس آفریده شدن هستی من
(فارسی ۳، مفهوم، صفت ۱۷)

۸- (مریم شمیرانی)
مفهوم مشترک گزینه‌های «۱، ۲ و ۴»، «تَبَعُ مَنْ تَشَاءُ وَ تَذَلُّ مَنْ تَشَاءُ» است، یعنی خدا به هر کس بخواهد عزت می‌دهد و هر کسی را که بخواهد خوار کند، ولی در گزینه «۳» شاعر معتقد است کسی که شایسته پادشاهی بود، به اسارت افتاده است.
(فارسی ۳، مفهوم، صفت ۱۰)

۹- (مسنن وسکری - ساری)
مفهوم ابیات گزینه «۴» به ناتوانی سپاسگزاری انسان در برابر خداوند اشاره دارد. از واژه «کردار» در بیت «ب» می‌توان دریافت که این بیت در مدح پادشاه یا یک انسان است و درباره خداوند موضوعیت ندارد.
مفهوم بیت «ج»: بر سپاسگزاری و قدردانی از خداوند اشاره دارد نه به عجز و ناتوانی انسان در شکرگزاری خدا.
(فارسی ۳، مفهوم، صفت ۱۲)

۱۰- (کاظم کاظمی)
مفهوم مشترک بیت صورت سؤال و ابیات مرتبط: رازداری عارفانه و سکوت و تسلیم عاشقانه
مفهوم بیت گزینه «۲»: موافقت دل و زبان عاشق یا یکسان بودن باطن و ظاهر او
(فارسی ۳، مفهوم، صفت ۱۳)

فارسی ۱

۱۱- (مرتضی منشاری - اردبیل)
تشریح گزینه‌های دیگر
گزینه «۱»: یله: آزاد، رها / یله دادن: تکیه دادن
گزینه «۲»: فراغ: آسایش و آرامش و آسودگی
گزینه «۴»: افلاک: آسمان‌ها
(فارسی ۱، لغت، ترکیبی)

۱۲- (کاظم کاظمی)
غلط املایی و شکل درست آن: «بحیمه ← بهیمه»
(فارسی ۱، املا، ترکیبی)

۱۳- (مسنن وسکری - ساری)
«الهی‌نامه» اثر عطار است.
«قابوس‌نامه» اثر نصرالمعالی است.
«پیرمرد چشم ما بود» اثر جلال آل‌احمد است.
«داستان‌های صاحب‌دلان» اثر محمدی اشتیاردی است.
(فارسی ۱، تاریخ ادبیات، ترکیبی)

۱۴- (مسنن فردایی - شیراز)
«بو به نافه» تشبیه شده است. / «چون» و «خون» جناس ناقص / «خون خورده‌ام» و «در گره ماندن» کنایه هستند. / «نافه» و «مشک» و «بو» مراعات نظیر هستند.
(فارسی ۱، آرایه، ترکیبی)

۱۵- (مهمربواز قورچیان)
جناس: الف) گرم، شرم، نرم
ب) کام و کام (اولی به معنای هدف و دومی به معنای دهان)
تضاد: الف) آب و سنگ (چون به نوعی مقابل هم قرار گرفته‌اند).
ب) خار و گل
(فارسی ۱، آرایه، ترکیبی)

۱۶- (عبدالحمید رزاقی)
در عبارت ماضی نقلی وجود ندارد.
ماضی التزامی ← داشته باشیم
ماضی ساده ← گفت
مضارع التزامی ← کنیم
(فارسی ۱، دستور، ترکیبی)

۲۳- (رافیه یارگاری)
«ولئک المواطنون»: ترکیب است و جمله نیست باید به صورت «آن شهروندان» ترجمه شود پس گزینه‌های ۱ و ۴ اشتباه هستند. «اجتهدوا»: تلاش کردند فعل ماضی است. پس گزینه‌های ۱ و ۳ اشتباه هستند.

(ترجمه)

۲۴- (مرتضی کاظم شیروری)
«إِبْحَثْ وَ قُلْ»: فعل امر، جستجو کن و بگو / «مَنْ ذَا الذی»: کیست این کسی که / «یَشْعُرُ بِالمَسْئُولِیَّةِ»: احساس مسئولیت می‌کند (رد گزینه ۲) / «المراقب العامة»: تأسیسات عمومی / «الحدائق»: پارک‌ها (رد گزینه‌های ۱ و ۴)

(ترجمه)

۲۵- (اللهه مسیح فواه)
«أری»: می‌بینم (رد گزینه ۱) / «خَلَقُوا» فعل مجهول است: خلق شده‌اند. (رد گزینه ۲؛ چون معلوم ترجمه کرده است) / «عالم أعظم»: جهانی بزرگتر (رد گزینه‌های ۲ و ۳) در ضمن در گزینه ۳، «فی» در «فیهم» در جای مناسب خود ترجمه نشده است.

(ترجمه)

۲۶- (رافیه یارگاری)
«أنظر»: نگاه می‌کنم فعل مضارع صیغه متکلم وحده است.

(ترجمه)

۲۷- (مرتضی کاظم شیروری)
«الموسم الثالث» عدد ترتیبی است که به سه صورت ترجمه می‌شود: فصل سوم، سومین فصل، فصل سه / «ثلاثة نجوم»: عدد اصلی است نه ترتیبی، که باید به صورت «سه ستاره» ترجمه شود.

(ترجمه)

۲۸- (کاظم غلامی)
تشریح گزینه‌های دیگر

گزینه ۱: «لا تجعل»: قرار مده فعل نهی است پس باید مجزوم شود.
گزینه ۳: «أقوام الظالم»: گروه‌های ستمگر موصوف و صفت است، پس باید به شکل «الأقوام الظالمین» به کار برود.
گزینه ۴: «إلهی» و «الظالم» نادرست‌اند.

(ترجمه)

ترجمه متن درک مطلب:

حیوانات بر حسب طبیعتشان به دو گروه تقسیم می‌شوند؛ حیوانات اهلی حیواناتی هستند که انسان می‌تواند آن‌ها را در منزل تربیت کند، به طوری که باعث آزار برای وی نمی‌شوند و با او زندگی می‌کنند، و حیواناتی اهلی وجود دارند که منبع روزی برای صاحبانشان به حساب می‌آیند، مانند: گوسفندها و گاوها که کشاورزان در روزی‌شان به آن‌ها تکیه می‌کنند، و از نمونه‌های حیوانات اهلی، گربه‌ها و سگ‌ها و کبوترها و حیوانات دیگر هستند. اما حیوانات درنده حیواناتی هستند که برای انسان امکان زندگی با آن‌ها وجود ندارد، به طوری که ممکن است او را آزار دهند، و با وجود آن، برخی اشخاصی وجود دارند که توانسته‌اند با آن حیوانات زندگی کنند و با این وجود، امکان آزار رساندن به او (انسان) باقی است. ما به دیدن این حیوانات در باغ وحش اکتفا می‌کنیم، مثل: شیر، گرگ و پلنگ.

۲۹- (سید مہرعلی مرتضوی)
بیش تر مردم نمی‌توانند با حیوانات درنده زندگی کنند! (درست).

تشریح گزینه‌های دیگر

گزینه ۱: ترجمه عبارت: انسان فقط با حیوانات اهلی زندگی می‌کند!
گزینه ۲: ترجمه عبارت: حیوانات درنده را خارج از باغ وحش نمی‌یابیم!
گزینه ۳: ترجمه عبارت: حیوانات اهلی همان حیواناتی‌اند که داخل منازل تربیت می‌شوند!
(درک مطلب)

۱۷- (کاظم کاظمی)
فعل «شد» و «خواهد شد» در این گزینه به صورت اسنادی به کار رفته است و کاربرد یکسانی دارد.

تشریح گزینه‌های دیگر

گزینه ۱: «مشو» ← مرو (غیراسنادی) - شد ← گشت (اسنادی)
گزینه ۲: «بشد» ← برفت (غیراسنادی) - شد ← گشت (اسنادی)
گزینه ۳: «مشو» ← مباش (اسنادی) - شد ← رفت (غیراسنادی)
(فارسی ا، دستور، صفحه ۳۳۳)

۱۸- (مسن اصغری)
مفهوم مشترک عبارت سؤال و ابیات مرتبط «ناپایداری شادی» یا «زودگذر بودن خوشی و شادمانی» است.

مفهوم بیت گزینه ۲: «بیان امیدواری و سرآمدن غم با رسیدن شادی»
(فارسی ا، مفهوم، صفحه ۱۸)

۱۹- (مریم شمیرانی)
مفهوم مشترک گزینه‌های «۱، ۲ و ۳» ناتوانی از شناخت خداوند است، ولی گزینه «۴» از یگانگی خداوند سخن می‌گوید.

تشریح گزینه‌های دیگر

گزینه ۱: «خیال و پندار ما به درگاه تو نمی‌رسد»
گزینه ۲: «خرد و فکر قدرت درک ذات خدا و توصیف صفات او را ندارند»
گزینه ۳: «خداوند خالق ماست و مخلوق قدرت درک خالق را ندارد»
(فارسی ا، مفهوم، صفحه ۱۰)

۲۰- (مهمربوار قوریان)
مفهوم بیت سؤال و ابیات مرتبط «تسبیح همگانی» است، به صورتی که برخی انسان‌ها می‌توانند آن را مشاهده کنند.

مفهوم بیت گزینه ۳: «طاعات من در نزد او ارزش و اعتباری ندارد، و گرنه از اشک‌های من، دانه تسبیح در محراب نماز، سبز می‌گشت».

(فارسی ا، مفهوم، صفحه ۳۵)

عربی، زبان قرآن و ۳

۲۱- (نوبت امسالی)
«اجعل» قرار بده، «لی» برای من، «لسان صدق»: یاد نیکو، «فی الآخِرین»: در میان آیندگان

تشریح گزینه‌های دیگر

گزینه ۲: «قرار دادی» اشتباه است.
گزینه ۳: «لی» ترجمه نشده است.
گزینه ۴: «یاد نیکویم» اشتباه است.

۲۲- (کاظم غلامی)

«إذا»: اگر، هرگاه، چون / «أن ترفع»: بالا ببری (با توجه به مذکر بودن «قدر»، «أن ترفع» نمی‌تواند مجهول باشد) / «أحسن»: درست انجام بده، نیکو کن (چون در اینجا «أحسن» مفعول دارد، به این شکل معنی می‌شود).
/ «لعمل الذی»: کاری که / «قمت به»: به آن اقدام کرده‌ای

تشریح گزینه‌های دیگر

گزینه ۱: «نزد» ترجمه دقیقی برای «بین» نیست. / «أن ترفع» فعل معلوم و متعدی (گذرا) است / «به نیکی»: أحسن، فعل امر است نه قید / بپرداز اضافی است

گزینه ۲: خواهان: «أردت» فعل است نه اسم / باید: فعل امر مخاطب با «باید» ترجمه نمی‌شود.

گزینه ۳: افزون شود

۳۷- (رافیه یارگاری)
در سایر گزینه‌ها فعل غایب (سوم شخص جمع) آمده، اما گزینه «۳» فعل مخاطب (دوم شخص جمع) است.

(عذر)

۳۸- (الله مسیح فواه)
ترجمه: معلم در زنگ اول ۱۸ کتاب برای دانش آموزان به کلاس آورد و در زنگ بعد آن‌ها را بینشان توزیع کرد ولی به ۳ تای آن‌ها کتاب نرسید. تعداد دانش آموزان در کلاس چند نفر است و چه زمانی معلم کتاب‌ها را توزیع کرد؟ با توجه به اینکه ۱۸ کتاب به ۳ نفر نرسید، پس ۲۱ دانش آموز هستند و معلم کتاب را زنگ اول آورد ولی زنگ بعد توزیع کرد، بنابراین در زنگ دوم توزیع کرده است.

(قواعد فعل)

۳۹- (مرتضی کاظم شیروری)
در عملیات حسابی کلمه «ناقص» به معنای «منها» است، ۹ = ۱۶ - ۲۵، سبعة نادرست است (صحیح: تسعة)

تشریح گزینه‌های دیگر

گزینه «۱»: «زائد»: به علاوه: $۱۲ + ۸ = ۲۰$

گزینه «۲»: «فی»: ضرب در: $۴۰ \times ۵ = ۲۰۰$

گزینه «۳»: «تقسیم علی»: تقسیم بر: $۱۰۰۰ \div ۱۰ = ۱۰۰$

(عذر)

۴۰- (نوبه امسکی)
عدد «ثمانی عشرة» عدد اصلی است.

عدد ترتیبی در سایر گزینه‌ها:

گزینه «۲»: الأول

گزینه «۳»: العشرین

گزینه «۴»: الثالث

دقت کنید اعداد عقود اگر همراه «ال» به کار روند، عدد ترتیبی محسوب می‌شوند.

(عذر)

دین و زندگی ۳

۴۱- (سیرامسان هنری)
مطابق با آیه «یسأله من فی السماوات و الارض کل یوم هو فی شأن» درخواست پیوسته موجودات از خداوند علت و عامل دست‌اندرکار بودن خداوند در هر لحظه است. «کل یوم هو فی شأن».

(رین و زندگی ۳، درس ۱، صفحه ۱۰)

۴۲- (مرتضی ممسنی کبیر)
اندیشه، بهار جوانی را پرطراوت و زیبا می‌سازد، استعدادها را شکوفا می‌کند و امید به آینده‌ای زیبا را نوید می‌بخشد، علاوه بر آن می‌تواند برترین عبادت‌ها باشد، پیامبراکرم (ص) می‌فرماید: «افضل العبادة ادمان التّفکر فی الله و فی قدرته: برترین عبادت، اندیشیدن مداوم درباره خدا و قدرت اوست».

(رین و زندگی ۳، درس ۱، صفحه ۲)

۳۰- (سیر ممبرعلی مرتضوی)
پلنگ حیوانی است که می‌توانیم به راحتی در منزل تربیتش کنیم! (نادرست).

تشریح گزینه‌های دیگر

گزینه «۱»: ترجمه عبارت: گرگ حیوانی است که معمولاً باعث خطرات برای انسان می‌شود! گزینه «۲»: ترجمه عبارت: سگ‌ها از حیواناتی‌اند که مردم با آن‌ها زندگی می‌کنند! گزینه «۳»: ترجمه عبارت: گوسفندها از حیواناتی هستند که گوشتشان برای خوردن مناسب است! (درک مطلب)

۳۱- (سیر ممبرعلی مرتضوی)
عنوان مناسب برای متن: دسته‌بندی حیوانات بر حسب طبیعتشان

تشریح گزینه‌های دیگر

گزینه «۲»: ترجمه عبارت: انواع حیوانات اهلی!

گزینه «۳»: ترجمه عبارت: تربیت حیوانات مختلف!

گزینه «۴»: ترجمه عبارت: تعامل انسان با حیوانات!

(درک مطلب)

۳۲- (سیر ممبرعلی مرتضوی)
تشریح گزینه‌های دیگر

گزینه «۱»: «فعل ماضی، للغائب» نادرست است.

گزینه «۳»: «ک ت ف» نادرست است. سه حرف اصلی (ریشه) فعل، «ک ف ی» است.

گزینه «۴»: «ک ت ف» نادرست است. (مشابه بالا)

(تحلیل صرفی و محل اعرابی)

۳۳- (سیر ممبرعلی مرتضوی)
تشریح گزینه‌های دیگر

گزینه «۱»: «موصوف و ...» نادرست است. (بعضی الأشخاص: ترکیب اضافی)

گزینه «۲»: «جمع سالم» نادرست است.

گزینه «۳»: «صفة و ...» نادرست است. (مشابه گزینه ۱)

(تحلیل صرفی و محل اعرابی)

۳۴- (مرتضی کاظم شیروری)
عدهای عقود همانند اسم‌های جمع سالم مذکر دارای علامت‌های «ون» و «ین» اند. در گزینه ۲ «عشرین» و «ستین» نادرست است و صحیح آن «عشرین» و «ستین» است.

(ضبط حرکات)

۳۵- (رافیه یارگاری)
قامت (برخواست) ≠ جلست (نشست)

تشریح گزینه‌های دیگر

گزینه «۱»: «غرفة = حجرة: اتاق

گزینه «۳»: نور = ضوء: نور

گزینه «۴»: «المجتهدون = مجدون: کوشا (مفهوم)

۳۶- (سیر ممبرعلی مرتضوی)
صورت سؤال، موصوفی را می‌خواهد که جمع نباشد؛ در گزینه «۳»، «معلم» موصوف و مفرد است و «الحنون» صفت آن است.

تشریح گزینه‌های دیگر

گزینه «۱»: «زملاء» موصوف و جمع مکسر است و «تاجحون» صفت آن است.

گزینه «۲»: «حقائب» موصوف و جمع مکسر است و «مملوءة» صفت آن است.

گزینه «۴»: «الرجال» موصوف و جمع مکسر است و «المؤمنون» صفت آن است.

(قواعد اسم)

۵۰- (علی فضلی فانی)
این که اهل آسمانها و زمین پیوسته از خداوند متعال درخواست می کنند، به علت فقر و نیازمندی آنان به خداوند است که عبارت قرآنی «انتم الفقراء الی الله» بیانگر این مفهوم است.

(دین و زندگی، ۳، درس ۱، صفحه ۱۰)

دین و زندگی ۱

۵۱- (امین اسیران پور)
صورت سؤال به ترتیب به سرمایه عقل انسان (وسیله تشخیص درست از غلط) و اختیار (وسیله برگزیدن و انتخاب) اشاره دارد که مضمون آیات گزینه «۳» به ترتیب بیانگر این سرمایه ها هستند.

(دین و زندگی، ۲، درس ۲، صفحه ۱۹)

۵۲- (ممنر آقا صالح)
مطابق با آیه شریفه «قُلْ اِنَّ صَلَاتِي وَنُسُكِي وَمَحْيَايَ وَمَمَاتِي لِلّٰهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ: بگو نماز تمامی اعمالم و زندگی و مرگ من برای خداست که پروردگار جهانیان است.» از آنجا که خداوند، رب و پرورش دهنده جهان است، انسان موظف است تمام زندگی و اعمال خود را در جهت رضایت الهی قرار دهد.

(دین و زندگی، ۱، درس ۱، صفحه ۱۳)

۵۳- (مرتضی مفسنی کبیر)
آیه اول: «و ما خلقنا السماوات و الارض و ما بینهما لاعین ما خلقناهما الا بالحق: و ما آسمانها و زمین و آنچه بین آنهاست را به بازپه نیافریدیم، آنها را جز به حق، خلق نکردیم» مؤید هدفداری و نشانگر صفت حکمت الهی است و بیانگر این است که خداوند کار عبث و بیهوده‌ای انجام نمی دهد.
آیه دوم: «من کان برید ثواب الدنيا فعند الله ثواب التیبا و الآخرة: هر کس نعمت و پاداش دنیا را بخواهد، نعمت و پاداش دنیا و آخرت نزد خداست» بیانگر این است که افراد زیرک و خردمند می دانند که برخی از اهداف به گونه‌ای هستند که هدف‌های دیگر را نیز دربردارند، لذا خدا را به عنوان هدف خویش انتخاب می کنند و با یک تیر چند نشان می زنند.

(دین و زندگی، ۱۰، ۱۱، درس ۱، صفحه‌های ۱۰ و ۱۱)

۵۴- (سیرامسان هنری)
آیه ۲۵ سوره محمد: «کسانی که بعد از روشن شدن هدایت برای آنها، پشت به حق کردند، شیطان اعمال زشتشان را در نظرشان زینت داده و آنان را با آرزوهای طولانی فریفته است.»

(دین و زندگی، ۲، درس ۲، صفحه ۲۴)

۵۵- (ممنر رضایی بقا)
انسان سرمایه‌هایی دارد که او را از سایر موجودات جدا می کند و حرکت او به سوی کمال را متمایز می سازد.
اگر روح انسان به فضیلتها آراسته شد، مقرب درگاه الهی و مسجود فرشتگان می شود.

(دین و زندگی، ۳، صفحه‌های ۳۰ و ۳۳)

۵۶- (ممنر آقا صالح)
هر کس در خود می نگرد و یا به تماشای جهان می نشیند، خدا را می یابد و محبتش را در دل احساس می کند. گاهی غفلت‌ها سبب دوری ما از خدا و فراموشی یاد او می شود، ولی باز که به خود بازمی گردیم او را در کنار خود می یابیم.

(دین و زندگی، ۲، درس ۲، صفحه ۲۰)

۴۳- (ممنر آقا صالح)
این که انسان بتواند با هر چیزی خدا را ببیند و علم و قدرت او را مشاهده کند، هدفی قابل دسترس است؛ به خصوص برای نوجوانان و جوانان که پاکی و صفای قلب دارند. پاکی و صفای قلب در بیت «دلی کز معرفت نور و صفا دیدا» به هر چیزی که دید اول خدا دید» آمده است.

(دین و زندگی، ۳، درس ۱، صفحه‌های ۱۱ و ۱۲)

۴۴- (ممنر رضایی بقا)
هر چیزی در جهان، تجلی بخش صفات (نه ذات) الهی است و نشانه (آیه‌ای) از آیات الهی است و این مفهوم در آیه شریفه «الله نور السماوات و الارض...» آمده است.

(دین و زندگی، ۳، درس ۱، صفحه ۱۱)

۴۵- (امین اسیران پور)
حدیث شریفه «ما رأیت شیئاً الا و رأیت الله...» از امام علی (ع)، بیانگر آن است هر موجودی به اندازه کمالات وجودی اش، صفات الهی را نشان می دهد و تجلی بخش آن صفات و آیه‌ای از آیات الهی است.

(دین و زندگی، ۳، درس ۱، صفحه‌های ۱۱ و ۱۲)

۴۶- (علی فضلی فانی)
آگاهی سرچشمه بندگی است و انسان‌های آگاه، دائماً سایه لطف و رحمت خدا را احساس می کنند و خود را نیازمند عنایات پیوسته او می دانند. پیامبر گرامی اسلام به دلیل این که نیاز به خدا را بیشتر احساس می کند، با آن مقام و منزلت خود در پیشگاه الهی عاجزانه از خداوند می خواهد که برای لحظه‌ای هم او را به حال خود وا نگذارد: «اللهم لا تکلنی الی نفسی طرفه عین ابداً» پس ثمره وصول به درک بیش تر فقر و نیاز به خداوند که مفهوم حدیث نبوی فوق می باشد، افزایش بندگی خدا است.

(دین و زندگی، ۳، درس ۱، صفحه‌های ۱۰ و ۱۱)

۴۷- (ممنر آقا صالح)
ما می توانیم به وجود خداوند به عنوان آفریدگار جهان پی ببریم و صفات (نه ذات) او را می توانیم بشناسیم و از آن جایی که صفات خداوند غیر از ذات اوست، پیامبر آنجا که دستور به تفکر در همه چیز می دهد ما را به تفکر در صفات الهی هم توصیه می نماید.

(دین و زندگی، ۳، درس ۱، صفحه ۱۲ و ۱۳)

۴۸- (مرتضی مفسنی کبیر)
در سؤال مقدمه اول و دوم نیازمندی جهان به خدا در پیدایش، برای حصول نتیجه به ترتیب خواسته شده است.

مقدمه اول: ما و موجودات جهان پدیده‌ای هستیم که وجود و هستی ما از خود ما نیست و در به وجود آمدن به خودمان متکی نیستیم.
مقدمه دوم: هر پدیده‌ای که وجودش از خودش نباشد، برای موجود شدن نیازمند به دیگری است.

(دین و زندگی، ۳، درس ۱، صفحه‌های ۷ و ۸)

۴۹- (هاری ناصری)
هر کدام از ما، براساس فطرت خویش، خدا را می یابیم و حضورش را درک می کنیم. با وجود این شناخت اولیه، قرآن کریم ما را به معرفت عمیق تر درباره خداوند فرا می خواند و راه‌های گوناگونی را در این باره پیشنهاد می دهد. یکی از این راه‌ها، تفکر درباره نیازمند بودن جهان در پیدایش خود به آفریننده است.

(دین و زندگی، ۳، درس ۱، صفحه ۷)

۶۳- (معمّر رهشایی/بنا)

ترجمه جمله: «زیست‌شناسان حیات‌وحش می‌گویند هنگامی که توله شیرها جوان هستند، مادر کنار آن‌ها می‌ماند، در حالی که پدر مشغول شکار غذا است.»

- (۱) شکار کردن
(۲) ترکیدن
(۳) تجربه کردن
(۴) بغل کردن

(واژگان)

۶۴- (معمّر مه‌ریان-کاشان)

ترجمه جمله: «برادر کوچک‌ترم که همیشه خجالتی و بسیار ساکت بود، به تازگی از گفتن لطفیه در مهمانی‌ها و در مرکز توجه بودن لذت می‌برد.»

- (۱) آینده
(۲) اصطلاح
(۳) توجه
(۴) ویرانی، تخریب

(واژگان)

۶۵- (میرمسیین زاهدی)

ترجمه جمله: «طرفداران محیط زیست اخیراً بیان کرده‌اند که اگر مدیریت حیات‌وحش مسئولیت حفاظت از محیط زیست را به‌عهده نگیرد، در آینده نزدیک منطقه وسیعی برای همه موجودات [زنده] بی‌مصرف خواهد شد.»

- (۱) حیات‌وحش
(۲) موزه
(۳) دما
(۴) قدرت

(واژگان)

۶۶- (معمّر مه‌ریان-کاشان)

ترجمه جمله: «به عنوان یک معلم مدرسه ابتدایی، بهترین بخش کلاس‌های من گوش دادن به دانش‌آموزان کم سن و سالی است که داوطلبانه خاطراتشان را با صدای بلند می‌خوانند.»

- (۱) کبوتر
(۲) عملکرد
(۳) زبان
(۴) خاطره (دفتر خاطره)

(واژگان)

۶۷- (ناصر ابوالسنی-کاشان)

ترجمه جمله: «او مدعی بود که توسط اعضای خانواده شوهرش بارها مورد ضرب و شتم قرار گرفته است و به‌خاطر این بود که در اولین فرصت تصمیم به فرار از آن‌ها گرفت.»

- (۱) مؤدبانه
(۲) به‌آرامی
(۳) بامهربانی
(۴) مکرراً

(واژگان)

۶۸- (میرمسیین زاهدی)

ترجمه جمله: «خیلی حیرت‌انگیز است که در برخی از کشورها، برعکس [کشور] ما، از هیچ تلاشی برای آموزش زبانی دیگر به کودکان دریغ نمی‌شود.»

- (۱) احترام گذاشتن
(۲) بنا نهادن
(۳) پایین آوردن
(۴) دریغ کردن

(واژگان)

۶۹- (ناصر ابوالسنی-کاشان)

ترجمه جمله: «امروزه مردم هم‌چنان به تخریب منابع طبیعی زمین ادامه می‌دهند، که [این موضوع] می‌تواند آسیب جدی به محیط‌زیست وارد کند.»

- (۱) میانگین
(۲) طبیعی
(۳) متعادل
(۴) مضر

(واژگان)

۵۷- (معمّر رهشایی/بنا)

بعد جسمانی و مادی انسان که مانند سایر اجسام و مواد، تجزیه و تحلیل می‌پذیرد و سرانجام فرسوده و متلاشی می‌گردد (تلاشی‌پذیر) به مکان و زمان نیازمند و محدود است.

اگر شخصیت یا «من» انسان وابسته به جسم او باشد، باید در دوران عمر بارها عوض شده و به شخص دیگری تبدیل شده باشد.

(دین و زندگی، درس ۳، صفحه ۳۱)

۵۸- (معمّر رهشایی/بنا)

در آیه ۱۸ سوره اسراء می‌خوانیم: «آن کس که تنها زندگی زودگذر دنیا را می‌طلبد، آن مقدار از آن را که بخواهیم - و به هر کسی اراده کنیم - می‌دهیم؛ سپس دوزخ را برای او قرار خواهیم داد.»

هم‌چنین در آیه ۱۹ سوره اسراء می‌خوانیم: «و آن کس که سرای آخرت را بطلبد و برای آن سعی و کوشش کند و مؤمن باشد، پاداش داده خواهد شد.»

(دین و زندگی، درس ۱، صفحه ۷)

۵۹- (علی فضل‌فانی)

گرایش انسان به نیکی‌ها سبب می‌شود که انسان در مقابل گناه و زشتی واکنش نشان دهد و آنگاه که به گناه آلوده شد، خود را سرزنش و ملامت کند و در اندیشه جبران برآید. بنابراین گرایش انسان به نیکی‌ها، متبوع و علت نفس لوامه می‌باشد و عبارت شریفه «نفس و ما سواها فالهمها فجورها و تقواها» مؤید این مفهوم می‌باشد.

(دین و زندگی، درس ۲، صفحه‌های ۲۰ و ۲۱)

۶۰- (معمّر رهشایی/بنا)

رؤیاهای راستین (صادقه)، به‌گونه‌ای است که شخص کوچک‌ترین سابقه ذهنی درباره آن‌ها ندارد، به طوری که بعد از بیدار شدن آن را باور نکرده و به خواب خود اعتنا نمی‌کند. اما بعد از گذشت مدت زمانی، همان رؤیا با تمام جزئیات به وقوع می‌پیوندد و شخص را به شگفتی وامی‌دارد.

نمونه‌هایی از رؤیاهای صادق را قرآن کریم در ماجرای حضرت یوسف (ع) ذکر نموده است که خود دلیلی است بر اصالت رؤیاهای راستین از دیدگاه قرآن.

(دین و زندگی، درس ۳، صفحه ۳۳)

زبان انگلیسی ۱ و ۳

۶۱- (میرمسیین زاهدی)

ترجمه جمله: «دانشمندان معتقدند که دایناسورها دوباره برنخواهند گشت تا بر زمین حکومت کنند، زیرا که شرایط زندگی برای آن‌ها وجود ندارد.»

نکته مهم درسی

در این سؤال، با توجه به معنی جمله "will" به شکل منفی به کار می‌رود، زیرا که پیش‌بینی برای زمانی در آینده است.

(گرامر)

۶۲- (میرمسیین زاهدی)

ترجمه جمله: «الف) آیا می‌توانید به من کمک کنید تا مشکل مالی‌ام را حل کنم؟»
«ب) متأسفم، من نمی‌توانم. بهتر است فردا از فرد بخواهید.»

«الف) او فوراً به پول نیاز دارد و من مطمئنم پولی که لازم دارم را به من قرض نخواهد داد.»

نکته مهم درسی

یکی از کاربردهای "will" در حالت منفی (won't) برای بیان اجتناب و پرهیز از انجام کاری در زمان حال و آینده به‌طور کلی است. در ضمن به عبارت "I'm sure" دقت کنید، با توجه به این عبارت که بیانگر نظر شخصی است هم‌چنین باید از فعل آینده ساده استفاده کنیم، با توجه به قید "tomorrow" در جمله دوم، گزینه «۴» نمی‌تواند پاسخ صحیح باشد.

(گرامر)

(عمیر مهربان - کاشان)

۷۶-

نکته مهم درسی

برای اشاره به وسیله، شیوه یا روش انجام کاری از ترکیب «اسم مصدر + by» استفاده می‌کنیم. توجه کنید که معنای حرف اضافه "by"، «با» است و مقصود از اسم مصدر همان شکل ("ing"-دار) فعل است.

(کلوز تست)

ترجمه متن درک مطلب:

شکلات از درخت کاکائو که در مناطق گرم و استوایی آفریقای غربی، اندونزی، مالتی، مکزیک و آمریکای جنوبی رشد می‌کند، به‌دست می‌آید. عمده شکلات در اروپا و آمریکای شمالی مصرف می‌شود. این داستان احتمالاً آشنا به‌نظر می‌رسد - کشورهای در حال توسعه مواد خام ارزان قیمت را تولید می‌کنند که به عنوان کالای تکمیل شده در کشورهای توسعه‌یافته تولید و فروخته می‌شوند. عموماً این چیزی است که در مورد شکلات اتفاق می‌افتد. شرکت‌های بزرگ شکلات دانه‌های کاکائو را با قیمت ارزان می‌خرند و محصولات کاکائویی و شکلات تولید می‌کنند تا با قیمت نسبتاً بالا بفروشند.

با شروع در دهه ۱۹۸۰، بعضی از مصرف‌کنندگان متوجه شدند که کشاورزان کاکائو زندگی سخت و نامطمئنی دارند. آن کشاورزان بر اساس بازارهای جهانی برای محصولاتشان پول می‌گرفتند، و قیمت بازار گاهی آنقدر پایین بود که پولی را که کشاورزان در ازای تولیدشان می‌گرفتند از هزینه تولید محصولشان کمتر بود. در واکنش به این قضیه، گروه‌هایی از مصرف‌کنندگان در اروپا و ایالات متحده سازمان‌های «تجارت منصفانه» را تشکیل دادند تا تضمین کنند که کشاورزان کاکائو، همچنین قهوه و چای، قیمت‌های منصفانه و باثباتی برای محصولاتشان دریافت می‌کنند.

سازمان‌های «تجارت منصفانه» با خرید مستقیم دانه‌های کاکائو یا محصولات دیگر از کشاورزان با قیمت بالاتر از بازار و حذف واسطه‌هایی مثل صادرکنندگان به آنها سود می‌رسانند. یک سازمان بنام «تبادل پایاپای» به کشاورزان کمک می‌کند تعاونی‌های کشاورزی را تشکیل بدهند که در آن می‌توانند منابع را به اشتراک بگذارند و روی پروژه‌هایی مثل مدارس مجتمع کار کنند.

از نتایج تجارت منصفانه، سطح زندگی بهتر برای بعضی از کشاورزان و قالب‌های شکلاتی بهتر که از کاکائو تولید شده به صورت ارگانیک، ساخته می‌شوند [به‌طوری] که مصرف‌کنندگان از خرید آن‌ها احساس گناه نمی‌کنند. با این‌که شکلات‌های تجارت منصفانه تا حدی گران‌تر از شکلات‌های دیگر است و اکنون شامل فقط ۱٪ شکلات فروخته شده می‌شود، ایده تجارت منصفانه به‌سرعت در حال گسترش است. شما ممکن است به‌زودی شکلات [های] تجارت منصفانه را درست کنار قالب‌های شکلات معروف‌تر در فروشگاه موردعلاقه‌تان ببینید.

(مسن رومی - بهشور)

۷۷-

ترجمه جمله: «کلمه زیرخط‌دار "that" در پاراگراف «۱» به روابط تجاری غیرمنصفانه بین کشورها اشاره دارد.»

(درک مطلب)

(مسن رومی - بهشور)

۷۸-

ترجمه جمله: «هدف سازمان «تبادل پایاپای» پیشنهاد پشتیبانی کردن از کشاورزان است.»

(درک مطلب)

(مسن رومی - بهشور)

۷۹-

ترجمه جمله: «از پاراگراف آخر می‌فهمیم که شکلات‌های تجارت منصفانه بیش‌تری در آینده وجود خواهند داشت.»

(درک مطلب)

(مسن رومی - بهشور)

۸۰-

ترجمه جمله: «ایده اصلی متن این است که به مردم اطلاعاتی درباره شکلات تجارت منصفانه بدهد.»

(درک مطلب)

(ناصر ابوالسنی - کاشان)

۷۰-

ترجمه جمله: «به کارگردان بودجه ۱۰ میلیون دلاری داده شد و تاکنون به نظر می‌رسد این فیلم طبق برنامه پیش می‌رود.»

- (۱) توجه
(۲) نقشه
(۳) گزارش
(۴) نظر

(واژگان)

(ناصر ابوالسنی - کاشان)

۷۱-

ترجمه جمله: «حامیان مالی مبلغ زیادی می‌پردازند و سزاوار هستند که نامشان در تصاویری که در رسانه‌ها پخش می‌شود، آشکار باشد.»

- (۱) تقویت کردن
(۲) بخشیدن
(۳) سزاوار بودن
(۴) غذا دادن

(واژگان)

(عمیر مهربان - کاشان)

۷۲-

ترجمه جمله: «به‌لطف پیشرفت‌های سریع پزشکی افراد مسنی که گوششان سنگین است، اکنون کاملاً درمان می‌شوند.»

- (۱) متعهد
(۲) سالمند
(۳) داخلی
(۴) ناگهانی

(واژگان)

ترجمه متن کلوزتست:

موجودات زنده در طول تاریخ زمین منقرض شده‌اند، اما انسان‌ها اکنون تهدیدی بزرگ‌تر به حساب می‌آیند. هزاران حیوان و گیاه اکنون در معرض خطر انقراض هستند زیرا ما جنگل‌ها (درخت‌ها) را قطع می‌کنیم تا کشاورزی کنیم یا در زمینی که در آن زیست می‌کنند، ساخت‌وساز کنیم. یک تهدید بزرگ دیگر شکار است. ما حیوانات و پرندگان را بی‌رحمانه برای غذا، ورزش و یا سود می‌کشیم. آلودگی یکی دیگر از تهدیدهای جدی است که صدمات زیادی به بسیاری از اقیانوس‌ها، رودخانه‌ها و جنگل‌ها وارد کرده است. در حقیقت، بدون محافظت از حیات‌وحش و زیستگاه‌های آن، تنوع حیوانات و گیاهان به‌طور پیوسته کاهش خواهد یافت. به همین دلیل است که مردم اخیراً در بسیاری از نقاط جهان سازمان‌های حفاظت از منابع طبیعی تشکیل داده‌اند. آن‌ها با ایجاد مناطق حفاظت‌شده که حیوانات و گیاهان در آن‌جا بتوانند بدون تهدید و تخریب انسانی زندگی کنند، برای نجات گونه‌های در معرض خطر کار می‌کنند.

(عمیر مهربان - کاشان)

۷۳-

- (۱) تسلیم شدن
(۲) وقت گذراندن
(۳) منقرض شدن
(۴) تشکیل دادن

(کلوز تست)

(عمیر مهربان - کاشان)

۷۴-

- (۱) اختراع کردن
(۲) رها کردن
(۳) جلوگیری کردن
(۴) کشتن

(کلوز تست)

(عمیر مهربان - کاشان)

۷۵-

نکته مهم درسی

برای بیان رویدادهایی که اطمینان داریم در آینده رخ خواهند داد، از زمان آینده ساده با ساختار «شکل ساده فعل + will» استفاده می‌کنیم.

(کلوز تست)

ریاضی و آمار (۳)

۸۱-

(نیلو دکامین)

طبق اصل جمع داریم: تعداد انتخابها $4 + 3 + 3 = 10$
(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۲ تا ۳)

۸۲-

(کوروش داوری)

$(2x - 1)! = 5! \times 6! = 8! \times 7! \times 6! = 8!$
 $\Rightarrow 2x - 1 = 8 \Rightarrow 2x = 9 \Rightarrow x = \frac{9}{2} = 4 \frac{1}{2}$
(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه ۵)

۸۳-

(معمد پیرایی)

باید جایگاه نفرات اول تا ششم به ترتیب از بین ۶ نفر مشخص شود. بنابراین جایگشت ۶ نفر را حساب می‌کنیم: $6! = 6 \times 5 \times 4 \times 3 \times 2 \times 1 = 720$
(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۲ تا ۸)

۸۴-

(معمد پیرایی)

اگر کاپیتان در سمت چپ ردیف قرار بگیرد، ۲ برادر و ۶ نفر دیگر $7!$ جایگشت دارند و برادرها کنار هم نیز $2!$ جایگشت دارند، چون کاپیتان می‌تواند در سمت راست عکس نیز باشد، پس تعداد جایگشت‌ها در ۲ ضرب می‌شود. بنابراین:

$7! \times 2! \times 2 = 20160$ تعداد حالت‌های عکس
(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۲ تا ۸)

۸۵-

(معمد پیرایی)

حرف اول «آ» است و حرف بعدی را از بین ۵ حرف باقی‌مانده و به همین ترتیب چون تکرار مجاز نیست، حروف بعدی را با کم کردن یک حرف انتخاب می‌کنیم:

$$\frac{5}{1} \times \frac{4}{2} \times \frac{3}{3} \times \frac{1}{4} = 60$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۲ تا ۸)

۸۶-

(موسا عفتی)

برای رفتن از شهر A به شهر D یکی از حالت‌های زیر را می‌توان انجام داد:

$$A \xrightarrow{3} B \xrightarrow{2} D \Rightarrow 3 \times 2 = 6 \text{ حالت}$$

$$A \xrightarrow{\text{یکراه مستقیم}} D \Rightarrow 1 \text{ حالت}$$

$$A \xrightarrow{4} C \xrightarrow{3} D \Rightarrow 4 \times 3 = 12 \text{ حالت}$$

$$\xrightarrow{\text{اصل جمع}} 6 + 1 + 12 = 19$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۲ تا ۸)

۸۷-

(نسترن صمدی)

دقت کنید که در اولین رقم سمت چپ صفر نمی‌تواند قرار بگیرد، پس: تعداد اعداد دو رقمی با ارقام متمایز که با ارقام ۰, ۱, ۲, ۳ می‌توان ساخت، برابر است با:

$$\frac{3}{1} \times \frac{3}{2} = 9$$

تعداد اعداد سه رقمی با ارقام متمایز که با ارقام ۰, ۱, ۲, ۳ می‌توان ساخت، برابر است با:

$$\frac{3}{1} \times \frac{3}{2} \times \frac{2}{3} = 18$$

و چون اعداد دو یا سه رقمی می‌خواهیم باید جمع کنیم: $9 + 18 = 27$
(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۲ تا ۸)

۸۸-

(علی شهبازی)

۳ کتاب عربی را می‌توان به $3! = 3 \times 2 \times 1 = 3!$ حالت در کنار هم جابه‌جا نمود و ۴ کتاب ریاضی نیز به $4! = 4 \times 3 \times 2 \times 1 = 4!$ حالت در کنار هم جابه‌جا می‌شوند.

حال دو نوع کتاب ریاضی و عربی نیز به $2! = 2 \times 1 = 2!$ حالت جابه‌جا می‌شوند، پس در کل می‌توانیم به $6 \times 24 \times 2 = 288$ طریق کتاب‌ها را کنار هم قرار دهیم به طوری که کتاب‌های ریاضی کنار هم و کتاب‌های عربی کنار هم باشند.

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۲ تا ۸)

۸۹-

(علی شهبازی)

اگر عددی مضرب ۵ باشد، یکانش ۰ یا ۵ است. در دو حالت مسئله را حل می‌کنیم:

$$64 = \frac{1}{\text{یکان فرد}} \times \frac{4}{\text{دهگان زوج}} \times \frac{4}{\text{صدگان فرد}} \times \frac{4}{\text{هزارگان زوج}}: \text{یکان } 5 \text{ باشد}$$

$$80 = \frac{1}{\text{یکان زوج}} \times \frac{4}{\text{دهگان فرد}} \times \frac{4}{\text{صدگان زوج}} \times \frac{5}{\text{هزارگان فرد}}: \text{یکان صفر باشد}$$

پس تعداد کل برابر است با: $80 + 64 = 144$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۲ تا ۸)

۹۰-

(نیلو دکامین)

برای این که بدانیم در چند حالت مختلف دو کتاب شعر کنار هم نیستند، باید ابتدا تمامی حالات را محاسبه کنیم و حالت‌های نامطلوب را از آن کم کنیم.

$$120 = \frac{5}{1} \times \frac{4}{2} \times \frac{3}{3} \times \frac{2}{4} \times \frac{1}{5}: \text{تمامی حالت‌ها}$$

حالت نامطلوب ما این است که دو کتاب شعر کنار هم باشند در نتیجه می‌توان برای دو کتاب شعر یک جایگاه در نظر گرفت: (بسته شعر $2!$ جایگشت دارد).

$$48 = 4! \times 2! = 24 \times 2 = 48 = \frac{4}{1} \times \frac{3}{2} \times \frac{2}{3} \times \frac{1}{4} \times 2! = \text{حالت‌های نامطلوب}$$

$$72 = 120 - 48 = \text{حالت‌های نامطلوب} - \text{تمامی حالت‌ها} = \text{حالت‌های مطلوب}$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۲ تا ۸)

ریاضی و آمار (۱)

۹۱-

(نسترن صمدی)

$$a + b = 3$$

$$a^2 - 2ab + b^2 = 9 \Rightarrow (a - b)^2 = 9 \Rightarrow a - b = \pm 3$$

$$a^2 - b^2 = (a - b)(a + b) = (\pm 3)(3) = \pm 9$$

(ریاضی و آمار (۱)، عبارات‌های پیری، صفحه‌های ۱۰ تا ۱۶)

(نسترن صمدی)

-۹۷

$$A = \left(\frac{4x^2 - 1}{8x^2 + 1}\right) \times \left(\frac{4x + 1}{x + 1} - \frac{7x}{x + 1}\right)$$

$$= \left(\frac{(2x - 1)(2x + 1)}{(2x + 1)(4x^2 - 2x + 1)}\right) \times \left(\frac{4x^2 + 4x + 1 - 7x^2}{x + 1}\right)$$

$$= \frac{2x - 1}{4x^2 - 2x + 1} \times \frac{4x^2 - 2x + 1}{x + 1} = \frac{2x - 1}{x + 1}$$

(ریاضی و آمار (۱)، عبارت‌های پیروی، صفحه‌های ۱۸ تا ۲۴)

(امیر زراندوز)

-۹۸

$$\frac{x^5 - x^4 - 16x + 16}{x^4} = \frac{x^4(x - 1) - 16(x - 1)}{x^4}$$

فاکتور از x^4 فاکتور از -16

$$= (x - 1) \frac{(x^4 - 16)}{x^4} = (x - 1) \frac{(x^2 - 4)(x^2 + 4)}{x^4}$$

اتحاد مزدوج اتحاد مزدوج

$$= (x - 1)(x - 2)(x + 2)(x^2 + 4)$$

(ریاضی و آمار (۱)، عبارت‌های پیروی، صفحه‌های ۱۰ تا ۱۶)

(امیر زراندوز)

-۹۹

$$A \times \left(1 - \frac{2}{x + 1}\right) = \left(x - \frac{1}{x}\right) \Rightarrow A = \left(x - \frac{1}{x}\right) \div \left(1 - \frac{2}{x + 1}\right)$$

$$\Rightarrow A = \frac{x^2 - 1}{x} \div \frac{x - 1}{x + 1} = \frac{(x - 1)(x + 1)}{x} \times \frac{x + 1}{x - 1} = \frac{x^2 + 2x + 1}{x}$$

$$\Rightarrow A - \frac{1}{x} = \frac{x^2 + 2x + 1}{x} - \frac{1}{x} = \frac{x^2 + 2x + 1 - 1}{x}$$

$$= \frac{x^2 + 2x}{x} = \frac{x(x + 2)}{x} = x + 2$$

(ریاضی و آمار (۱)، عبارت‌های پیروی، صفحه‌های ۱۸ تا ۲۴)

(علی شهبابی)

-۱۰۰

ابتدا کسر سمت چپ را ساده می‌کنیم:

$$\frac{x^3 - 4x}{(x^2 + 2x)(x^2 - 3x + 2)} = \frac{x(x^2 - 4)}{x(x + 2)(x - 1)(x - 2)}$$

$$= \frac{x(x - 2)(x + 2)}{x(x + 2)(x - 1)(x - 2)} = \frac{1}{x - 1}$$

حالا کل عبارت به شکل $\frac{1}{x - 1} - \frac{2}{x^2 - 1}$ درمی‌آید. با تجزیه مخرج کسر

دوم و مخرج مشترک‌گیری، داریم:

$$\frac{1}{x - 1} - \frac{2}{(x - 1)(x + 1)} = \frac{x + 1 - 2}{(x - 1)(x + 1)} = \frac{x - 1}{(x - 1)(x + 1)} = \frac{1}{x + 1}$$

(ریاضی و آمار (۱)، عبارت‌های پیروی، صفحه‌های ۱۸ تا ۲۴)

(فردار روشتی)

-۹۲

$$(2x - y)(4x^2 + 2xy + y^2) - 8x^3 = (2x)^3 - y^3 - 8x^3$$

$$= 8x^3 - y^3 - 8x^3 = -y^3 = -\left(\frac{1}{2}\right)^3 = -\frac{1}{8}$$

(ریاضی و آمار (۱)، عبارت‌های پیروی، صفحه‌های ۱۰ تا ۱۶)

(حامد نصیری)

-۹۳

$$(3x - 1)^3 = (3x)^3 - 3(3x)^2(1) + 3(3x)(1)^2 - 1^3$$

$$= 27x^3 - 27x^2 + 9x - 1$$

مجموع ضرایب = $27 - 27 + 9 - 1 = 8$

نکته: تعداد جملات بسط دو جمله‌ای $(ax + by)^n$ برابر $n + 1$ است و برای به دست آوردن مجموع ضرایب باید $x = 1$ و $y = 1$ را قرار داد.

$$(3x - 1)^3 \xrightarrow{x=1} \text{مجموع ضرایب} = (3 - 1)^3 = 2^3 = 8$$

$$(3x - 1)^3 \text{ تعداد جملات} = 3 + 1 = 4$$

(ریاضی و آمار (۱)، عبارت‌های پیروی، صفحه‌های ۱۰ تا ۱۶)

(علی شهبابی)

-۹۴

به کمک اتحاد مکعب دو جمله‌ای $(a \pm b)^3 = a^3 \pm 3a^2b + 3ab^2 \pm b^3$ هر دو پرانتز را باز می‌کنیم.

$$(2x^2 + x)^3 - (3x^2 - 1)^3$$

$$= \left((2x^2)^3 + 3(2x^2)^2(x) + 3(2x^2)(x)^2 + x^3\right) - \left((3x^2)^3 - 3(3x^2)^2(1) + 3(3x^2)(1)^2 - 1^3\right)$$

$$= (8x^6 + 12x^5 + 6x^4 + x^3) - (27x^6 - 27x^4 + 9x^2 - 1)$$

$$= -19x^6 + 12x^5 + 23x^4 + x^3 - 9x^2 + 1$$

بنابراین ضریب x^4 برابر ۲۳ است.

(ریاضی و آمار (۱)، عبارت‌های پیروی، صفحه‌های ۱۰ تا ۱۶)

(نسترن صمدی)

-۹۵

$$(x - 2)^3 - 4x + 8 = (x - 2)^3 - 4(x - 2) = (x - 2)((x - 2)^2 - 4)$$

$$= (x - 2)(x^2 - 4x + 4 - 4) = (x - 2)(x^2 - 4x)$$

$$= (x - 2)x(x - 4) = x(x - 2)(x - 4)$$

(ریاضی و آمار (۱)، عبارت‌های پیروی، صفحه‌های ۱۰ تا ۱۶)

(نیکو دکلمین)

-۹۶

عبارت گویا به ازای عددهای حقیقی که مخرج کسر را صفر می‌کنند، تعریف نشده است. بنابراین:

$$2x^2 = 0 \Rightarrow x^2 = 0 \Rightarrow x = 0$$

$$-x^2 - 3 = 0 \Rightarrow x^2 = -3$$

جواب ندارد.

$$2x + 1 = 0 \Rightarrow x = -\frac{1}{2}$$

بنابراین عبارت گویای داده شده به ازای $x = 0$ و $x = -\frac{1}{2}$ تعریف نشده است.

(ریاضی و آمار (۱)، عبارت‌های پیروی، صفحه‌های ۱۸ تا ۲۴)

$$A = 6x^2 - 5x - 6 \xrightarrow{\text{طرفین را در ضرب } x^2} 6A = 6(6x^2 - 5x - 6)$$

$$\Rightarrow 6A = 36x^2 - 5x(6x) - 36 \xrightarrow{\text{جمله مشترک } 6x \text{ می باشد}}$$

$$6A = (6x)^2 - 5x(6x) - 36$$

$$\Rightarrow 6A = (6x)^2 + (4-9)(6x) + (4)(-9)$$

$$\Rightarrow 6A = \underbrace{(6x+4)}_{\text{فاکتورگیری از عدد ۲}} \underbrace{(6x-9)}_{\text{فاکتورگیری از عدد ۳}}$$

$$\Rightarrow 6A = 2(3x+2) \times 3(2x-3)$$

$$\Rightarrow 6A = 6(3x+2)(2x-3)$$

$$\xrightarrow{\text{۶ را از طرفین ساده می کنیم}} A = (3x+2)(2x-3)$$

(ریاضی و آمار (۱)، عبارتهای پیروی، صفحه‌های ۱۰ تا ۱۶)

(کتاب آبی)

-۱۰۵

مخرج عبارت گویا، به ازای $x = -2$ صفر می‌شود، لذا داریم:

$$y = \frac{2x-k}{x+2m}$$

$$x+2m=0 \Rightarrow -2+2m=0 \Rightarrow m=1$$

پس عبارت گویا به صورت $y = \frac{2x-k}{x+2}$ می‌باشد که این عبارت به ازای

$x=4$ برابر $y = \frac{3}{4}$ می‌باشد که با استفاده از این مقدار k را می‌یابیم:

$$\frac{3}{4} = \frac{2 \times 4 - k}{4 + 2} \Rightarrow \frac{3}{4} = \frac{8 - k}{6} \Rightarrow 8 - k = 6 \times \frac{3}{4}$$

$$\Rightarrow 8 - k = 4.5 \Rightarrow k = 8 - 4.5 = 3.5$$

(ریاضی و آمار (۱)، عبارتهای پیروی، صفحه‌های ۱۸ تا ۲۴)

(کتاب آبی)

-۱۰۶

صورت و مخرج عبارت را با استفاده از اتحادها و فاکتورگیری ساده می‌کنیم:

$$\frac{\text{فاکتورگیری از عامل } a}{ax^2 - a^3} = \frac{\text{اتحاد مزدوج}}{a(x^2 - a^2)} = \frac{a(x-a)(x+a)}{a(x-a)^2}$$

$$\frac{\text{فاکتورگیری از عامل } a}{ax^2 - 2ax + a^2} = \frac{\text{اتحاد مربع دو جمله‌ای}}{a(x^2 - 2ax + a^2)} = \frac{a(x-a)(x+a)}{a(x-a)^2}$$

$$= \frac{a(x-a)(x+a)}{a(x-a)(x-a)} = \frac{x+a}{x-a}$$

(ریاضی و آمار (۱)، عبارتهای پیروی، صفحه‌های ۱۸ تا ۲۴)

(کتاب آبی)

-۱۰۷

$$\frac{1}{(x-2)(x+2)} - \frac{1}{(x-2)^2} + \frac{1}{2-x}$$

$$= \frac{x-2-(x+2)-(x-2)(x+2)}{(x-2)^2(x+2)}$$

$$= \frac{x-2-x-2-x^2+4}{(x-2)^2(x+2)} = \frac{-x^2}{(x-2)^2(x+2)}$$

$$= \frac{-x^2}{(x-2)(x^2-4)}$$

(ریاضی و آمار (۱)، عبارتهای پیروی، صفحه‌های ۱۸ تا ۲۴)

(کتاب آبی)

-۱۰۱

راه حل اول: با استفاده از اتحاد مربع دو جمله‌ای داریم:

$$2x + y = 5 \xrightarrow{\text{طرفین را بر ۲ تقسیم می‌کنیم}} x + \frac{y}{2} = \frac{5}{2}$$

$$\xrightarrow{\text{طرفین را به توان ۲ می‌رسانیم}} \left(x + \frac{y}{2}\right)^2 = \left(\frac{5}{2}\right)^2$$

$$\Rightarrow x^2 + 2 \times x \times \frac{y}{2} + \left(\frac{y}{2}\right)^2 = \frac{25}{4}$$

$$\Rightarrow x^2 + xy + \frac{y^2}{4} = \frac{25}{4} \xrightarrow{xy=2} x^2 + 2 + \frac{y^2}{4} = \frac{25}{4}$$

$$\Rightarrow x^2 + \frac{y^2}{4} = \frac{25}{4} - 2 \Rightarrow x^2 + \frac{y^2}{4} = \frac{17}{4}$$

راه حل دوم: با استفاده از نتیجه اتحاد مربع دو جمله‌ای داریم:

$$x^2 + \frac{y^2}{4} = x^2 + \left(\frac{y}{2}\right)^2 = \left(x + \frac{y}{2}\right)^2 - 2 \times x \times \left(\frac{y}{2}\right)$$

$$= \left(x + \frac{y}{2}\right)^2 - xy \xrightarrow{\substack{x+\frac{y}{2}=\frac{5}{2} \\ xy=2}} x^2 + \frac{y^2}{4} = \left(\frac{5}{2}\right)^2 - 2$$

$$= \frac{25}{4} - 2 = \frac{17}{4}$$

(ریاضی و آمار (۱)، عبارتهای پیروی، صفحه‌های ۱۰ تا ۱۶)

(کتاب آبی)

-۱۰۲

ضرایب بسط دو جمله‌ای $(a+b)^n$ اعداد سطر $(n+1)$ ام مثلث خیام هستند، لذا ضرایب بسط $(a+b)^4$ اعداد سطر پنجم مثلث است و اعداد سطر پنجم مثلث خیام به صورت ۱ ۴ ۶ ۴ ۱ می‌باشد.

$$(a+b)^4 = a^4 + 4a^3b + 6a^2b^2 + 4ab^3 + b^4$$

پس ضریب جمله ab^3 عدد ۴ است.

(ریاضی و آمار (۱)، عبارتهای پیروی، صفحه‌های ۱۰ تا ۱۶)

(کتاب آبی)

-۱۰۳

ابتدا با استفاده از اتحاد مزدوج، حاصل ضرب دو پرانتز اول را به دست می‌آوریم:

$$(a-2)(a+2)(a^2+4a^2+16) = (a^2-2^2)(a^2+4a^2+16)$$

$$= (a^2-4)(a^2+4a^2+16)$$

حاصل ضرب دو پرانتز به دست آمده به صورت اتحاد تفاضل مکعب دو جمله‌ای است، حال داریم:

$$(a^2-4)(a^2+4a^2+16) = (a^2)^3 - 4^3 = \underbrace{a^6 - 64}_{\text{اتحاد مزدوج}}$$

$$= (a^3)^2 - 8^2 = (a^3-8)(a^3+8)$$

(ریاضی و آمار (۱)، عبارتهای پیروی، صفحه‌های ۱۰ تا ۱۶)

(کتاب آبی)

-۱۰۴

چون ضریب x^2 مربع کامل نیست، ابتدا عبارت را برابر A در نظر می‌گیریم، سپس با ضرب طرفین در ضریب x^2 جمله اول را به صورت مربع کامل در می‌آوریم و در نهایت با استفاده از اتحاد جمله مشترک عبارت را تجزیه می‌کنیم:

اقتصاد

۱۱۱-

(سارا شریفی)

الف) انسان به عنوان جانشین خدا روی زمین اهداف، برنامه‌ها و مأموریت‌هایی از جمله آبادانی زمین و رفع نیازهای خود، خانواده و دیگران را دارد. رفع این نیازها از طریق منابع و امکاناتی است که خداوند در اختیار انسان گذاشته است. در این تصویر بسیار ساده از حیات انسان با دو مفهوم یعنی «نیازهای انسان» و «منابع و امکانات» روبه‌رو می‌شویم.

ب) نیازهای انسان محرک فعالیت و تلاش او است.

ج) پیگیری نیازهای کاذب و یا زیاده‌روی در رفع نیازهای مادی، موجب توقف و یا انحطاط انسان می‌شود.

د) کمیابی: انسان در بهره‌برداری از منابع و امکانات موجود محدودیت دارد و منابع و امکانات موجود نیز محدود است.

ه) بررسی قسمت «ه» در گزینه‌ها:

گزینه ۱: درست است.

گزینه ۲: نادرست است. ممکن است در تشخیص دقیق منافع و هزینه‌ها اشتباه کرده و انتخاب نادرستی داشته باشیم اما در مورد «روش انتخاب» (هزینه - فایده) هیچ‌گاه اشتباه نمی‌کنیم.

گزینه ۳: نادرست است. تولیدکننده‌ای که از کیفیت محصول خود می‌کاهد، فروشنده‌ای که کم‌فروشی و یا از بی‌اطلاعی مشتری سوءاستفاده می‌کند، همه برای کسب منفعت، به این انتخاب‌ها دست می‌زنند اما منفعتی کم، موقتی و کوتاه‌مدت را با منافع زیاد، دائمی و بلندمدت جایگزین کرده‌اند، به عبارت دیگر «عقلانی» رفتار نکرده‌اند.

گزینه ۴: درست است.

(اقتصاد، اقتصاد پیوسته، صفحه‌های ۸ تا ۱۲)

۱۱۲-

(فاطمه خویمیان)

انسان محصول آماده طبیعت را مستقیماً برداشت می‌کند بدون این‌که کاری روی آن انجام دهد؛ مثل بهره‌برداری از علف مراتع، چوب جنگل‌ها، معادن و یا ماهی دریایا، این اقدام را، که موجب مالکیت فرد می‌شود، «حیازت» می‌نامند.

در نوع اول تولید، انسان با در اختیار داشتن منابع و محصولات طبیعی و هم‌چنین با کار خود و استفاده از ابزار، منابع طبیعی را به تولید می‌رساند، مثل زراعت، باغبانی و پرورش ماهی، به این نوع از تولید «احیا» می‌گویند.

نوع دوم از تولید، که «صنعت» نام دارد، از ترکیب و تبدیل مواد حیازت شده و یا محصولات به دست آمده از احیای منابع طبیعی و ایجاد ارزش مصرفی یا مبادلاتی در آن‌ها به دست می‌آید؛ مثل صنایع غذایی، پوشاک، پتروشیمی و ... نوع سوم تولید، تولید محصولاتی است که محسوس و ملموس نیست و به عبارت امروزی «محصولات نرم» به‌شمار می‌رود. به این دسته از تولیدات، «خدمات» می‌گویند.

(اقتصاد، تولید، صفحه ۲۴)

۱۱۳-

(موسا عفتی)

الف) دانش اقتصاد با دقت درباره انواع منافع و هزینه‌ها کمک می‌کند تا انسان‌ها، سازمان‌ها و کشورها در استفاده از منابع و امکاناتشان بهترین‌ها را انتخاب کنند.

ب) جامعه اسلامی برای حفظ هویت و استقلال سیاسی و فرهنگی خود، باید به رشد و پیشرفت اقتصادی به مثابه یکی از مهم‌ترین ابزارها در این مسیر توجه کند.

ج) با توجه به مفهوم آیه متوجه می‌شویم که دین اسلام به عنوان دینی کامل در پی سعادت واقعی و کمال انسان‌هاست و دنیا و آخرت را همراه با هم مورد توجه قرار می‌دهد.

(اقتصاد، اقتصاد پیوسته، صفحه‌های ۱۱۳، ۱۷ و ۱۸)

(کتاب آبی)

۱۰۸-

ابتدا هر پранتزر را جداگانه ساده می‌کنیم:

$$\text{پرانتر اول: } \frac{2x+1}{1} - \frac{3}{x} = \frac{(2x+1)x}{x} - \frac{3}{x} = \frac{(2x+1)x-3}{x}$$

اتحاد جمله مشترک

$$= \frac{2x^2+x-3}{x} = \frac{(2x+3)(x-1)}{x}$$

$$\text{پرانتر دوم: } \frac{2}{1} + \frac{1}{x+1} = \frac{2(x+1)}{x+1} + \frac{1}{x+1} = \frac{2(x+1)+1}{x+1}$$

$$= \frac{2x+2+1}{x+1} = \frac{2x+3}{x+1}$$

حال برای به‌دست آوردن عبارت کل سؤال، ابتدا ساده شده پранتزر اول را می‌نویسیم، تقسیم را به ضرب تبدیل کرده و در نهایت حاصل پранتزر دوم را معکوس می‌کنیم:

$$\frac{(2x+1-\frac{3}{x}) \div (2+\frac{1}{x+1})}{x} = \frac{(2x+3)(x-1)}{x} \times \frac{(x+1)}{(2x+3)}$$

$$\text{اتحاد مزدوج} \\ = \frac{(x-1)(x+1)}{x} = \frac{x^2-1}{x} = \frac{x^2}{x} - \frac{1}{x} = x - \frac{1}{x}$$

دقت کنید عبارت $2x^2+x-3$ ، با استفاده از اتحاد جمله مشترک به صورت زیر ساده می‌شود:

$$A = 2x^2+x-3 \xrightarrow{\text{ضرب طرفین در ضریب } x^2} 2Ax = 2(2x^2+x-3)$$

$$\Rightarrow 2A = 4x^2+2x-6 \xrightarrow{\text{در نظر گرفتن } 2x \text{ به عنوان جمله مشترک}}$$

$$2A = (2x)^2 + (3-2) \times (2x) + (3) \times (-2)$$

$$\Rightarrow 2A = (2x+3)(2x-2) \Rightarrow 2A = (2x+3) \times 2 \times (x-1)$$

فاکتورگیری
از عدد ۲

$$\xrightarrow{\text{ساده کردن عدد ۲ از طرفین}} A = (2x+3)(x-1)$$

(ریاضی و آمار (۱)، عبارت‌های جبری، صفحه‌های ۱۸ تا ۲۴)

۱۰۹-

(کتاب آبی)

$$\frac{ax+x}{a^2+a} \times \frac{ax^2+2ax+a}{-x^3-2x^2-x} = \frac{x(a+1)}{a(a+1)} \times \frac{a(x^2+2x+1)}{-x(x^2+2x+1)} = \frac{x}{a} \times \frac{a}{-x} = -1$$

(ریاضی و آمار (۱)، عبارت‌های جبری، صفحه‌های ۱۸ تا ۲۴)

۱۱۰-

(کتاب آبی)

راه حل اول: با استفاده از ضرب جمله‌های پранتزر اول در پранتزر دوم داریم:

$$(6x-4)(3x+2) = (6x) \times (3x) + (6x) \times 2 - 4 \times (3x) - 4 \times 2$$

$$= 18x^2 + 12x - 12x - 8 = 18x^2 - 8$$

راه حل دوم: کافی است در پранتزر اول از ۲ فاکتور بگیریم.

$$(6x-4)(3x+2) = 2(3x-2)(3x+2) = 2(9x^2-4) = 18x^2-8$$

اتحاد مزدوج

(ریاضی و آمار (۱)، عبارت‌های جبری، صفحه‌های ۱۰ تا ۱۶)

۱۱۴-

(کتاب آبی)

خدمات: آنچه انسان در مقابل پول خریداری می‌کند و به وسیله آن نیازها یا خواسته‌هایش را برطرف می‌سازد و غیر ملموس و غیر فیزیکی است؛ مانند خدمات حمل و نقل، مشاوره‌های بیمه‌ای به یک کارخانه و تعمیرات.

کالاها و واسطه‌ای: هرگاه تولیدکنندگان دیگری برای ادامه فرایند تولید و تبدیل آن‌ها به کالاها یا واسطه‌های مختلف دیگر، آن‌ها را خریداری کنند و مورد استفاده قرار دهند، آن‌ها را کالای واسطه‌ای می‌نامیم، مانند ورقه‌های فولاد در کارخانه تولید اتومبیل.

کالاها و بادوام: کالاهایی که خودشان مصرف نمی‌شوند بلکه در طول زمان، خدمات آن‌ها مورد مصرف قرار می‌گیرد؛ مانند دستگاه آبمیوه‌گیری در منزل.

کالای سرمایه‌ای: کالاهای بادوامی که در فرایند تولید و به‌وسیله بنگاه‌های تولیدی به کار گرفته می‌شوند؛ مانند ماشین‌آلات تولیدی و چرخ‌های خیاطی در کارگاه تولید لباس.

کالای ضروری: کالاهایی که برای تأمین نیازهای اولیه مصرف می‌شوند و فرد به رغم تغییر زیاد قیمت کالا در بازار، مصرف آن را تغییر نمی‌دهد؛ مانند دارو

(اقتصاد، اقتصاد پیوسته، صفحه‌های ۱۸ تا ۲۱)

۱۱۵-

(سارا شریفی)

میلیون تومان $24 = 200 \times \frac{12}{100}$ = میزان سودآوری پروژه B

میلیون تومان $150 = 200 \times \frac{3}{4}$ = میزان سودآوری پروژه C

میلیون تومان $80 =$ میزان سودآوری پروژه A

بنابراین فرد، پول خود را در پروژه C که سودآوری بالاتری دارد، سرمایه‌گذاری خواهد کرد و هزینه فرصت این انتخاب ۸۰ میلیون تومان سودی است که فرد می‌توانست با سرمایه‌گذاری در پروژه A به دست آورد، ولی از آن صرف‌نظر کرده است.

(اقتصاد، اقتصاد پیوسته، صفحه ۱۲)

۱۱۶-

(سارا شریفی)

الف) نادرست است. «کمک به رونق روابط اقتصادی بین کشورها» از وظایف سازمان‌های اقتصادی بین‌المللی و جهانی و منطقه‌ای در عرصه اقتصاد محسوب می‌شود.

ب) نادرست است. با کمک این سازمان‌ها روابط اقتصادی بین کشورها بیش‌تر رونق می‌گیرد و حقوق همه طرف‌های درگیر در تجارت جهانی حفظ می‌شود.

پ) نادرست است. برای اقتصاددانان مهم است چه در عرصه داخلی و چه در عرصه خارجی، توانایی و قابلیت‌های بازیگران به خوبی رشد کرده؛ تقسیم کار درست و تعامل، همکاری و هم‌افزایی بیش‌تر بین آن‌ها شکل گرفته باشد و فعالیت‌های یکدیگر را خنثی نکنند؛ بدین ترتیب مثل یک گروه موفق عمل می‌کنند.

ت) صحیح است.

ث) صحیح است.

(اقتصاد، اقتصاد پیوسته، صفحه‌های ۲۱ و ۲۲)

۱۱۷-

(فاطمه قویمیان)

ریال $7,000,000,000 = 2000 \times 3,500,000,000$ = درآمد سالیانه
میلیون ریال $7000 =$

میلیون ریال $720 = 60 \times 12$ = اجاره‌بهای سالیانه

میلیون ریال $2400 = 10 \times 20 \times 12$ = حقوق سالیانه کارمندان

میلیون ریال $120 = \frac{1}{3} \times 360$ = هزینه استهلاک سالیانه

میلیون ریال $3600 = 720 + 2400 + 360 + 120$ = هزینه‌های سالیانه

هزینه - درآمد = سود

میلیون ریال $3400 = 7000 - 3600$ = سود

(اقتصاد، تولید، صفحه‌های ۲۸ و ۲۹)

۱۱۸-

(نسرین پعفری)

الف) در سازمان تولید مشارکتی همه عوامل تولید صاحب محصول هستند و همه با هم در فرایند تولید مشارکت می‌کنند. محصول یا ارزش محصول به‌طور مساوی و یا با نسبتی توافقی تقسیم می‌شود. برای مثال صاحبان زمین، بذر، تراکتور و نیروی کار همه یک واحد تعاونی کشت و صنعت راه‌اندازی می‌کنند و به تولید گندم می‌پردازند و عواید را نیز بین خود تقسیم می‌کنند.

در اقتصاد اسلامی، صاحب سرمایه مالی یا به صورت قرض‌الحسنه در تولید مشارکت می‌کند و اجر الهی و اجتماعی می‌برد و یا به عنوان صاحب‌کار در سود و زیان شریک می‌شود.

ب) تولیدکنندگان و مؤسسات اقتصادی بر اساس انگیزه‌های خود به دو دسته: انتفاعی و غیرانتفاعی تقسیم می‌شوند. انواع سازمان‌های تولیدی نیز به سازمان‌های تعاونی، خصوصی، سهامی خاص و سهامی عام تقسیم می‌شود.

(اقتصاد، تولید، صفحه‌های ۲۵، ۲۷ و ۲۸)

۱۱۹-

(کتاب آبی)

الف) تراکتور برای کشاورز: سرمایه فیزیکی

دریا در فعالیت‌های صیادی: منابع طبیعی (زمین)

کارآفرین: عوامل انسانی

کامیون برای شرکت‌های حمل‌ونقل: سرمایه فیزیکی

مواد خام استخراج شده از معادن در فعالیت‌های صنعتی: منابع طبیعی (زمین)

ب) در هر کسب و کاری، نوآوری ضرب در خطرپذیری، میزان کارآفرینی را نشان می‌دهد.

ج) سرمایه مالی صرف خرید یا اجاره سرمایه‌های فیزیکی، زمین و یا پرداخت دستمزد به عوامل انسانی می‌شود. سرمایه مالی مستقیماً در تولید نقش ندارد بلکه با تبدیل به عوامل تولید دیگر به تولید کمک می‌کند.

د) انسان نسبت به سایر عوامل تولید از اهمیت خاصی برخوردار است و به عنوان برترین عامل تولید به‌شمار می‌رود، زیرا وظیفه ترکیب سایر عوامل تولید را نیز برعهده دارد.

(اقتصاد، تولید، صفحه‌های ۲۶ و ۲۷)

۱۲۰-

(سارا شریفی)

الف) بهره‌وری یعنی به‌دست آوردن «بیش‌ترین خروجی با کم‌ترین ورودی». دو تولیدکننده که عوامل تولید یکسانی دارند، آن که محصول «بیش‌تری» داشته باشد، بهره‌وری «بیش‌تری» داشته است.

ب) در تکمیل فرم اظهارنامه مالیاتی، تولیدکنندگان «سود ویژه» خود را درج می‌کنند.

ج) عوامل مولد انسانی شامل نیروی کار، کارفرما، مدیر، متخصص و کارآفرین است. گاهی از متخصصان به عنوان سرمایه انسانی یاد می‌شود.

د) مجموعه‌ای از انگیزه‌های شخصی و خانوادگی مثل کسب درآمد و انگیزه‌های انسانی و ملی در تداوم و توسعه تولید دخیل است.

(اقتصاد، تولید، صفحه‌های ۲۵، ۲۶، ۲۹ و ۳۰)

علوم و فنون ادبی (۳)

۱۲۱-

(اعظم نوری‌نیا)

گروهی از شاعران دوره بازگشت به قصیده‌سرایی به سبک شاعران خراسانی و عهد سلجوقی پرداختند؛ افرادی مانند صبا کاشانی، قآنی شیرازی و سروش اصفهانی از این گروه‌اند. گروه دیگر غزل‌سرایی به سبک حافظ، سعدی و دیگر شاعران سبک عراقی را پیش گرفتند. شاعرانی مانند نشاط اصفهانی، فروغی بسطامی و مجمر اصفهانی از این گروه‌اند.

(علوم و فنون ادبی (۳)، تاریخ ادبیات، صفحه ۱۳)

۱۲۲-

(اعظم نوری‌نیا)

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: «ای قلم» از نمونه‌های اشعار انتقادی سید اشرف‌الدین گیلانی است. گزینه «۳»: ادیب‌الممالک فراهانی: از جانب مظفرالدین شاه به ادیب‌الممالک ملقب شد، فعالیت اصلی‌اش روزنامه‌نگاری بود.

گزینه «۴»: قائم‌مقام فراهانی: قبل از وی، سبک نویسندگان فارسی با تکلف و تصنع همراه بود. او با تغییر سبک نگارش، تکلف را در نثر از بین برد.

(علوم و فنون ادبی (۳)، تاریخ ادبیات، صفحه‌های ۱۶، ۱۷ و ۲۰)

۱۲۳-

(اعظم نوری‌نیا)

از میان رمان‌نویسان دوره بازگشت می‌توان به این نویسندگان اشاره کرد: «محمدباقر میرزا خسروی» با رمان «شمس و طغرا» و «میرزا حسن خان بدیع» با دو اثر «شمس‌الدین و قمر» و «داستان باستان».

(علوم و فنون ادبی (۳)، تاریخ ادبیات، صفحه‌های ۱۶ تا ۲۰)

۱۲۴-

(سمیه قان‌بیگی)

بازتاب بیشتر علوم در شعر، گرایش به شعرهای ترجمه‌ای و تبدیل موضوعات کهن به مضامین نو و زبان جدید از مفاهیمی است که در این دوره رایج بوده و شاعران و نویسندگان از این مفاهیم در آثار خود استفاده نکرده‌اند.

(علوم و فنون ادبی (۳)، سبک‌شناسی، صفحه‌های ۱۴ و ۱۵)

۱۲۵-

(سمیه قان‌بیگی)

مجله‌های «دانشکده» و «نوبهار» با مدیریت ملک‌الشعرا بهار در این دوره پا به عرصه انتشار گذاشت اما دیگر نشریات مربوط به این دوره نیستند.

(علوم و فنون ادبی (۳)، تاریخ ادبیات، صفحه‌های ۱۸ و ۱۹)

۱۲۶-

(عارفه‌سارادت طباطبایی‌نژاد)

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: قائم‌مقام فراهانی به جریان نثر متکلف پایان داد.

گزینه «۲»: دهخدا روزنامه‌سروش را در استانبول منتشر کرد.

گزینه «۳»: مفصل‌ترین کتاب لغت متعلق به دهخداست.

(علوم و فنون ادبی (۳)، تاریخ ادبیات، صفحه‌های ۲۰ و ۲۱)

۱۲۷-

(عارفه‌سارادت طباطبایی‌نژاد)

فن ترجمه از عوامل مؤثر در رشد آگاهی و تحول اندیشه ایرانیان در سال‌های قبل از مشروطه بود. ترجمه آثار اروپایی در ایران با تأسیس چاپخانه در زمان فتحعلی‌شاه آغاز شد.

(علوم و فنون ادبی (۳)، تاریخ ادبیات، صفحه‌های ۱۹ و ۲۰)

۱۲۸-

(عارفه‌سارادت طباطبایی‌نژاد)

آثار نسیم شمال: روزنامه «نسیم شمال» - شعر «ای قلم»

آثار میرزاده عشقی: نمایشنامه منظوم «ایده‌آل» یا «سه تابلوی مریم» - روزنامه «قرن بیستم»

آثار صبا کاشانی: منظومه‌های «گلشن صبا» و «خداوندنامه»

(علوم و فنون ادبی (۳)، تاریخ ادبیات، صفحه‌های ۱۳ و ۱۶ تا ۱۸)

۱۲۹-

(عارفه‌سارادت طباطبایی‌نژاد)

ایرج‌میرزا از شعرهای غربی ترجمه‌هایی منظوم پدید آورده که قطعه «قلب مادر» از آن جمله است.

فرخی یزدی تحت تأثیر شاعران گذشته، به خصوص سعدی و مسعود سعد بود. آشنایی با سعدی طبع وی را شکوفا ساخت.

از شاعران غزل‌سرای عهد بازگشت می‌توان به مجمر اصفهانی، فروغی بسطامی و نشاط اصفهانی اشاره کرد.

(علوم و فنون ادبی (۳)، تاریخ ادبیات، صفحه‌های ۱۳ و ۱۷)

۱۳۰-

(فرهاد علی‌نژاد)

با روی کار آمدن سلسله قاجار و تثبیت حکومت مرکزی در ایران، بازگشت به شیوه و الگوی گذشتگان در ادبیات، پربون‌تر از گذشته بود. شاعران این دوره سبک «بازگشت» را به وجود آوردند که می‌توان آن را حد واسط سبک هندی و سبک دوره بیداری دانست.

(علوم و فنون ادبی (۳)، تاریخ ادبیات و سبک‌شناسی، صفحه ۱۲)

علوم و فنون ادبی (۱)

۱۳۱-

(سمیه قان‌بیگی)

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: واژگان بیگانه مانند «معتبر» و «اقربا» و واژگان و عبارات کهن مانند «بر آن جمله که...» و «خوابگزار»

گزینه «۲»: کاربرد افعال «پنداشتی» و «افتادی» در معانی «پنداشت» و «افتادند»، از نمونه‌های کاربرد دستور تاریخی در عبارت مورد نظر است.

گزینه «۳»: بمیرند که مضارع التزامی است در معنی مضارع اخباری (می‌میرند) به کار رفته است.

(علوم و فنون ادبی (۱)، سبک‌شناسی، صفحه ۲۰)

۱۳۲-

(سمیه قان بیگی)
شاعر در این ابیات از تمثیل برای بیان مفهومی تعلیمی (هر چیزی بهر کاری ساخته شده است و از ظاهر نمی‌توان پی به خوبی و بدی امور برد). استفاده کرده است.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: جملات مورد استفاده در ابیات پیچیدگی خاصی ندارند و همگی کوتاه‌اند.
گزینه «۲»: تضاد بین «کزی» و «راستی» و جناس ناقص بین «چرا» و «چرا»
گزینه «۳»: واژگان کهن مانند «کزی»، «اشتر»، «اندر» و ...
(علوم و فنون ادبی (۱)، سبک‌شناسی، صفحه‌های ۱۳ تا ۱۶)

۱۳۳-

(عارفه سادات طباطبایی نژاد)
واژگان عربی در این عبارت متعدّدند: سبیل - خلاص - صورت - موکلان - عقوبت

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۲»: عقل - نقل = سجع / عقل و فضل = مراعات‌نظیر
گزینه «۳»: یگانۀ روزگار «می‌دانم»

(علوم و فنون ادبی (۱)، سبک‌شناسی، صفحه‌های ۱۶ تا ۱۸)

۱۳۴-

(ممسن اصغری)
نوع ادبی بیت گزینه «۱» تعلیمی و اخلاقی است، اما ابیات سایر گزینه‌ها در نوع ادبی غنایی سروده شده‌اند.

(علوم و فنون ادبی (۱)، سبک‌شناسی، صفحه ۱۶)

۱۳۵-

(عمید مهرئی)
وزن این بیت حماسی است، در حالی که مضمون شعر عارفانه است.
(علوم و فنون ادبی (۱)، موسیقی شعر، صفحه ۲۱)

۱۳۶-

(سیر علیرضا امیری)
مضمون شعر اندوهناک و غمگنانه است که با وزن یکنواخت و هجاهای کشیده همراه شده و تناسب و تطابق بیشتری با مضمون بیت دارد.
رد گزینه‌های «۱» و «۴»: وزن شعر ضربی و کوتاه (که مختص اشعار شاد است) نیست.

(علوم و فنون ادبی (۱)، موسیقی شعر، صفحه‌های ۲۲ و ۲۳)

۱۳۷-

(سعید پعفری)
بیت «ب»: موضوع شعر شاد است و با وزن شعر هماهنگ.
بیت «ج»: موضوع شعر شادی و خوشی است و با وزن شعر هماهنگ است.
(علوم و فنون ادبی (۱)، موسیقی شعر، صفحه‌های ۲۱ تا ۲۳)

۱۳۸-

(عمید مهرئی)
در این بیت کلمۀ «شاهد» در یک معنی واحد به کار نرفته است. «شاهد» اول به معنی گواه و «شاهد» دوم به معنی زیبارو و معشوق است؛ بنابراین بیت فاقد آرایۀ تکرار است.

تکرار در سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: واژه «غم»

گزینه «۲»: واژه «اختیار»

گزینه «۴»: واژه «قفا»

(علوم و فنون ادبی (۱)، بدیع لفظی، صفحه‌های ۲۷ و ۲۸)

۱۳۹-

(سیر علیرضا امیری)
شاعر با تکرار صامت «س» و واژه «سَخا» (= سخی) از آرایه‌های واج‌آرایی و واژه‌آرایی بهره جسته است.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: واج‌آرایی صامت «ر» و فاقد تکرار (کنار به دو معنای آغوش و جدا به کار رفته است)

گزینه «۳»: فاقد واج‌آرایی و تکرار (صورت در دو معنای ظاهر و صورت سؤال به کار رفته است)

گزینه «۴»: واج‌آرایی صامت «س» و فاقد تکرار (بستان و پستان از لحاظ آوایی متفاوتند)

(علوم و فنون ادبی (۱)، بدیع لفظی، صفحه‌های ۲۶ تا ۲۸)

۱۴۰-

(ممسن اصغری)
بیت صورت سؤال بیانگر این است که معشوق به عاشق نزدیک است و عاشق با اشتیاق در عالم بیرون در جست‌وجوی اوست؛ این مفهوم در بیت گزینه «۴» نیز مشهود است.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: خودستایی شاعر و ارزشمند بودن وجود او

گزینه «۲»: غمگین بودن عاشق در فراق یار و آشکار شدن راز او

گزینه «۳»: پنهان کردن راز عشق ناممکن است.

دقت کنید که ابیات گزینه‌های «۲» و «۳» را می‌توان از لحاظ مفهومی به مصراع اول بیت صورت سؤال ربط داد.

(علوم و فنون ادبی (۱)، مفهوم، صفحه ۱۰)

عربی زبان قرآن (۳) و (۱)

۱۴۱-

(سیر ممدعلی مرتضوی)
«علینا أن نکتسب»: ما باید به دست آوریم (رد گزینه‌های ۱ و ۲) «علماً»: دانشی که / «یخرجنا»: ما را خارج کند / «من الظلمات إلى النور»: از تاریکی‌ها به سوی نور (رد گزینه ۴) / «لا نطلب»: طلب نکنیم، نخواهیم (رد گزینه ۱) / «بدلاً»: جایگزینی (رد گزینه ۱)

(عربی (۳)، ترجمه، صفحه ۲)

۱۴۲-

(ممد صادق ممسنی)
«هؤلاء النساء»: این زنان (رد گزینه‌های ۳ و ۴) / «یفتخرن»: افتخار می‌ورزند (رد گزینه‌های ۳ و ۴) / «بنجاحهن»: به موفقیتشان / «عندما»: هنگامی که (رد گزینه ۴) / «یتحدثن»: صحبت می‌کنند (رد گزینه ۱)

(عربی (۳)، ترجمه، ترکیبی)

۱۴۳-

(سیر ممدعلی مرتضوی)
تشریح گزینه های دیگر:
گزینه «۱»: «هناک» در ابتدای جمله به صورت «وجود دارد، هست» ترجمه می‌شود. ترجمه صحیح عبارت گزینه «۱»: «جملاتی عربی وجود دارد که نمی‌توانیم آن‌ها را به شکل صحیحی بخوانیم!»

گزینه «۲»: «ذهبنا» به معنای «رفتیم» است. ترجمه صحیح عبارت گزینه «۲»: «تکالیفمان را با سرعت نوشتیم و برای بازی به خارج از خانه رفتیم!»

گزینه «۳»: «فهمنا» فعل است و ترجمه آن به صورت مصدر نادرست است. ترجمه صحیح عبارت گزینه «۳»: «فهمیدیم که خیرخواهی برای دیگران بسیار زیباست!»

(عربی (۳)، ترجمه، ترکیبی)

۱۴۴-

(مرتضی کاظم شیروردی)
«فصل سوم و چهارم»: الفصل الثالث والرابع (رد گزینۀ ۳) / «کتاب فیزیک»: کتاب الفیزياء / «در دو ماه گذشته»: فی الشَّهرين الماضيين (رد گزینۀ‌های ۱ و ۴؛ در گزینۀ ۴، «الإثنين» قبل از «الشَّهرين» آمده که نادرست است.) / «سه بار»: ثلاث مرآت (رد گزینۀ ۳) / «مرور کرده‌ام»: قد راجعتُ (رد گزینۀ‌های ۳ و ۴)

(عربی (۱)، ترجمه، ترکیبی)

۱۴۵-

(نوبت امساکلی)
علامت‌های جمع مذکر سالم «ون» و «ین» است، پس حرکت‌گذاری صحیح «سائحون» به صورت «سائحون» است. (دقت کنید «غصون»، «قوانین» و «مسکین» در سایر گزینۀ‌ها هیچ‌یک جمع سالم نیستند.) هم‌چنین «البلدان» جمع مکسر «البلد» بدین شکل صحیح است.

(عربی (۱)، ضبط حرکات، ترکیبی)

۱۴۶-

(مهمد صبارق مهنی)
تشریح گزینۀ‌های دیگر:
گزینۀ «۱»: «للمتکلم وحده» نادرست است. «لا نشعر» از صیغۀ «متکلم مع الغیر» (اول شخص جمع) است.
گزینۀ «۲»: «مُنْفَعَلَةٌ» نادرست است. سه حرف اصلی آن، «ن ش ر» است و بر وزن «مُنْفَعَلَةٌ» است.

گزینۀ «۳»: «للمخاطب» نادرست است. «یرحم» از صیغۀ «للاغائب» است.
(عربی (۳)، تحلیل صرفی و مهمل اعرابی، ترکیبی)

۱۴۷-

(ولی بریمی - ابهر)
تشریح گزینۀ‌های دیگر:
گزینۀ «۱»: «قلیل» و «کثیر» متضاد هستند.
گزینۀ «۲»: «تعیش» و «تموت»، «آخره» و «دنیا» متضاد هستند.
گزینۀ «۴»: «حسنة» و «سَيِّئَةٌ» متضاد هستند.

(عربی (۱)، مفهوم و واژگان، ترکیبی)

۱۴۸-

(ابراهیم غلامی نژاد)
«المستشفيات» جمع مؤنث سالم و «أسنان» جمع مکسر «سین» (دندان) است.

تشریح گزینۀ‌های دیگر:

گزینۀ «۲»: «التلميذات» جمع مؤنث سالم است و در این گزینۀ جمع مکسر نداریم.

گزینۀ «۳»: «صدقات» جمع مؤنث سالم است و در این گزینۀ جمع مکسر نداریم.

گزینۀ «۴»: «أقدام» (جمع «قدم») و «صعاب» (جمع «صعب») جمع مکسر هستند و در این گزینۀ جمع سالم نداریم.

(عربی (۱)، قواعد اسم، ترکیبی)

۱۴۹-

(ولی بریمی - ابهر)
در گزینۀ «۳»، فعل در ابتدای جمله (قبل از فاعل خود) به صورت جمع آمده و نادرست است. فعل‌ها در ابتدای جمله همواره مفرد به کار می‌روند به شرطی که فاعل آن‌ها به صورت یک اسم (ظاهر) بعدشان آمده باشد.

(عربی (۱)، قواعد فعل، ترکیبی)

۱۵۰-

(قاله مشیرپناهی - دهگلان)
سؤال معدودی را می‌خواهد که موصوف نباشد؛ یعنی صفت نداشته باشد. در گزینۀ «۳»، «صفحة» که معدود عدد «مئة» است، موصوف نیست (دارای صفت نیست). دقت کنید که «مئة صفحة» ترکیب اضافی است و «مئة» مضاف و «صفحة» مضاف‌الیه آن است. (معدود دو عدد «مئة (صد)» و «ألف (هزار)» نقش مضاف‌الیه را دارند.)

تشریح گزینۀ‌های دیگر:

گزینۀ «۱»: «کتاب» که معدود عدد «الثالث» است، موصوف و «الثالث» صفت آن است. (ضمیر «ه» در «کتابه» مضاف‌الیه است.)

گزینۀ «۲»: «الولد» که معدود عدد «الأول» است، موصوف و «الأول» صفت آن است.

گزینۀ «۴»: «المرءة» که معدود عدد «الثانية» است، موصوف و «الثانية» صفت آن است.

(عربی (۱)، عدد، صفحه‌های ۱۴ و ۱۵)

تاریخ (۳)

۱۵۱-

(میلاد هوشیار)
با احیای میراث غنی و گنجینه‌هایی که شامل گستره‌ای فراتر از تاریخ‌نگاری صرف هستند (مانند تحقیقات رجالی، کتاب‌شناسی‌ها، زندگی‌نامه‌های عالمان، بزرگان و...) می‌توان به مکتوبات ارزشمندی درباره زندگی اجتماعی، فرهنگی و اقتصادی گذشتگان و همچنین منابعی جدی برای سنجش و نقد وقایع گذشته دست یافت.

(تاریخ (۳)، تاریخ‌نگاری و منابع دوره معاصر، صفحه ۲)

۱۵۲-

(بهروز بیبی)
جنگ‌های ایران و روسیه در دوران فتحعلی‌شاه قاجار، توجه زمامداران و نخبگان ایران را به دنیای غرب جلب کرد.

(تاریخ (۳)، تاریخ‌نگاری و منابع دوره معاصر، صفحه ۳)

۱۵۳-

(بهروز بیبی)
گسترش کشفیات باستان‌شناسی در ایران، منابع نوینی را پیش روی مورخان قرار داد و زمینه تحولی عمیق و اساسی را در تاریخ‌نگاری فراهم آورد.

(تاریخ (۳)، تاریخ‌نگاری و منابع دوره معاصر، صفحه ۴)

۱۵۴-

(بهروز بیبی)
یکی از پیشگامان انتقاد به تملق و متکلف‌نویسی، خاوری شیرازی مورخ مشهور زمان فتحعلی‌شاه و نویسنده تاریخ ذوالقرنین است.

(تاریخ (۳)، تاریخ‌نگاری و منابع دوره معاصر، صفحه ۵)

۱۵۵-

(علی مهمد کریمی)
محمدحسن‌خان اعتمادالسلطنه در یکی از آثارش به نام صدرالتواریخ، امیرکبیر را ستایش می‌کند.

(تاریخ (۳)، تاریخ‌نگاری و منابع دوره معاصر، صفحه ۵)

۱۵۶-

(علی مهمد کریمی)
میرزا آقاخان کرمانی معتقد بود که مورخان جدید اروپایی با بررسی سیر حوادث و مطالعه علل و نتایج رویدادها به قوانینی دست یافته‌اند که آن را «حکمت تاریخی» می‌نامند.

(تاریخ (۳)، تاریخ‌نگاری و منابع دوره معاصر، صفحه ۵)

۱۶۵- (مهمعلی فطیبه بایگی)

مهم‌ترین ویژگی‌های روستاها در مقایسه با شهرها عبارت‌اند از:
- فعالیت جمعیت در بخش کشاورزی (زراعت، دامداری، جنگل‌داری، صید و شکار و ...)

- جمعیت کمتر و تراکم کمتر جمعیتی؛

- فضاهای باز و چشم‌اندازهای طبیعی بیشتر و گسترده‌تر؛

- خدمات و تسهیلات کمتر و محدودتر؛

- روابط خویشاوندی و وابستگی اجتماعی بیشتر (در شهرها: نوگرایی بیشتر و تغییرات اجتماعی سریع‌تر).

(پغرافیا (۳)، پغرافیای سکونتگاه‌ها، صفحه ۶)

۱۶۶- (فاطمه سقایی)

سلسله‌مراتب سکونتگاه‌ها یعنی رتبه‌بندی آن‌ها برحسب اهمیت؛ برای این منظور، سکونتگاه‌ها را بر اساس میزان جمعیت و عملکرد (خدماتی که ارائه می‌کنند) طبقه‌بندی می‌کنند.

(پغرافیا (۳)، پغرافیای سکونتگاه‌ها، صفحه ۷)

۱۶۷- (فاطمه سقایی)

دامنه نفوذ بیشترین مسافتی است که مردم یک منطقه برای دریافت کالا یا خدمات از آن سکونتگاه طی می‌کنند.

(پغرافیا (۳)، پغرافیای سکونتگاه‌ها، صفحه ۹)

۱۶۸- (فاطمه سقایی)

آستانه جمعیتی نفوذ، یعنی حداقل جمعیت یک منطقه که تقاضای کالا، خدمات یا عملکردی از یک سکونتگاه دارند.

(پغرافیا (۳)، پغرافیای سکونتگاه‌ها، صفحه ۹)

۱۶۹- (مهمعلی فطیبه بایگی)

امروزه جمعیت شهرنشین جهان بر جمعیت روستانشین پیشی گرفته است.

(پغرافیا (۳)، پغرافیای سکونتگاه‌ها، صفحه ۱۰)

۱۷۰- (مهمعلی فطیبه بایگی)

درصد شهرنشینی در نواحی مختلف جهان عبارت است از:

- آمریکای شمالی: ۸۱/۵ درصد

- آمریکای جنوبی: ۷۹/۵ درصد

- اروپا و اقیانوسیه: ۷۰ تا ۷۳/۵ درصد

- آسیا: ۴۷/۵ درصد

- آفریقا: ۴۰ درصد

(پغرافیا (۳)، پغرافیای سکونتگاه‌ها، صفحه ۱۱)

تاریخ (۱)

۱۷۱- (بهروز بیگی)

قدیمی‌ترین متن تاریخی که تاکنون کشف شده، سنگ‌نوشته‌ای به خط کهن مصری است که بیش از ۴ هزار سال قدمت دارد. در این سنگ‌نوشته نام تعدادی از فراعنه و برخی حوادث دوران آنان ذکر شده است.

(تاریخ (۱)، تاریخ‌شناسی، صفحه ۳)

۱۵۷- (علی‌مهمر کریمی)

خاطرات، حاوی اطلاعات ارزشمندی دربارهٔ اوضاع سیاسی، اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی و شرح حال رجال دورهٔ معاصر هستند که به‌ندرت در سایر منابع یافت می‌شود.

(تاریخ (۳)، تاریخ‌نگاری و منابع دورهٔ معاصر، صفحه ۹)

۱۵۸- (آرزو میرزایی)

خاطرات محمدعلی مجتهدی، مؤسس دانشگاه صنعتی شریف و رئیس مدرسهٔ البرز، متعلق به دوران پهلوی است.

(تاریخ (۳)، تاریخ‌نگاری و منابع دورهٔ معاصر، صفحه ۹)

۱۵۹- (آرزو میرزایی)

اولین روزنامهٔ ایران را میرزا صالح شیرازی، یکی از دانشجویان اعزامی به انگلستان با عنوان کاغذ اخبار در تهران منتشر کرد.

(تاریخ (۳)، تاریخ‌نگاری و منابع دورهٔ معاصر، صفحه ۱۲)

۱۶۰- (آرزو میرزایی)

در دوران پهلوی اگرچه شاهد وجود برخی مجلات تخصصی هستیم، اما در مجموع، تعداد مطبوعات و شمار نشریات، نسبت به عصر احمدشاه قاجار، کاهش قابل توجهی پیدا کرد.

(تاریخ (۳)، تاریخ‌نگاری و منابع دورهٔ معاصر، صفحه ۱۲)

جغرافیا (۳)

۱۶۱- (مهمعلی فطیبه بایگی)

در انتخاب مکان برای استقرار و سکونت جمعیت، «عوامل طبیعی» بیشترین نقش را داشته‌اند؛ گرچه عوامل سیاسی و... نیز در پدید آمدن یک سکونتگاه تأثیر گذارند.

(پغرافیا (۳)، پغرافیای سکونتگاه‌ها، صفحه ۲)

۱۶۲- (فاطمه سقایی)

منظور از موقعیت یک شهر یا روستا، وضعیت آن سکونتگاه نسبت به پدیده‌های پیرامون خود و همچنین جایگاه آن در سطح ناحیه است.

عبارت گزینۀ «۳»، دربارهٔ مقر و هستهٔ اولیهٔ سکونتگاه است.

(پغرافیا (۳)، پغرافیای سکونتگاه‌ها، صفحه‌های ۳ و ۴)

۱۶۳- (فاطمه سقایی)

موقعیت یک شهر یا روستا در ادامهٔ حیات یا گسترش آن سکونتگاه و یا حتی نابودی و زوال آن نقش مهمی ایفا می‌کند؛ برای مثال، مجاورت یک سکونتگاه با کوه آتشفشان یا گسل‌های فعال، می‌تواند حیات آن سکونتگاه را به خطر بیندازد.

(پغرافیا (۳)، پغرافیای سکونتگاه‌ها، صفحه‌های ۳ و ۴)

۱۶۴- (فاطمه سقایی)

هستهٔ اولیه مکانی است که مردم برحسب نیاز، آن را برای زندگی انتخاب کرده و به اشغال درآورده‌اند و بعدها روستا یا شهر از محل آن گسترش یافته است.

هستهٔ اولیه لزوماً در مرکز شهر قرار ندارد؛ برای مثال ممکن است هستهٔ اولیهٔ شهری در کنار رود پدید بیاید و پس از آن، در جهت مخالف رود گسترش یابد.

(پغرافیا (۳)، پغرافیای سکونتگاه‌ها، صفحه ۲)

جغرافیای ایران

۱۷۲-

(بعروز یثیعی)

برخی پژوهشگران معتقدند که رواج و رونق ادبیات و فلسفه تأثیر مهمی بر شکوفایی و گسترش علم تاریخ در یونان باستان داشته است.

(تاریخ (۱)، تاریخ‌شناسی، صفحه ۴)

۱۷۳-

(علی‌مهمر کریمی)

در گاه‌شماری خورشیدی قمری، از آن جایی که سال قمری ۳۵۴ شبانه‌روز و سال خورشیدی ۳۶۵ و یک چهارم شبانه‌روز است، برای رفع این اختلاف، هر سه سال، یک ماه به سال می‌افزودند.

(تاریخ (۱)، تاریخ‌شناسی، صفحه ۱۳)

۱۷۴-

(علی‌مهمر کریمی)

باستان‌شناسان برای کشف آثار باستانی و تاریخی، از ابزارها و فناوری‌های جدید و پیشرفته‌ای مانند پهپادها، رادارها، عکس‌های هوایی، تصاویر ماهواره‌ای، روش‌های الکترومغناطیسی و سامانه‌های اطلاعات جغرافیایی، که قابلیت زیادی در نقشه‌برداری، کشف و بازسازی دقیق محوطه‌ها و آثار باستانی دارند، استفاده می‌کنند.

(تاریخ (۱)، تاریخ‌شناسی، صفحه ۲۴)

۱۷۵-

(میلاد هوشیار)

یکی از اتفاقات مهم دوران پیش از تاریخ، افروختن آتش و به‌کارگرفتن آن بود. این اتفاق، تأثیر به‌سزایی بر زندگی انسان و ارتباط او با محیط گذاشت.

(تاریخ (۱)، جهان در عصر باستان، صفحه ۳۱)

۱۷۶-

(آرزو میرزایی)

سومریان مخترع خط بوده‌اند و نخستین نوشته‌های جهان متعلق به آنان است. بعضی از این لوح‌ها حاوی آثار ادبی بلند، مانند افسانه‌ی گیلگمش است.

(تاریخ (۱)، جهان در عصر باستان، صفحه ۳۶)

۱۷۷-

(آرزو میرزایی)

از تمدن سند لوح‌ها و نوشته‌هایی به دست آمده است که تاکنون رمزگشایی و خوانده نشده‌اند. از این‌رو، درباره‌ی اوضاع سیاسی، اجتماعی و فرهنگی تمدن سند چیزی نمی‌دانیم.

(تاریخ (۱)، جهان در عصر باستان، صفحه ۴۳)

۱۷۸-

(میلاد هوشیار)

در دوران سلسله‌ی هان، آیین بودا به چین راه یافت و به تدریج در کنار آیین کنفوسیوس و دیگر آیین‌ها، مورد پذیرش بخشی از مردم چین قرار گرفت.

(تاریخ (۱)، جهان در عصر باستان، صفحه ۴۹)

۱۷۹-

(میلاد هوشیار)

رقابت دولت-شهرهای یونانی با حکومت هخامنشیان برای تسلط بر منطقه‌ی آسیای صغیر، موجب بروز کشمکش‌های طولانی و جنگ‌های بزرگی میان دو طرف در قرن ۵ ق.م. شد.

(تاریخ (۱)، جهان در عصر باستان، صفحه ۵۲)

۱۸۰-

(میلاد هوشیار)

یکی از دستاوردهای مهم تمدن روم، ایجاد شبکه‌ی پیشرفته‌ای از جاده‌ها بود.

(تاریخ (۱)، جهان در عصر باستان، صفحه ۵۹)

۱۸۱-

(فاطمه سفایی)

چگونگی شکل‌گیری محیط‌های جغرافیایی، که حاصل روابط متقابل انسان و محیط است سبب می‌شود جغرافی‌دان با دید ترکیبی یا کل‌نگری، موضوعات را مطالعه و بررسی کند.

(جغرافیای ایران، جغرافیا چیست؟، صفحه ۷)

۱۸۲-

(علیرضا رضایی)

سؤال «چطور» به بررسی سیر تکوین و تحول پدیده‌ها می‌پردازد. زمینه‌های به‌وجودآورنده‌ی پدیده‌ی گردوغبار چیست؟ (قطع درختان، ازبین‌رفتن دریاچه‌ها و...).

سؤال چه کسی یا چه کسانی، روابط متقابل انسان و محیط را مورد توجه قرار می‌دهد. چه کسانی با کدام فعالیت‌ها و برنامه‌های انسانی در پدیده‌ی گردوغبار اثر داشته‌اند و تأثیر آن بر محیط و انسان چیست؟ (بی‌توجهی به تثبیت خاک).

(جغرافیای ایران، جغرافیا چیست؟، صفحه ۸)

۱۸۳-

(فاطمه سفایی)

محل دقیق هر پدیده یا مکان با توجه به طول و عرض جغرافیایی، موقعیت مطلق یا ریاضی آن مکان است.

سایر گزینه‌ها به موقعیت نسبی ایران اشاره دارند.

(جغرافیای ایران، جغرافیای طبیعی ایران، صفحه‌های ۱۴ تا ۱۶)

۱۸۴-

(علیرضا رضایی)

پدیده‌های الف و د مربوط به منطقه‌ی کوهستانی البرز هستند.

(جغرافیای ایران، جغرافیای طبیعی ایران، صفحه‌های ۲۳ و ۲۴)

۱۸۵-

(فاطمه سفایی)

منطقه‌ی کوهستانی اشاره‌شده در صورت سؤال، رشته‌کوه زاگرس است که از مریوان تا تنگه‌ی هرمز امتداد دارد. در جهت شمال غربی به جنوب شرقی آن، می‌توان به ترتیب قله‌های الوند، اشترانکوه، زردکوه و دنا را دید.

همچنین، سبلان و سه‌هند در منطقه‌ی کوهستانی آذربایجان و بینالود در منطقه‌ی کوهستانی شمال خراسان قرار دارند.

(جغرافیای ایران، جغرافیای طبیعی ایران، صفحه‌های ۲۳، ۲۵ و ۲۶)

۱۸۶-

(فاطمه سفایی)

به‌طور کلی علت تنوع آب‌وهوایی ایران را می‌توان در سه عامل جغرافیایی بررسی کرد:

۱- موقعیت جغرافیایی؛

۲- میزان ارتفاع و جهت کوهستان‌ها؛

۳- ورود توده‌های هوا به کشور.

(جغرافیای ایران، جغرافیای طبیعی ایران، صفحه‌های ۳۶ تا ۳۸)

۱۸۷-

(علیرضا رضایی)

توده‌ی هوای مرطوب غربی: رطوبت دریای مدیترانه و اقیانوس اطلس را در دوره‌ی سرما به داخل ایران منتقل می‌کند و برف و باران به همراه دارد.

توده‌ی هوای مرطوب موسمی: برخی سال‌ها در دوره‌ی گرم از اقیانوس هند به ایران نفوذ می‌کند و موجب باران‌های سیلابی در جنوب شرق ایران می‌شود.

توده‌ی هوای گرم‌وخشک: در تابستان هوای گرم را از عربستان به ایران وارد می‌کند و باعث افزایش شدید دما می‌شود.

(جغرافیای ایران، جغرافیای طبیعی ایران، صفحه ۳۹)

۱۸۸-

(علیرضا رضایی)

اگر کانون‌های آبگیر در فصول سرد سال، ذخیره برف خود را تا ابتدای ماه‌های گرم سال حفظ کند، بدون توجه به میزان بارش و زمان آن، از کانون‌های فصلی به شمار می‌روند.

رودهایی که از کوهستان‌های بلند و برف‌گیر تغذیه می‌شوند دائمی هستند؛ اگر این رودها در نواحی مرطوب جریان یابند آب آن‌ها بیشتر خواهد بود.

(پغرافیای ایران، پغرافیای طبیعی ایران، صفحه‌های ۳۸ و ۳۹)

۱۸۹-

(فاطمه سعایی)

جهت خلیج فارس شرقی‌غربی و طول آن حدود ۹۰۰ کیلومتر و عرض متوسط آن ۲۵۰ کیلومتر است.

(پغرافیای ایران، پغرافیای طبیعی ایران، صفحه ۵۳)

۱۹۰-

(علیرضا رضایی)

به دلیل شوری آب دریاچه هیچ موجود زنده‌ای نمی‌تواند در آن زندگی کند. (رد قسمت اول گزینه ۱ و قسمت دوم گزینه ۴)

مورد دوم گزینه ۲ هم از دلایل اهمیت دریاچه ارومیه نیست.

(پغرافیای ایران، پغرافیای طبیعی ایران، صفحه ۵۷)

جامعه‌شناسی (۳)

۱۹۱-

(آزیتا بیرقی)

هر وقت در جامعه یک مسئله خاص مطرح می‌شود، زمینه برای پیدایش و رشد آن فراهم می‌شود ← دانش علمی

راهنمای زندگی افراد ← ذخیره دانشی (ذخیره آگاهی)

یادگیری آن از بدو تولد آغاز می‌شود و تا پایان عمر ادامه دارد ← دانش عمومی فقط علم تجربی را علم محسوب می‌کند ← جهان متجدد

(جامعه‌شناسی (۳)، ذخیره دانشی، صفحه‌های ۴، ۵ و ۶)

۱۹۲-

(آزیتا بیرقی)

تعارض میان دانش علمی و عمومی در یک جهان اجتماعی، علت دست برداشتن از بخشی از ذخیره دانشی به نفع بخش دیگر است.

دانش عمومی، مجموعه‌ای از آگاهی‌ها و دانش‌ها است که انسان‌ها در آن سهیم‌اند.

پدید آمدن علم ویژه، پیامد فراهم شدن دانش علمی قابل توجه درباره موضوعی خاص است.

(جامعه‌شناسی (۳)، ذخیره دانشی، صفحه‌های ۳، ۶ و ۷)

۱۹۳-

(آزیتا بیرقی)

به زبان و منطق جهان‌شمول سخن بگویند ← علوم انسانی بومی

تفاوت دانش علمی با دانش عمومی در روش آن‌هاست ← دانش علمی تنها راه کشف واقعیت است.

دانش‌ها را انسان‌ها برای سامان دادن به زندگی خود تولید می‌کنند ← مرز دانش علمی و عمومی فرو می‌باشد.

پدیده اجتماعی ← درباره آن هم دانش علمی و هم دانش عمومی وجود دارد.

(جامعه‌شناسی (۳)، ذخیره دانشی، صفحه‌های ۵ تا ۸)

۱۹۴-

(آزیتا بیرقی)

در نیمه دوم قرن بیستم این رویکرد که به جای موضوع علوم بر روش آن‌ها تأکید می‌کردند و صرفاً روش تجربی را روش کسب علم می‌دانستند، مورد شک و تردید قرار گرفت و کم‌کم در محافل علمی از رونق افتاد.

(جامعه‌شناسی (۳)، ذخیره دانشی، صفحه‌های ۳، ۶، ۷ و ۸)

۱۹۵-

(آزیتا بیرقی)

الف: دانش عمومی را نیز معتبر و موثق می‌داند که در آن، دانش‌های حقیقی وجود دارد.

ب: تفاوت دانش علمی با دانش عمومی در روش آن‌هاست که دانش علمی تنها از راه حس و تجربه و به صورت نظام‌مند به دست می‌آید.

(جامعه‌شناسی (۳)، ذخیره دانشی، صفحه ۸)

۱۹۶-

(آزیتا بیرقی)

الف: دانش علمی در دانش عمومی ریشه دارد و امکان انتقاد از آن را نیز دارد.

ج: دانش‌ها تولیدات فرهنگی انسان‌ها هستند.

ب: دانش عمومی در مقابل دانش علمی از ارزش ناچیزی برخوردار است.

(جامعه‌شناسی (۳)، ذخیره دانشی، صفحه ۸)

۱۹۷-

(مبیناسادات تاپیک)

تشریح عبارات نادرست:

گزینه ۱: «روان‌شناسی نمونه‌ای از علوم انسانی و جامعه‌شناسی نمونه‌ای از علوم اجتماعی‌اند.»

گزینه ۲: «موضوع علوم انسانی عام‌تر از علوم اجتماعی است.»

گزینه ۳: «علوم اجتماعی کنش‌های اجتماعی و علوم انسانی کنش‌های انسانی و پیامدهای آن‌ها را مطالعه می‌کند.»

(جامعه‌شناسی (۳)، علوم اجتماعی، صفحه ۱۱)

۱۹۸-

(مبیناسادات تاپیک)

علوم اجتماعی پدیده‌های اجتماعی، کنش‌های اجتماعی و پیامدهای آن‌ها را بررسی می‌کند، ولی فعالیت‌های غیرارادی را مطالعه نمی‌کند.

(جامعه‌شناسی (۳)، علوم اجتماعی، صفحه‌های ۱۱ و ۱۳)

۱۹۹-

(مبیناسادات تاپیک)

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه ۲: «علوم انسانی و علوم اجتماعی موضوعات متفاوتی دارند.»

گزینه ۳: «فلسفه، قوانین کلی موجودات را شناسایی می‌کند که شامل همه موجودات می‌شود.»

گزینه ۴: «علوم اجتماعی تلاش می‌کنند نظم و قواعد جهان اجتماعی را کشف کنند.»

(جامعه‌شناسی (۳)، علوم اجتماعی، صفحه‌های ۱۱ تا ۱۳)

۲۰۰-

(مبیناسادات تاپیک)

علوم طبیعی را به دلیل اینکه ابزار تسلط انسان بر طبیعت و ابزار رهاسازی انسان از محدودیت‌های طبیعی‌اند، علوم ابزاری نیز می‌گویند.

علوم انسانی را به دلیل اینکه به فهم معانی کنش‌های انسان‌ها می‌پردازند، علوم تفهمی نامیده‌اند.

(جامعه‌شناسی (۳)، علوم اجتماعی، صفحه ۱۴)

جامعه‌شناسی (۱)

۲۰۱-

(مبیناسارات تایبک)
کنش انسان برخلاف فعالیت سایر مخلوقات معنادار است.
پیامدهای ارادی خودشان کنش هستند.
پاسخ به پرسش «چرا چنین کاری را کردی؟» به هدفدار بودن کنش اشاره دارد.
پیامدهای غیرارادی کنش قطعی است.
با توجه به ارادی بودن کنش، ضربان قلب و گردش خون کنش محسوب نمی‌شوند.
(جامعه‌شناسی (۱)، جهان اجتماعی، صفحه‌های ۴ و ۶)

۲۰۲-

(مبیناسارات تایبک)
فردی که به رودخانه‌ای می‌رود، قصد ماهیگیری یا شنیدن صدای آب دارد
← هدفدار بودن
ممکن است فردی به کاری آگاه باشد ولی تصمیم به انجام آن نگیرد ← ارادی بودن
فردی نمی‌تواند به زبان انگلیسی صحبت کند ← آگاهانه بودن
(جامعه‌شناسی (۱)، جهان اجتماعی، صفحه‌های ۳ و ۴)

۲۰۳-

(مبیناسارات تایبک)
مطالعه کتاب درسی ← کنش
به پرسش‌های آزمون پاسخ دادن ← پیامد ارادی کنش وابسته به اراده دانشجو
نمره دادن توسط استاد ← پیامد ارادی کنش وابسته به اراده استاد
(جامعه‌شناسی (۱)، جهان اجتماعی، صفحه ۶)

۲۰۴-

(آزیتا بیرقی)
پوشش ← پدیده اجتماعی
خط‌کشی‌های مسیر خانه تا مدرسه ← فرصت‌ها و محدودیت‌های اجتماعی
رعایت حق تقدم هنگام سوار شدن به اتوبوس ← کنش اجتماعی
ساختمان‌سازی ← برونی‌سازی
(جامعه‌شناسی (۱)، جهان اجتماعی، صفحه‌های ۹ تا ۱۳)

۲۰۵-

(آزیتا بیرقی)
تحقق ارزش‌های اجتماعی همچون عدالت، امنیت و آزادی، پیامد کنش اجتماعی است.
کنش ناظر به دیگران، کنش اجتماعی است.
عمل انسان‌ها بر اساس آگاهی و اراده و هدف، علت معنادار بودن کنش اجتماعی و پدیده‌های اجتماعی است.
(جامعه‌شناسی (۱)، جهان اجتماعی، صفحه‌های ۱۰ و ۱۲)

۲۰۶-

(آزیتا بیرقی)
هر جامعه‌ای شیوه معین احوالپرسی از دیگران را دارد ← هنجار اجتماعی
پدیده اجتماعی ← آنچه با هم پدید می‌آوریم
کنش اجتماعی ← برای شناخت عمیق‌تر آن لازم است کمی بیشتر به واژه دیگران اندیشید.
انتقال ارزش‌ها به افراد از طریق تعلیم و تربیت و تشویق و تنبیه ← جامعه‌پذیری و کنترل اجتماعی
(جامعه‌شناسی (۱)، جهان اجتماعی، صفحه‌های ۹، ۱۰ و ۱۲)

۲۰۷-

تشریح عبارات نادرست:

(مبیناسارات تایبک)
- کنش راننده‌ای که پشت چراغ قرمز می‌ایستد، کنش اجتماعی است؛ چون حقوق دیگران را رعایت کرده است.
- ارزش‌ها و هنجارهای اجتماعی از طریق کنش‌های اجتماعی تحقق می‌یابند.
(جامعه‌شناسی (۱)، جهان اجتماعی، صفحه‌های ۱۰ تا ۱۲)

۲۰۸-

(مبیناسارات تایبک)
دگرگون شدن کنش‌های اجتماعی، پیامد شناخت خداوند و فرشتگان و جهان ماوراءطبیعی است.
امنیت و صلح، پیامد کنش‌های اجتماعی انسان است.
قرار گرفتن موجودات بیرون از جهان اجتماعی در گستره جهان اجتماعی، پیامد ارتباط آن‌ها با زندگی اجتماعی انسان است.
(جامعه‌شناسی (۱)، جهان اجتماعی، صفحه‌های ۱۹ و ۲۰)

۲۰۹-

بررسی گزینه‌ها:

(ارغوان عبدالملکی)
گزینه «۱»: نادرست - درست
گزینه «۲»: نادرست - نادرست
گزینه «۳»: درست - درست
گزینه «۴»: درست - نادرست
(جامعه‌شناسی (۱)، جهان اجتماعی، صفحه‌های ۱۶ تا ۲۰)

۲۱۰-

(ارغوان عبدالملکی)
متفکران اجتماعی، به وجود آمدن پدیده‌های اجتماعی از طریق کنش اجتماعی را برونی‌سازی و تأثیر پدیده‌های اجتماعی بر افراد و کنش اجتماعی آن‌ها را درونی‌سازی می‌نامند.
پدیده‌های اجتماعی به مرور، از انسان‌هایی که آن‌ها را به وجود آورده‌اند، مستقل می‌شوند و فرصت‌ها و محدودیت‌هایی را برای کنش‌ها و زندگی آن‌ها ایجاد می‌کنند. این روند تا جایی ادامه می‌یابد که افراد احساس می‌کنند پدیده‌های اجتماعی همانند پدیده‌های طبیعی هستند. در حالی که پدیده‌های اجتماعی را انسان‌ها خلق می‌کنند و نتیجه کنش افراد هستند؛ ولی پدیده‌های طبیعی را انسان‌ها خلق نکرده‌اند.
(جامعه‌شناسی (۱)، جهان اجتماعی، صفحه ۱۳)

فلسفه دوازدهم

۲۱۱-

(مبیر پیرفینلو)
در مثال کتاب (کودک و پدر در باغ‌وحش)، کودک با استفاده از کلمه «این» یا «آن» نشان می‌دهد که به «وجود» حیوانات پی برده است و می‌داند که آن‌ها موجودند اما از «ماهیت» و «چیستی» آن‌ها آگاه نیست.
«هستی» و «چیستی» دو جنبه یک چیزند، به این معنا نیست که آن‌ها دو جزء از یک چیزند که با هم ترکیب یا جمع شده‌اند؛ آن‌گونه که اکسیژن و هیدروژن دو جزء تشکیل دهنده آب هستند. در خارج، دو امر جداگانه به نام «آب» و «وجود» نداریم. به عبارت دیگر «آب» و «وجود» دو مفهوم مختلف و متفاوت از یک موجود واحد است.
(فلسفه دوازدهم، هستی و چیستی، صفحه‌های ۳ و ۴)

۲۲۰- (مبیر پیرسینلو)
آکوئیناس فلسفه‌ای را در اروپا پایه‌گذاری کرد که بیشتر متکی به دیدگاه‌های ابن‌سینا و تا حدودی «ابن‌رشد» بود.
(فلسفه دوازدهم، هستی و پیوستی، صفحه‌های ۶ و ۷)

منطق

۲۲۱- (نیما پواهری)
توجه به این نکته نیز لازم است که دانش منطق، ابزاری در خدمت سایر علوم و دانش‌هاست. منطق همچون سیستم‌های کنترلی یک خودرو است که میزان بنزین، سرعت حرکت و گرمای موتور را به ما نشان می‌دهند و در مقابل مشکلات به ما هشدار می‌دهند؛ اما باعث حرکت خودرو نمی‌شوند.
(منطق، منطق ترازوی اندیشه، صفحه‌های ۴ و ۵)

۲۲۲- (فرهار قاسمی نژاد)
از بین بردن همه خطاهای ذهن نه وظیفه منطق دانان است و نه هدف علم منطق. منطق به دنبال کاستن از مغالطه‌هاست نه صفر کردن همه مغالطه‌ها.
(منطق، منطق ترازوی اندیشه، صفحه ۴)

۲۲۳- (مبیر پیرسینلو)
حیطه کاربرد علم منطق سراسر زندگی انسان است. از جمله در دیدن آگهی‌های تجاری، زیرا اغلب آگهی‌های تجاری نیز نوعی استدلال هستند که می‌خواهند مخاطب را به این نتیجه برسانند که «فلان کالا را بخرید (رد گزینه ۱) دانستن منطق برای فهم فلسفه از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است و ملاصدرا یک فیلسوف است (رد گزینه ۳) همچنین ما هر روزه مطالبی را برای دوستانمان بیان می‌کنیم؛ برای متقاعد کردن آنان دلیل می‌آوریم و در این زمینه هم به منطق نیاز داریم (رد گزینه ۴) ما به منطق نیاز داریم تا در دادوستد، فریب کلاهبرداران را نخوریم. فروختن خانه هم نوعی دادوستد و معامله است (تایید گزینه ۲).

(منطق، منطق ترازوی اندیشه، صفحه ۵)

۲۲۴- (فرهار قاسمی نژاد)
بررسی خطاهای مربوط به محتوای علوم مختلف مربوط به علم منطق نیست.

(منطق، منطق ترازوی اندیشه، صفحه ۵)

۲۲۵- (فرهار قاسمی نژاد)
در تصور با معنا کار داریم و در تصدیق با حکم.
(منطق، منطق ترازوی اندیشه، صفحه ۷)

۲۲۶- (مبیر پیرسینلو)
هیچ‌یک از گزینه‌ها به جز گزینه «۴» جمله خبری کامل نیستند، بنابراین تصورند.
(منطق، منطق ترازوی اندیشه، صفحه‌های ۸ و ۹)

۲۱۲- (فرهار قاسمی نژاد)
فقط گزینه «۴» مستقیماً پاسخ سؤال مورد نظر است. وجود و ماهیت اجزا و ترکیب‌های سازنده یک موجود نیستند که در خارج از هم تفکیک شوند.
(فلسفه دوازدهم، هستی و پیوستی، صفحه ۴)

۲۱۳- (فرهار قاسمی نژاد)
وجود و ماهیت دو جنبه از یک موجود واحد هستند.
(فلسفه دوازدهم، هستی و پیوستی، صفحه ۴)

۲۱۴- (مبیر پیرسینلو)
تنها پستاندار پروازکننده و گوسفند ماده، اجزای تعریفی خفاش و میش و گویای ذات و حقیقت این دو هستند. این مفاهیم که در جایگاه محمول قرار گرفته‌اند از موضوعشان جدایی‌ناپذیرند. تنها در اجمال و گستردگی تفاوت دارند. حمل چیزی بر خودش نیاز به دلیل ندارد.

حمل «وجود» بر هر «چیستی»، از جمله «کرونا»، نیازمند دلیل است. حال این دلیل ممکن است از طریق حس و تجربه به دست آید یا از طریق عقل محض.
(فلسفه دوازدهم، هستی و پیوستی، صفحه ۵)

۲۱۵- (نیما پواهری)
ابن‌سینا در تبیین مغایرت وجود و ماهیت به تفاوت نوع رابطه بین موضوع و محمول در حمل ماهیت یا وجود بر یک مفهوم خاص توجه می‌کند.
(فلسفه دوازدهم، هستی و پیوستی، صفحه ۵)

۲۱۶- (فرهار قاسمی نژاد)
ناطق با انسان رابطه تساوی دارد، ولی حیوان مفهومی عام‌تر است به عبارتی وجه اشتراک انسان با دیگر حیوانات است.
(فلسفه دوازدهم، هستی و پیوستی، صفحه ۵)

۲۱۷- (مبیر پیرسینلو)
هرگاه مفهوم موضوع و محمول یکی باشد، حمل اولی ذاتی است و هرگاه مفهوم محمول غیر از موضوع باشد، حمل شایع صناعی است.
در قضیه «انسان حیوان متفکر است»، موضوع و محمول به لحاظ مفهوم یکی هستند و در قضایای «گل خوشبو است» و «کتاب مفید است» مفهوم موضوع و محمول یکی نیستند.

(فلسفه دوازدهم، هستی و پیوستی، صفحه ۵)

۲۱۸- (فرهار قاسمی نژاد)
در عبارت «انسان حیوان ناطق است» مفهوم موضوع (انسان) و حیوان ناطق (محمول) یکی است. پس حمل اولی ذاتی است اما در عبارت «خداوند موجود است» مفهوم موضوع (خداوند) با مفهوم محمول (موجود) یکی نیست. پس حمل شایع صناعی است.

(فلسفه دوازدهم، هستی و پیوستی، صفحه ۵)

۲۱۹- (فرهار قاسمی نژاد)
بحث مغایرت وجود و ماهیت مبنای برهان‌های ابن‌سینا در اثبات وجود خدا و پایه برهان‌های توماس آکوئیناس در خداشناسی شد.
(فلسفه دوازدهم، هستی و پیوستی، صفحه ۶)

۲۲۷-

(مبیر پیرسینلو)
در گزینه «۱»، با یک دلیل آوری مواجه هستیم. تصدیقی مجهول (همه لازم است ماسک بزنند) به وسیله تصدیقی معلوم (پژوهش‌های علمی مشخص کرده است ...) معلوم شده است. بنابراین یک استدلال است. سایر گزینه‌ها حاوی تعریف (شیعه / پیاده‌سازی قصد / عادت اتمی) است.

(منطق، منطق ترازوی اندیشه، صفحه ۹)

۲۲۸-

(فرهار قاسمی نژاد)
فقط گزینه «۳» یک تصدیق است، پس فقط این عبارت می‌تواند مقدمه یک استدلال واقع شود.

(منطق، منطق ترازوی اندیشه، صفحه ۹)

۲۲۹-

(مبیر پیرسینلو)
«من رفتیم» جمله خبری کامل و یک تصدیق است. پس تصور نیست.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: مغالطه یا سفسطه، خطای ذهنی است؛ چه عمدی باشد و چه غیر عمدی.

گزینه «۲»: کسی که با پهباد آشنا نیست، فاقد تصور پهباد است. برای معلوم کردن تصویری که برایش مجهول است باید تعریف به کار برده شود و نه استدلال.

گزینه «۴»: منطق برای علوم، حکم ماده سازنده آن‌ها را ندارد. آجرها و مواد لازم برای ساختن بنای فکری را باید از علوم دیگر تهیه کرد. بنابراین شبیه حکم پارچه برای خیاط نیست. بلکه بیشتر شبیه الگو یا متر برای خیاط است

(منطق، منطق ترازوی اندیشه، صفحه‌های ۳، ۴ و ۷ تا ۹)

۲۳۰-

(فرهار قاسمی نژاد)
هدف اول منطق درست تعریف کردن است چون تعریف کردن از استدلال کردن ساده تر است. ولی استدلال کردن مهم‌تر است.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: تقسیم منطق به دو حیطة «تعریف و استدلال» براساس تقسیم علم به «تصور و تصدیق» صورت گرفته است و نه برعکس.

گزینه «۳»: تعریف و استدلال واسطه رسیدن انسان از مجهولات به معلومات است.

گزینه «۴»: هر تعریفی نوعی تصور است نه تصدیق.

(منطق، منطق ترازوی اندیشه، صفحه‌های ۷ تا ۹)

فلسفه یازدهم

۲۳۱-

(مبیر پیرسینلو)
تفکر یا اندیشه، واسطه رسیدن انسان از مجهولات (تصوری و تصدیقی) به معلومات (تصوری و تصدیقی) و از پرسش‌ها به پاسخ‌هاست. سایر گزینه‌ها به منزله وسیله‌ای برای کمک به اندیشیدن هستند نه خود اندیشه.

(فلسفه یازدهم، پیستی فلسفه، صفحه ۴)

۲۳۲-

(فرهار قاسمی نژاد)
هر انسانی بر اساس معلومات قبلی یا پیش دانسته‌های خود به سؤال مربوطه پاسخ می‌دهد.

(فلسفه یازدهم، پیستی فلسفه، صفحه‌های ۳ و ۵)

۲۳۳-

(فرهار قاسمی نژاد)
اگر انسانی از مرحله تفکر غیر فلسفی (امور روزمره و عادی) عبور کرد (قدم اول) و با جدیت و پیوسته به سوال‌های دسته دوم پرداخت (قدم دوم) وارد مرتبه دوم تفکر شده است.

(فلسفه یازدهم، پیستی فلسفه، صفحه ۵)

۲۳۴-

(فرهار قاسمی نژاد)
هر مجهول و یا مسئله مهمی الزاماً فلسفی نیست.

(فلسفه یازدهم، پیستی فلسفه، صفحه ۵)

۲۳۵-

(مبیر پیرسینلو)
مراحل تفکر فلسفی نیز به صورت زیر است:

(۱) روبه‌رو شدن با مجهول‌ها و مسئله‌های فلسفی، (۲) طرح پرسش‌های فلسفی، (۳) رجوع به معلومات و تفکر در اندوخته‌ها و انتخاب معلومات مناسب با سؤال، (۴) رسیدن به دریافت فلسفی و تحقق شناخت و معرفت

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: ملاصدرا، فیلسوف بزرگ اسلامی مشغول بودن به امور عادی زندگی و تفکر در آن‌ها را «فطرت اول» و ورود به آن پرسش‌های اساسی و تفکر در آن‌ها را «فطرت ثانی» یعنی فطرت دوم می‌نامد.

گزینه «۲»: تلاش‌های بشر برای پاسخ قانونمند به سؤالات اساسی زندگی موجب ظهور دانشی به نام «فلسفه» شده است. به عبارت دیگر: دانش فلسفه عهده‌دار بررسی قانونمند این قبیل سؤال‌هاست. از همان آغازین روزهای حیات فکری انسان، افرادی اهمیت این قبیل پرسش‌ها را دریافته و با دقت و تأمل فراوان، برای دستیابی به پاسخ صحیح تلاش کردند.

گزینه «۴»: انسانی که تفکر فلسفی دارد ممکن است یک کارگر یا فیزیکیان یا پزشک یا دانشجو و دانش‌آموز باشد، اما همین‌که وارد این وادی شد و چنین پرسش‌هایی را جدی گرفته و به دنبال یافتن پاسخ برآمده، در حال تمرین «تفکر فلسفی» است.

(فلسفه یازدهم، پیستی فلسفه، صفحه ۵)

۲۳۶-

(نیم پواهری)
سقراط به سبب تواضع و فروتنی در برابر دانایی و علم و شاید به خاطر هم ردیف نشدن با سوفیست‌ها، مایل نبود او را «سوفیست» یا دانشمند (معنای اصلی و تحت‌اللفظی سوفیست) بنامند.

(فلسفه یازدهم، پیستی فلسفه، صفحه ۷)

۲۳۷-

(فرهار قاسمی نژاد)
سوفیست به مغالطه‌کار تنزل یافت و فیلسوفوس به دانشمند ارتقا پیدا کرد.

(فلسفه یازدهم، پیستی فلسفه، صفحه ۷)

۲۳۸-

(نیم پواهری)
فلسفه اولی آن بخشی از دانش بود که امروزه فلسفه نامیده می‌شود. شاگردان ارسطو نام دیگری نیز به فلسفه اولی دادند. آن‌ها در هنگام تنظیم آثار ارسطو (که شامل همه علوم می‌شد) مقالات و نوشته‌های فلسفی ارسطو را بعد از بخش طبیعیات (فیزیک) قرار دادند. به همین جهت این بخش به مابعدالطبیعه مشهور شد.

فلسفه سُقْلی شامل طبیعیات، یعنی فیزیک و شیمی و مانند آن‌ها می‌شود.

(فلسفه یازدهم، پیستی فلسفه، صفحه ۸)

۲۳۹-

(فرهاد قاسمی نژاد)
فیلسوف در اصل وجود و حقیقت جهان، طبیعت و انسان کاوش می‌کند و این‌ها اموری هستند که پایه و اساس سایر علوم به شمار می‌آیند.

(فلسفه یازدهم، پیستی فلسفه، صفحه ۹)

۲۴۰-

(نیما پواهری)
در دانش فلسفه فقط باید به توانایی عقل و استدلال‌های عقلی تکیه کرد و با تفکر و تعقل و تجزیه و تحلیل دانسته‌ها به حل مسئله و کشف مجهول نزدیک شد. مسائل فلسفی، از جهت روش، مانند مسائل ریاضی هستند که استفاده از حواس و ابزار به حل آن‌ها کمک نمی‌کند و فقط با عملیات فکری و استدلالی باید به جواب مسئله‌ها دست یافت.

(فلسفه یازدهم، پیستی فلسفه، صفحه ۱۰)

روان‌شناسی

۲۴۱-

(موسا عفتی)
پیش‌بینی بروز شیوه خاصی از رفتار در شرایط خاص، به ما در فهم این مسئله که وقتی انگیزه‌های خاصی به وجود آیند، شیوه به خصوصی از رفتار بروز خواهد کرد، کمک می‌کند.

(روان‌شناسی، روان‌شناسی، تعریف و روش مورد مطالعه، صفحه ۱۴)

۲۴۲-

(کتاب آبی)
عبارت گزینه «۱»، مفهوم انگیزش را با توجه به عناصر تشکیل‌دهنده آن توصیف می‌کند؛ اما در سایر گزینه‌ها، به ترتیب، فرهنگ، نیازهای خاص و انتظارات فرد، عامل به وجود آمدن انگیزش دانسته شده‌اند؛ در نتیجه عبارات این گزینه‌ها، به «تبیین» مفهوم انگیزش می‌پردازند.

(روان‌شناسی، روان‌شناسی، تعریف و روش مورد مطالعه، صفحه ۱۴)

۲۴۳-

(نصیبه کلانتری)
به کمک «توجه»، یک یا چند محرک احساس‌شده را انتخاب می‌کنیم؛ سپس محرک انتخاب‌شده را تعبیر و تفسیر می‌کنیم. به فرایند تفسیر محرک‌های انتخابی، «ادراک» گفته می‌شود.

(روان‌شناسی، روان‌شناسی، تعریف و روش مورد مطالعه، صفحه ۲۱)

۲۴۴-

(موسا عفتی)
تعریف عملیاتی باعث سهولت اندازه‌گیری می‌شود.

(روان‌شناسی، روان‌شناسی، تعریف و روش مورد مطالعه، صفحه ۱۹)

۲۴۵-

(مبیناسارات تاپیک)
فرضیه پاسخ اولیه سنجیده و خردمندانه‌ای است که به صورت خبری مطرح می‌شود. گزینه «۱» به صورت سؤالی، و گزینه‌های «۲» و «۴» قطعی هستند.

(روان‌شناسی، روان‌شناسی، تعریف و روش مورد مطالعه، صفحه ۱۲)

۲۴۶-

(موسا عفتی)
اگر با پاسخی مواجه شدیم که دانشی از آن وجود نداشت، باید آن پاسخ با روش‌های علمی قابل بررسی باشد تا صحت آن تأیید شود. روش‌های علمی، عینی و قابل تکرار هستند.

(روان‌شناسی، روان‌شناسی، تعریف و روش مورد مطالعه، صفحه‌های ۱۱ و ۱۶)

۲۴۷-

(نصیبه کلانتری)
انگیزه پیشرفت در زندگی، تحت تأثیر عوامل مختلفی قرار دارد و نمی‌توانیم فقط عامل امید به آینده را در آن مؤثر بدانیم؛ در نتیجه این عبارت که مربوط به علم روان‌شناسی است، به راحتی قابل تبیین نیست.

(روان‌شناسی، روان‌شناسی، تعریف و روش مورد مطالعه، صفحه ۱۴)

۲۴۸-

(مبیناسارات تاپیک)
پاسخ‌دهنده در مصاحبه کاملاً ساختاریافته با بلی یا خیر و یا انتخاب یکی از گزینه‌ها به سؤال پاسخ می‌دهد. این نوع مصاحبه‌ها، شبیه پرسش‌نامه است، مصاحبه ساختاریافته بر پرسش‌نامه ترجیح دارد؛ زیرا امکان اخذ اطلاعات بیشتری دارد. در همه پرسشی‌ها معمولاً از مصاحبه ساختاریافته استفاده می‌کنند.

(روان‌شناسی، روان‌شناسی، تعریف و روش مورد مطالعه، صفحه‌های ۲۸ و ۲۹)

۲۴۹-

(کتاب آبی)
- شیوه‌های مبتنی بر سیر و سلوک و روش‌های شهودی: این روش مبتنی بر درک درونی است. روش‌هایی که عرفا برای کسب شناخت دارند در این مقوله قرار دارد. شعر یاد شده در «قسمت الف» از مولانا می‌باشد و نگاهی عرفانی و شهودی به پرسش مطرح شده در صورت سؤال دارد.

- استناد به نظر صاحب‌نظران و مقام صلاحیت‌دار: منظور از «صاحب‌نظران»، افراد متخصص و باتجربه است. اندیشمندان اسلامی برای کسب شناخت، به آیات الهی، سیره نبوی و تعالیم بزرگان دین مراجعه می‌کنند؛ مانند مراجعه به آیه‌ای از قرآن کریم در «قسمت ب».

(روان‌شناسی، روان‌شناسی، تعریف و روش مورد مطالعه، صفحه ۱۶)

۲۵۰-

(مینو هابی علی مالکی)
در مراحل اولیه پژوهش، بررسی آزمایشگاهی امکان‌پذیر نیست؛ در نتیجه، از راه مشاهده، موضوع مورد مطالعه تبیین می‌شود. مشاهده باید همراه با ثبت دقیق و به دور از پیش‌داوری شخصی باشد.

(روان‌شناسی، روان‌شناسی، تعریف و روش مورد مطالعه، صفحه‌های ۲۷ و ۲۸)